

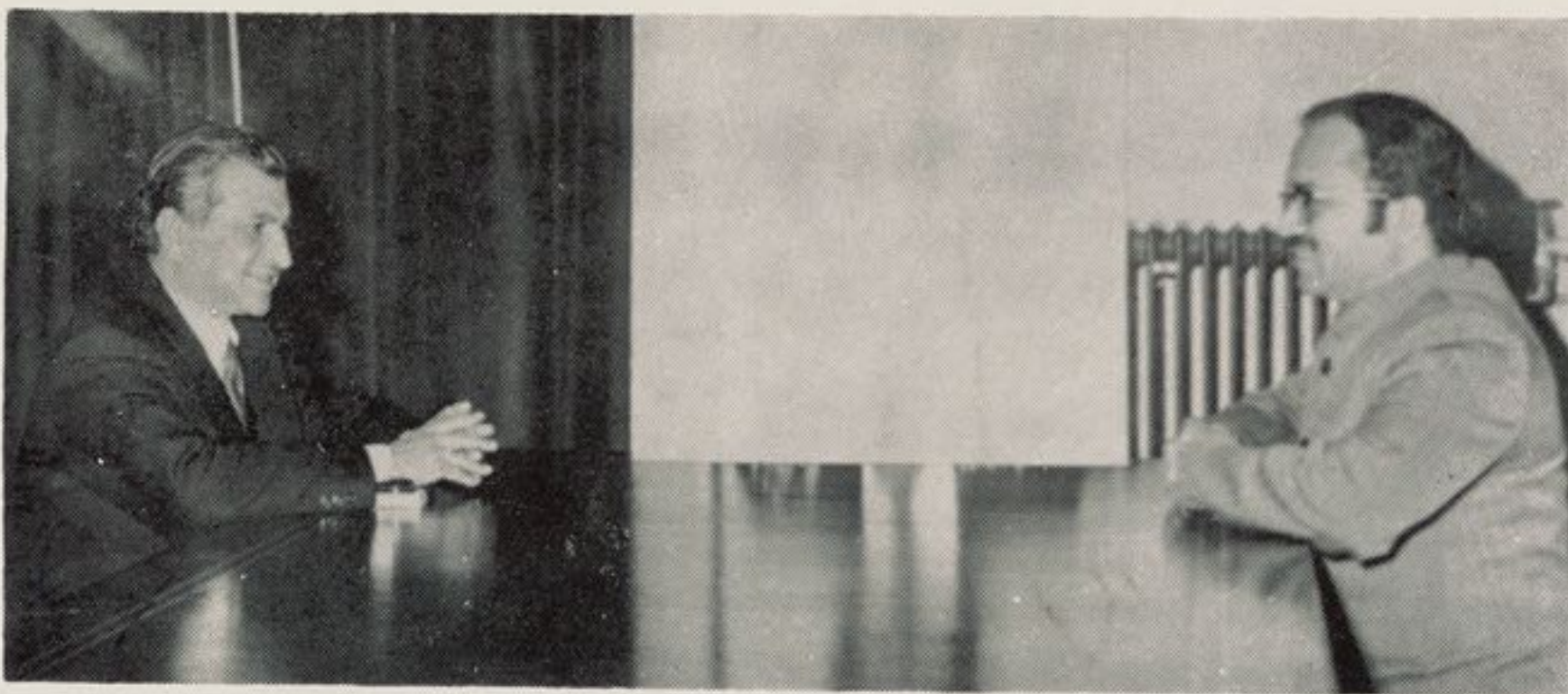
دانش و فن

اطلاعات از کشور

شنبه ۴ دلو ۱۳۵۹
۲۴ فروردی ۱۹۸۱
سال ۳۳
شماره (۴۳ - ۴۴)

Ketabton.com

د افغانستان د خلک د موکراتیک گوند د مرکزی کمیټې عهومی منشی دانقلابی شورا رئیس او صدراعظم ببرک کارمل، هند ی ژورنالست او افغانستان پیژند و نکسی د کتوری ویوید یک دانقلابی شو را په مقررکی منلی او خبری ور سره کوی

اختصار وقایع مهمه مکتبه

کمیټې د عو می منشی د افغانستان د دمو کرا تیک جمهوریت د انقلابی شورا رئیس او صدراعظم ببرک کارمل له خوا په کابل کی د مغلستان د خلکو د جمهوریت د لوی سفیر او فوق العاده نماینده په توگه د پونت ساکین شمساک دار سورن اگریمان چی د هغه هیواد دولت له خوا غوښتل شوی و په دی ورو سټیو وختوکی صادر شویدی.

برجسته حزبی ومامورین عالیرتبه دولتی، اعضای شوون اسلامی، برخی از علما و روحانیون و بعضی از روسا و اعضای کور دیپلوماتیک کشورهای اسلامی مقیم کابل اشتراک ورزیده بودند.

انقلابی بدین مناسبت ترتیب یافته بود، ببرک کارمل منشی عو می کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم، اعضای بیرونی سیاسی و منشی های کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، اعضای کمیته مرکزی و اعضای هیات رئیسه و شو رای انقلابی و اعضای شو رای و زیران و کدر های

روز میلاد مسعود حضرت سرور کاینات محمد مصطفی (ص) روز ۲۷ جدی با برگزاری مراسم و محافل شاندار در سراسر کشور تجلیل شد.

در محفل شکوهمندی که قبل از ظهر روز ۲۷ جدی از طرف ریاست عو می شوون اسلامی جمهوری دموکراتیک افغانستان در قصر دلکشای مقرر شـوـرای

د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټې عو می منشی د افغانستان د خلک دموکراتیک

د بهرنیو چارو دوزارت د اطلاعاتو مدیریت خبر را کوی د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند د مرکزی

عبدالرشید آرین حین ایراد مطالبی در مراسم روز میلاد حضرت محمد مصطفی (ص) پیا مبر بزرگ اسلام در قصر دلکشای مقر شورای انقلابی

رونالد ريگن په نامه واشنگټن ته د مبارکي ټيلگرام مخابره شويدي. پدي ټيلگرام کي هيله څرگنده شويده چي د دوي دواکمني په دوران کي د افغانستان د دموکراتيک جمهوريت او د امريکا د متحده ايالاتو ترمنځ اړيکي د دواړو هيوادو د خلکو د نړيوالي سولي او ديتانت په گټه عادي حالت غوره کړي .

.....
اسناد تحويلد هي هفتاد عراده موټر زيل يکصدو سي کمک بلاعوض دولت دوست جمهوري دموکراتيک خلق مجارستان قبل ازطهر ۲۹ جدي طي مراسمي توسط ديزو کيش سفير کبير آنکشور مقيم کابل بهشير جان مزدوريار وزير ترانسپورت وټوريزم تسليم داده شد .

.....
د شوروي جمهوريتو نو د اتحاد د روغتيا نندار تون چي د عامي روغتيا په برخه کي د هغه هيواد د زياتو برياليتو بونو ښکارندوي دي د جدي په ۲۸ نيټه د عامي روغتيا د وزير پوهاند ډاکټر محمد ابراهيم عظيم له خوا دوقايوي طب د رياست په تالارکي پرانستل شو .

.....
با احترام ميلاد مسعود حضرت سرور کائنات محمد مصطفي (ص) وشروع قرن ۱۵ هجري قمری نظر به هدايت هيات رئيسه شوراي انقلابي، څارنوالی اختصاصی انقلابي برهاني يکستعداد متهمين سيا سي تصميم گرفت .

.....
پروتوکول همکارۍ درزمينه مسئولين تدريسي واداري و کميته هاي سازمان دموکراتيک جوانان افغانستان درموسسات تحصيلات عالي و مسلکي روز پنجشنبه بين وزارت تحصيلات عالي و مسلکي و سازمان دموکراتيک جوانان افغانستان امضاء گرديد.

.....
د طب د لوړو ښوونو دانستيتوت لومړۍ دوره فارغان دجدي په دوهمه نيټه له غرمي مخکي دمراسمو په ترڅ کي د عامي روغتيا وزير پوهاند ډاکټر محمد ابراهيم عظيم ته د وقايوي طب د رياست د کتابتون په تالارکي ور وپيژندل شول .

د عامي روغتيا وزير کله چي د طب د لوړو زده کړو دانستيتوت د فارغانو سره خبري کوي .

وزير تجارت ووزير ترا نسپورت وټوريزم در ضيافتيکه به مناسبت تحويلدهي اسناد موټر هاي زيل از طرف سفير کبير مجارستان در کابل ترتيب شده بود .

.....
جمهوريت د انقلابي شورا رئيس او صدراعظم بيرک کارمل د جدي په ۲۹ نيټه يو هندی ژور ناليست او مشهور افغانستان پيژندو نکی ډاکټر وي ، پي ويدیک د انقلابي شورا په مقر کي ومانه او له هغه سره يي د دوستي په فضاکي د علاقې وړ مسالو په باب خبري وکړي .

.....
د افغانستان د خلک د موکراتيک گوند د مرکزي کميټي د عمومي منشي ، د افغانستان دموکراتيک جمهوريت د انقلابي شورا د رئيس او صدراعظم بيرک کارمل لخوا د امريکا د متحده ايالاتو د جمهوري رياست د څوکي د نيولو له امله د

پوهنمل گلداد و زیر تحصيلات عالي و مسلکي ومنشي کميته مرکزی سازمان دموکراتيک جوانان افغانستان حين امضای پروتوکول .

اعلامیه حکومت

جمهوری دموکراتیک افغانستان

کابل ۲۸ جدی (ب):

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان یکبار دیگر لازم میدانند تا موضوع خود را در مورد به اصطلاح قضیه مهاجرین افغانی حسب آبی شرح نماید:

تحولات مثبتی که در افغانستان در مرحله جدید انقلاب نور پناه افتاده است از طرف توده های وسیع مردم زحمتکش کشور بیش از پیش در کشور مورد پشتیبانی قرار میگیرد. این تحولات بیانگر تحکیم حکومت مردمی، انکشاف اقتصادی، تطبیق اصلاحات ارضی و استقرار نظم و قانون و اعاده اوضاع در کشور میباشد.

کنفرانس نیروهای ملی و وطن پرست که اخیراً در شهر کابل به منظور پایه گذاری جنبه وسیع ملی پدر وطن به اشتراک همه قشرها و گروه های جامعه ما بدور این محور واحد دایر گردید، واقعه بس مهمی بوده است. پشتیبانی مردم اعم از تمام ملیت ها، اقوام قبایل و تمام وطن پرستان از سیاست حزب دموکراتیک خلق افغانستان و حکومت انقلابی بطور درخشان وقایع کننده ملی ملاقات های اخیر بزرگ کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم با نمایندگان مردم ولایات بامیان، جوزجان، غور،

نیمروز، پکتیا، پکتیکا، فراه و غیره جاها و رهبران و نمایندگان قبایل و نمایندگان روحانیون واضح و آشکار گردید.

مظهر عملی دیگر این پشتیبانی و دلیل استقرار اوضاع در کشور عودت دسته جمعی کسان است که به علت حالت ترس و وحشت حکومت حقیقتاً تله امین قیل از ششم جدی سال ۱۳۵۸ وطن را ترک گفته بودند. تنها درین او آخر ده ها هزار نفر از باشندگان شهرها و روستاها بوطن برگشتند و میزبانان این عودت هارو ز بروز در حال افزایش است. ولی در نتیجه اثرات تبلیغات سوء و دروغین دشمنان انقلاب نور قسمتی از افغان هاییکه از وطن رفته بودند تا هنوز در خارج کشور باقی مانده اند.

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان در حالیکه از صمیم قلب آرزو میکند که آنها نیز هر چه زود تر به وطن، خانه و خانواده های خود پیوند دهند یکبار دیگر به تمام هموطنان و فرزندان این کشور که موقتاً در نتیجه تبلیغات فریبنده و تعدی های سابق به غربت افتاده اند دعوت مینماید تا بوطن برگشته و از فیصله حکومت افغانستان مبنی بر عفو عمومی آنها بیکه دست های شان به خون هموطنان شان آلوده نشده باشند استغاده کنند. این عفو بقیه در صفحه ۲۶

اعلامیه وزارت امور خارجه جمهوری دموکراتیک افغانستان

کابل ۲۸ جدی (ب)

وزارت امور خارجه جمهوری دموکراتیک افغانستان اعلامیه ذیل را در ارتباط با اجلاس سران کشورهای سازمان کنفرانس اسلامی که در پاریس ۱۹۸۱ در مکه معظمه دایر میگردد، به نشر می نماید.

اجلاس قریب الو قسوع سازمان کنفرانس اسلامی در یک لحظه بسیار حساس و متشنج تاریخ جهان اسلام و منطقه شرق میانه در زمانی دایر میگردد که امپریا لیزم به خصوص امپریا لیزم امریکا و صهیونیسم فعالانه نقشه هایی را که صلح منطقه و جهان را به صورت کل مورد تهدید قرار داده تعقیب می نمایند.

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان عقیده دارد که کشورهای جهان اسلام بهتر است توجه خود را با اینکه چگونگی مهمترین مشکلات و مسایل داغ این کشورها حل گردد متمرکز نمایند، مسایلی که از تجاوز اسرائیل، اشغال سرزمین های عربی، مانورهای جداگانه اسرائیل، مصر و امریکا ناشی میشود.

آنها باید تجاوز مسیحانه امپریالیسم امریکا و سایر اشکال فشار بر خلق برادر عرب را تقبیح نموده، بیرون شدن فوری نیروهای نظامی و بحری امریکا را از خلیج و انحلال پایگاه های نظامی آنها درین منطقه مطالبه نمایند. همچنان آنها باید تقاضا کنند که جلو توسعه رخنه نظامی خارج در شرق میان و شرق نزدیک گرفته شود.

یکی از مسایل بسیار عاجل را جستجوی راه ها و

وسایل تحقق حقوق انکار ناپذیر عرب فلسطین بشمول حق تشکیل یک دولت مستقل و آزادی شهرقدس تشکیل میدهد.

اجلاس سران کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی تصادماً ترازیک بین عراق و ایران را نیز طرح نمایند.

کنفرانس باید راهی برای حل صلح آمیز این بر خورد پیدا نماید. تحکیم و توسعه همه نیروهای کشورهای برادر اسلامی در نهایت امر باید نتیجه عمده این کنفرانس باشد. همچنان معلوم گردید است که بعضی از حلقه های ارتجاعی و بر سر اقتدار بر خیز از کشورهای اسلامی تمایل دارند تا بار دیگر در اجلاس اجلاس سران سازمان کنفرانس اسلامی به اصطلاح (مسالسه افغانستان) را بگنجانند. آشکار است که این تلاش هرگز ارتباطی با منافع کشورهای اسلامی نداشته و صرف در و خامت بیشتر اوضاع اطراف افغانستان کمک نمود و صرف به منظور دامن زدن تبلیغات ضد افغانستان و ضد اتحاد شوروی به راه می افتد.

اینکه وضع در افغانستان چیست کاملاً موضوع داخلی کشور ما بوده و هرگز خطری را متوجه صلح و امن منطقه و جهان نمیسازد.

هیچگونه منازعه میان افغانستان و پاکستان و افغانستان و ایران وجود ندارد. جمهوری دموکراتیک افغانستان هیچگونه ادعای ارضی بر این کشورها ندارد. البته این واقعیت دارد که بعضی پرابلم ها توسط باند های ضد انقلابی بقیه در صفحه ۲۶

درین شماره

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت داساسی اصولودانمی مادی دمندرج حکم سره سم
د افغانستان دموکراتیک جمهوریت وسله وال پوځ مؤظف دی چی دتور انقلاب له گټو ،
ملی استقلال ، دځمکی وحدت او تمامیت اوملی حاکمیت نه دفاع کوی .

شنبه ۴ دلو ۱۳۵۹ ، ۲۴ جنوری ۱۹۸۱

دهیواداو خلکو دگټو دفاع دهر وطنپال وظیفه ده

اعلامیه حکومت جمهوری دموکراتیک

افغانستان .

• • •

اعلامیه وزارت امور خارجه جمهوری

دموکراتیک افغانستان .

• • •

دیگر قلمت چوب ومواد سوخت در شهر

کابل رفع گردیده است .

• • •

پاپانیزگینی مرکز کروکودیل جهان .

• • •

تگرشی به سینمای شوروی این سینمای

انسانی .

• • •

چشم هرگ

• • •

عصر مادوران پرواز زنان بسوی قلل سر

بلند آزادی وعدالت اجتماعیست .

• • •

شرح پستی اول : مانکن های افغانی

حین نمایش لباس .

• • •

شرح صفحه چهارم پستی : تابلو های

میناتوروی اثر عمر زکریا .

باید دخیل وسله وال پوځ سره چی په
حقیقت کی دافغانستان دهر اړخیزو
گټو حامی او مدافع دی یو ځای شو اودخپلو
فداکارو ، وطنپالو ځوانانو په څیر یی په
لیکوکو ودریږو او یوځل بیا نری ته دا
ثابت کړو چی موږ د هغو قهرمانانو
بچیان یو چی په تش لاس لور او یوم
یی دپرښتیاو د مړنو او عصری وسلو
مقابله کړی او له خپل هیواد څخه یی
شرمیدلی وستی دی .

مونږ بایددغه ټکی ته هم زیات متوجه
شو چی په هغه وخت کی زموږ تر دښمن
یو و او په اوسنی وخت کی په انگریزانو
برسیره نړیوال امپریالیزم لو یی غوښتونکی
چین ، دغریو ارتجاع او دسیمې تسو ری
ارتجاع زموږ پر ضد لاسونه یو کړی
اونواپی چی افغانستان دقهرمانانو
آزاد اوخپلواک ټاټوبی دنړی له نقشی څخه
محوه کړی او ددغه هیواد په اوسیدو نکو
خپلواکو آزادو عقابانو دغلامی ټاپه ولکوی او
په دغه وسیله موملی حیثیت له صد مه
ورسوی .

نوخکه په کار داده چی زموږ ځوانان چی
د هیواد او خلکو دامید سترگی ورته اوږی
دهیواد د آدمی ، پست او حیثیت د ژوندی
ساتلو په غرض دمبارزی په لاره کی
دخپل انقلابی وسله وال پوځ په لیکو
کی ودریږی، دیوه وجود په شان یو موټی
شی او داتقلابی افغانستان دکور نیو او
بهرنیو دښمنانو پر ضد په زړور تیا او
سر بنندنه مبارزه وکړی او په پوره میرانه
او زړور تیا سره خپل وگړانی نظام دهغو
ناولو دښمنانو له پلټو منگو لو څخه
وساتی .

دا دهر هغه ځوان وظیفه ده چی ځان
دافغانستان بچی بولی او داهیل ورسره وی
چی افغانستان دی دنړی پر مخ تل آزاد او
خپلواک پاتی شی .

سره ددغو دښمنانو په مقابل دریدل
او خپله عادلانه مبارزه دبری تر سر حده
پوری رسول دافغانستان دهر اصیل بچی
وظیفه ده .

لکه چی دسگری مکلفیت د قانو
په لومړی ماده کی راغلی دی چی :
«دافغانستان دموکراتیک جمهوریت داساسی
اصولو دانمی مادی دمندرج حکم سره سم
دافغانستان دموکراتیک جمهوریت وسله وال
پوځ مؤظف دی چی دتور انقلاب له گټو ،
ملی استقلال ، دځمکی وحدت او تمامیت
او ملی حاکمیت نه دفاع وکړی .»

له بلی خوا د عسگری عمومی مکلفیت
دقانون دانفاذ له امله دافغانستان دخلک
دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټی، دافغانستان
دمو کراتیک جمهوریت دانقلابی شورادنیسه
حیات او حکومت داعلامی په یوه برخه کی
راغلی دی :

«دتور دانقلاب دارزښتو نو دفاع ، دوطن
دملی خپلواکی او ملی حاکمیت او دخاوری
دتمامیت دفاع نه یوازی دافغانستان د
دموکراتیک جمهوریت دوسله وال پوځ
مقدسه دنده ده ، بلکی دافغانستان د ټولو
مسلمانو خلکو مقدسه دنده هم بللله
کیری .

کوم حقیقت چی هڅوکه ور نه ، په هڅ
وخت کی انکار نه شی کولی دادی چی دهیواد
سره مینه دهر چا وظیفه ده او داسی خلک
به ډیر کم پیدا شی چی دخپلی ځاوری او
خپل ټاټوبی سره مینه ونه لری خو دوطن
مینه دزیار گټو مسلمانو افغانانو
دمعتقداتو یوه برخه تشکیلوی خو یوازی
په دی چی په خو له دخپل هیواد او خپلی
خاوری سره دپه زړه پوری مینسی اظهار
وکړواو دخپلو معتقداتو یوه برخه یی
وبولو او په عمل کی ددغی مینی پته و نه
لگیری په دی هڅ وخت دلالت نشی کولی
چی گنی مونږ په دغه برخه کی خپله وظیفه
په بشپړه توگه تر سره کړیده ، مونږ

له هغه وخت نه چی دافغانستان دخلک
دموکراتیک گوند (دهیواد دکارگری
طبقی اوټولو زیار ایستونکو مخکښ)
دافغانستان دحماسه چوپ وو نکو خلکو
دسیپخلی ارادی په اساس د قهرمانان
وسله وال پوځ او زموږ دگران ، تاریخی
او لرغونی افغانستان دنورو مترقی او هیواد
پالو قوتونو په مرسته دنادر - داؤد دظلم
او استبداد مانۍ رانسکور کړه اودقهرمانانو
او خپلواکو عقابانو په دغه خپلواک ،
آزاد او مستقل ټاټوبی کی یی له
وروسته پاتی والی څخه د لوړتیا ، عظمت
آرشی او پر مخکښ په لوړ دنوی ټولنی
دجوړولو او ټولنیز عدالت په لور یعنی
هغه لور ته چی د افغانستان د ملیونی
پرگنو آرمیان او په زړه پوری آرزو ده
دتیریدلو لاره آواره کړه . دافغانستان دوطن
پالو ملی قوتو نو دنده دخپل هیواداو
خپلو خلکو په مقابل کی نوره هم درنده
شوه . په دی معنی چی زموږ په لرغونی
او تاریخی هیواد کی د تور انقلاب په
بریالیتوب او په تیره بیا دهغه دنسوی
بشپړتیا یی پراو په پیل سره د ملی
او دموکراتیک نظام دتیریدلو په نتیجه
کی یو شمیر وړیا خوږونکو چی له گلونو
گلونو څخه راپه دیخوا دافغانستان په
زیارایستونکو مسلمانانو باندی مسلط وواو
ددوی دزیار په محصول یی دخپلواکونو
دهوساینی او ساعت تیری له پاره د
ژوندانه داسی وسایل تهیه کړی و چی
بیلگی یی حتی په شاهي او سرداری
مستبد و نظامونو کی هم ډیری لری لیدل
کیدلی خپلی ناروا او غیر مجاز گټی له
لاسه ورکړی نو ددغه مترقی ، ملی او
دموکراتیک انقلاب په مخالفه جبهه کی
و دریدل او زموږ د هیواد ، خلکو اوانقلاب
ددښمنانو په حیث یی خپل ما هیت څرگند
کړ چی ددغه اصل له مخه د خپلی ملی
او انسانی وظیفی ددرښت په درک کولو

سلسله گفت و شنود ها و نشست های اقتصادی ژوندون در زیر عنوان

يك بررسی و انگیزه یابی همه جانبه پیرامون :

دیگر قلت چوب و مواد سوخت

در شهر کابل رفع

گردیده است

انقلاب ثور تحقق یافته است سه چهار ذخیره نفت تثبیت گردید که دوازده تا پانزده میلیون تن نفت قابل استخراج دارد که در این شمار دو ذخیره همین اکنون آماده استخراج نیز میباشد و ما میتوانیم به صورت اعظمی یکصد و پنجاه تن روزانه استخراج داشته باشیم که اگر زمینه های تامین ترانسپورت به صورت درست فراهم باشد این مقدار به کابل انتقال داده شده می تواند استفاده از این ماده سوخت

مشکلات ترانسپورتنی در زمینه انتقال چوب به کابل رفع شده است

های ارتباطی و تثبیت ذخایر نفت و گاز ریاست دتیلی ملی موسسه است این ریاست بادر واحد اداری بزرگ خود ریاست تفحصات نفت و گاز در مزار شریف و ریاست استخراج انتقال گاز میباشد در مدت فعالیت هایی که بعد از

با امکانات که وجود دارد هم کمبود ذغال سنگ رفع میگردد و هم برای حمام ها، خیابانی ها و موسسات دولتی که برای گرم ساختن مرکز گرمی های خود از دیزل و یا ماده سوخت دیگری استفاده میکنند کمک خوبی میگردد.

- در این گرد هم آیی این اشخاص شرکت داشتند
- ۱- حشمت اورنگ معاون کمیته ولایتی کابل
 - ۲- محرم علی معاون شاروالی کابل
 - ۳- دکتور عرب گل طوطا خیل سکرتر جنرال جمعیت افغانی سره - میاشت
 - ۴- دیپلوم انجنیر حفیظ الله نوابی رئیس د افغانستان د تیلی ملی موسسه
 - ۵- دیپلوم انجنیر عبد الستار صافی رئیس برق کابل
 - ۶- شمس الدین رئیس تفتیش شاروالی کابل
 - ۷- دگر من ارکان حرب احمد الدین مدیر عمومی او پرا سیون وزارت دفاع ملی
 - ۸- دیپلوم انجنیر محمد قاسم بوبل معاون ریاست پسلان وزارت معادن و صنایع
 - ۹- غلام حضرت معاون ترانسپورت عمومی
 - ۱۰- انجنیر محمد حسن عثمان امر ارتباط ذغال سنگ
 - ۱۱- میر عبد الرحمن مدیر عمومی تخنیک ریاست انحصارات دولتی
 - ۱۲- عبد الله بشیر شور «به نمایندگی از خانواده های کابل» و برخی از اعضای گروه مشورتی ژوندون

انجنیر نوابی :

و گاز وزارت معادن و صنایع اقداماتی در دست اجرا دارد که معاون ریاست پلان که درین گفتگو حضور دارد به شما گزارش خواهد داد ولی در این زمینه صحبت میکنم که چه تجاوز دیگری در مورد گرفته شده میتواند و موثریت آن بچه پیمانه است شرحی را تقدیم میدارم :

يك - نفت خام : مازخایر کافی تثبیت شده از این ماده در شمال کشور خود داریم که مسئول اولی در بخش فعالیت

موضوع تعویض انرژی که تاکنون چند دفعه به آن اشاره شد واقعاً اساسی ترین شیوه بی است که می تواند در رفع دشواری محروقات کمک شایان کند .

موادی که در شرایط کشور ما میتواند جانشین چوب و ذغال گردد در قدم اول عبارت است از نفت دیزل ، گاز ، ذغال سنگ ، برق و ... در مورد استفاده از انرژی نفت

مسایل سیاستی و اجتماعی، فرهنگی و

بنابر این اولین درخواست مشخص من اینست که برای انتقال نفت خام و مسایل ترانسیپورتی کافی در نظر گرفته شود و شاروایی کابل نیز امکانات استفاده حمام ها و نا نوابی ها را از آن فرا هم آورد تا در همین بخش که فعلا امکانات آن کاملاً مبسر است تعویض انرژی صورت گیرد.

کاندا سالت نیز ماده سوخت انرژی برای دیگری است که مقدار آن متأسفانه فراوان نمیشد و ما صرف می‌توانیم نیم معادل هشت هزار تن از آن را از منابع گاز خود استخراج کنیم.

ماده دیگری که انرژی آن مورد استفاده قرار گرفته می‌تواند، گاز است و در زمینه های مختلف مورد استفاده دارد، اما متأسفانه دور بودن منابع آن از مرکز مالت آن می‌گردد که از این ماده حیاتی خانواده ها در گرم ساختن منازل و موارد دیگر استفاده کنند، چرا که برای این منظور باید از منبع تا مرکز که بیشتر از شصت کیلو متر میشود پمپ لین تمدید شود و تطبیق این پروژه مصارف هنگفتی را ایجاد میکند، ازسوی دیگر برای اینکه زمینه استفاده از گاز برای خانواده ها فراهم می‌آید قبلاً باید مورد استفاده آن برای موسسات بزرگ صنعتی فراهم گردد که این خود مدتی وقت می‌خواهد به‌عنوان پروژه هایی که در دست اجرا میباشد قرار است در قدم اول در شهر های نزدیک به منابع گاز امکان استفاده از این ماده فرا هم آید.

یکی از شکایات عمده و همیشگی خانواده ها سیستم نرخ گذاری در مورد

چوب سوخت چنین است.

ما شاهد بودیم که در اثر عواملی چند قیمت چوب سوخت به صورت ناگهانی بلند رفت و از سی افغانی قیمت رایج به شصت و

حتی هشتاد افغانی صعود کرد، در چنین شرایطی شاروایی کابل بی آنکه خصوصیت بازار و

عوامل بالا روی قیمت عاوا در نظر داشته باشد و با حتی بدون آنکه از مقدار ذخیره

موجود چوب در مارکیت عاوا امکانات انتقال چوب از ولایات به مرکز مطالعه کافی کرده باشد

قیمت چوب سوخت را فی سیر کابل سی افغانی تعیین کرد و آگاهی نمود که این عمل

در افزایش به مشکلات معروقاتی مردم نقش بزرگ داشت و موجب گردید که از یکسو

قیمت چوب پازهم افزونی می‌برد و از سوی دیگر احتکار نیز به وجود آید.

رئیس تفتیش شاروایی :

شاروایی کابل هر ماه دو دفعه است قیمت گذاری بالای اجناس را به دکانداران شهر عرضه می‌کنند و در این نرخ گذاری ها مطالعه کافی

صورت می‌گیرد و نه آن چنانکه شما می‌گویید ؟

در موردی که مثال آوردید باید بگویم علی چند موجب شد که شاروایی متیقن باشد چوب

به قیمت تعیین شده عرضه شده می‌تواند یکی از این دلایل این بود که ما مقدار کافی چوب

ذخیره داشتیم و چون مقداری چوب نیز در

ولایات جنوب کشور آمده انتقال به کابل بود

انگاشتم که تا توزیع کامل چوب موجود شاروایی ذخیره دومی نیز به شهر انتقال داده

خواهد شد و چون توزیع به اندازه کافی صورت می‌گیرد خود به خود بالای تقاضا اثر

می‌گذارد و قیمت عدد کنترل می‌آید، اما عواملی چند موجب گردید که چوب به وقت

معین به شهر کابل انتقال نیابد و از سویی هم تمام مقدار ذخیره شاروایی در مدت بیش از

دو هفته برای خبازان شهر به نرخ معین توزیع شد، تقاضا فراوان و عرضه کم به خاطر

موجود نبودن ذخیره کافی در مارکیت عاوا سبب شد که قیمت عاوا بالا رود و موجب احتکار هم

گردد.

امایک نکته را در این مساله نباید نادیده انگاریم و آن فعالیت گسترده عمال ضد انقلاب

در تولید برایم است که آن را نباید در شمار مسایلی قلمداد کنیم که رفع آن به وسیله

شاروایی ممکن باشد با آن هم در همین زمینه خاص شاروایی به فوریت داخل اقدام گردید

پیشنهادهایی به مقامات حزبی و دولتی تقدیم داشت که در نتیجه آن پنجاه میلیون افغانی گردید

برای خریداری چوب در اختیار شاروایی قرار گرفت و استفاده از همین پول از یکسو برای رفع

عوامل جلوگیری انتقال چوب به کابل و ازسوی دیگر موجب گردید که برایم کاملاً رفع

گردد.

برای جلوگیری همیشگی از صعود قیمت چوب و اجاره اساسی این است که ما مارکیت

های منظم داشته باشیم که در شرایط اقتصادی کنونی شاروایی تا بین آن آسان به نظر نمی

رسد اما در صورتی که بودجه کافی برای آن وجود داشته باشد به سادگی ممکن می‌گردد.

استفاده دیگری که به وسیله محترم راصع به طرح آمد موضوع گرانی پخت نان در خبازی

های شهر بود باید بگویم ما اکنون دو نوع خبازی داریم یک خبازی های که در شاروایی

تست شده اند و دو خبازی های زنانه که به سه اساس تقاضای مردم یک محل در کاراوا عاوا

عقب دوکان عاوا وجود آمده اند و اکثراً متخلفان نیز از همین دسته دوم می‌باشند که

هیچ مسؤولیتی نزد شاروایی ندارند.

اینکه جرافیت پخت یک فرص نان از پنجاه پول به هشتاد پنج پول و بعد به یک افغانی

از دیار یافت دلیل آن را باید باز هم در گرانی قیمت چوب و اینکه شاروایی به دلایلی که قبلاً

ارائه دادم نتوانست چوب مورد ضرورت خبازان را به قیمت معین به دسترس شان

گذارد، به کاوش گرفته شود از نظر من در مسایلی که به شاروایی کابل انتقاد می‌گردد

و در این کار همین مساله چوب باید در کنار توقعات مردم از این موسسه امکانات آن هم در

نظر گرفته شود، چار چوبه صلاحیت آن هم در پیروی مسئولیتش مطالعه گردد و مگر نه قضایات

هایی پایه خواهد بود و یکطرف.

بقیه در صفحه ۵۵

هنر، نه جوانان، جوانان و خانواده ها

زحمتکشان رو ستایی و پاپوانیو گینی درعملیه صید کروکو دیل مهارت زیادی دارند و ازین راه تامین معیشت میکنند.

پرورش این جانور عبارت از آبهای شور و نمکین تشخیص شده که غالباً حیوان آبی مذکور در کرانه های پایانی دریا مشرف به ساحل، چوچه می آورد. طول این نقطه نیز باید از بیست فـت کمتر نباشد. در غیر آن محیط محدود و کوچکتر، چوچه، کورو کودیل را از نشو و نما و پرورش طبیعی باز میدارد و آن حیوان را مقید و ناراحت میسازد هر گاه محل تولد و پرورش جانوار مذکور در حصه فوقانی، ساحل بسیار نزدیک باشد، کار ولادت و زیست چوچه و مراقبت مادرش مشکل میشود زیرا کورو کودیل بخاطر تهدید خطر مرگ و کشتن یا شکار توسط انسانهای ساحلی محیطش میپراسد و زندگی برایش سخت میشود.

درین منطقه باشند گان پاپوانیو-گینی در قبال زندگی و حشتریای خود غالباً مسرور و راضی اند زیرا بخاطر دستیابی گوشت و تخم و پوست جانوران بحری و موجودات آبی، اکثر اوقات به شکار میپردازند و ازین رهگذر مفاد زیادی را بدست می آورند.

در سال ۱۹۵۰ شکار گران خارجی و تاجران با استعمال وسایط عصری صید و شکار مانند تفنگهای شکاری، چراغهای دارای قوه برقی، جالیهای مخصوص شکار حیوانات آبی توانستند، نقاط

(رامو) که در ناحیه شمالی بادرای سبیک یکجا میشود هم به نظر میرسد. این ساحه یک سوم حصه جزیره را توسط باطلاحها و مردابها و شاخه های دریایی پوشیده است و همینجا محل زیست و نشو و نمای کورو کودیل می باشد. محیط آب تازه ایکه قابلیت پرورش و نشو و نمو کورو کودیل را پیدا میتواند کرد، حد اقل باید دوازده فـت طول داشته باشد. محیط دیگر زاد و ولد، چوچه گذاری و محل

شناخته شده و آنرا محیط وحشیان نیز یاد کرده اند که «مقاهیم» زندگی وحشی، هم بران اطلاق گردیده است از آنجمله جانوریکه محیط زیست آن در حقیقت منطقه حاره ارزیابی شده عبارت از ((کورو کودیل)) میباشد.

نمونه های ازین جانور در دیگر مناطق نگهدار معروف جهان مانند حوزه های دریای (سبیک) و (فلای ریور)، در یای (کیکوری) واقع گلف یا خلیج (پاپوا) و رود بار

پاپوا نیو گینی دومین جزیره بزرگ جهان در کرانه غربی اوقیانوس آرام، جنوب خط استوا و در سمت شمال استرالیا واقع شده است و مساحت آن ۳۰۰۰۰ میل مربع بالغ میگردد. این جزیره سر زمین تنوعات و پدیده های مختلف است که توسط باطلاحها محاط شده و با ساحله ساحلی و نشیبها و فراز های خود در قسمت مرکزی و بلندی کوههای آن غالباً به ارتفاع ۱۵۰۰۰ فـت، مناظر پذیرنده را متشکل ساخته است. نفوس آن که از نژاد ونسل میلانشیان (دارای بشره طبیعی سیاه) بوده و بر اضافه از سه میلیون تن میرسند، به بیش از هفتصد زبان مختلف، متکلم اند.

این کشور بحیث سرزمین جانوران یا پناهگاه حیوانات عجیب

پاپوانیو گینی

مرکز کورو کودیل جهان!

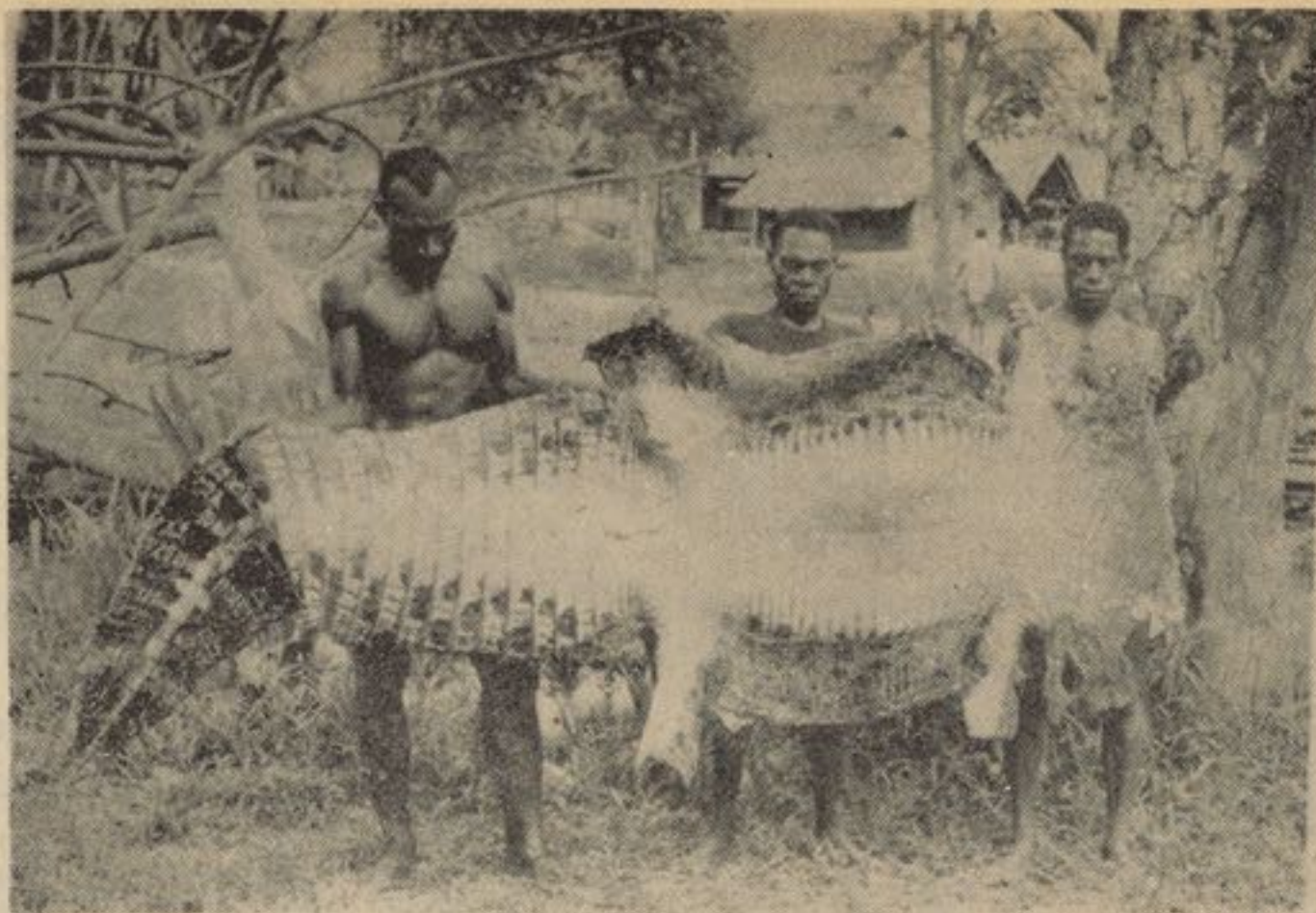
از منابع ملل متحد

نگارش و ترجمه: خیرنیا محب حیرت

صنعتی شده کورو کودیل را نیز با خود آورد و گفت که: (کشور پاپوا نیو گینی مرکز کورو کودیل جهان است.) وی اضافه کرد: دولت آنجا اخیرا بخاطر انکشاف مطلوبتر این صنعت يك پروگرام و پلان طویل المدت دیگری رامطابق نیاز مندیهای اقتصادی و شرایط محیطی آنجا رویدست دارد. زیرا دست آورد صنعتی پوست کورو کودیل این سر زمین ارزش زیادی پیدا کرده است.

متخصص مذکور گفته است که: حالا مشتریان ما خواستار آن شده اند تا پوست و محصولات صنعتی این حیوان مستقیما برای شان ارسال گردد. تاجران هندو، فرانسوی، امریکایی و ایتالیایی بیشتر از دیگران درین باره اظهار علاقمندی کرده اند. زیرا آنان از نظر جنسیت و کیفیت آنرا بهترین پوست کورو کودیل جهان تشخیص کرده اند. بطور مثال از پوست مذکور دستکولها و بکسهای کوچک دستی بقیمت فیدانه تا یکپنزار دالر، کیسه ها و کیفها و توشه دانهای سفری به ارزش فی عدد از (۸۰) تا (۱۰۰) و کمر بند های به بهای یکدانه هشتاد دالر خرید و فروش میشود.

رو پیمرفته سالانه از پنجاه تا شصت هزار پوست کورو کودیل بکشور های صنعتی بزرگ جهان صادر میشود. لذا صنعتگران این جزیره از عواید چنین مدرکی راضی اند.

پوست یا جلد کورو کو دیل یکی از اقلام قیمتمدار صا دراتی کشور پاپوا نیو گینی میباشد و مردم بومی این سرزمین از گوشت آن جانور نیز تغذیه میکنند کشور مذکور در سال ۱۹۷۵ استقلال خود را بدست آورد.

جهان) یکنفر متخصص و مشاور ماهر را جهت معاونت بـرای پیشرفت مطمئنتر این صنعت جدید به آنکشور اعزام کرد تا بـرای یکدوره پنجساله در آنجا همکاری نماید.

اخیرا متخصص ملل متحد حسین مراجعه خویش بمرکز سازمان مواد خوراکه و زراعت جهان در روم زمین ارائه گزار شنامه کتبی خویش در زمینه پیشرفت های این صنعت اطمینان داد و نمونه های از پوست

((اداره زراعت، ذخیره و ماهیگیری)) تاسیس شد و باسم مخفف (دی، ای، اس، اف) مسمی گردید.

(ما کسویل دونسن) استرالیایی جهت تدویر این اداره موظف شد. وی در حقیقت نخستین مدیر

یا رئیس این اداره بشمار می آید که بنام پدر یاموسس چنین موسسه عام المنفعه اقتصادی نیز شهرت پیدا کرد. وی برای تنظیم و طرح يك پروگرام و پلان مفیدی بمقصد پیشرفت کار و حاصل بیشتر تولیدات درین سر زمین که روزگاری مستعمره بیش نبود، دست و آستین برزد.

وی اساسا نخستین متخصص کنسرو یشن مواد تولیدی تازه از منابع طبیعی میباشد که سیستم عصری تحفظ و نگهداشت چنین فرآورده ها را در ین جزیره عقب مانده مروج و منطبق کرد و خوراکه های کنسرو شده را تعمیم داد.

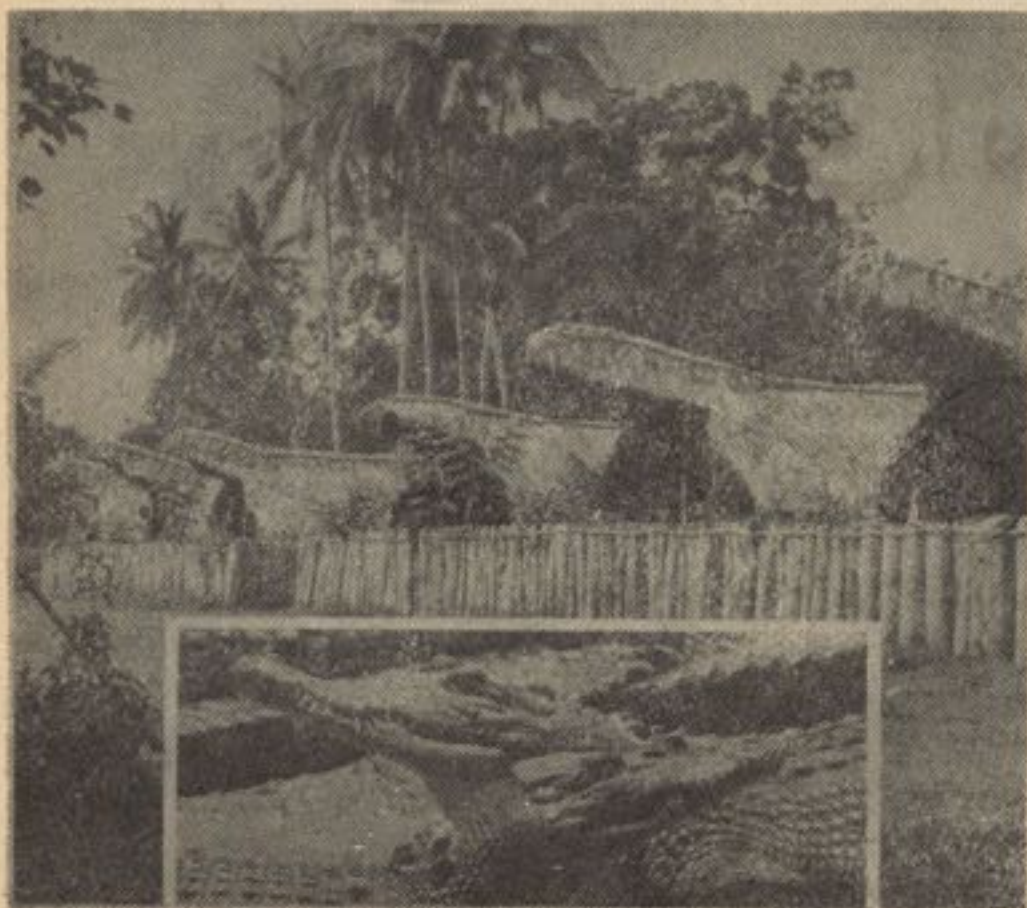
بادر نظر داشت اهمیت روز افزون تجارت پوست کورو کودیل چندی پیش اداره پروگرام انکشافی ملل متحد واقع (پورت مور سبای) پایتخت آنجا مقدار ۴۰۰ تا ۸۰۰ دالر

امریکایی را بدولت پاپوانیو گینی کمک کرد تا صنعت مذکور بیشتر ترقی یابد این امداد مالی در یکدوره پروگرام چهارساله (۱۹۷۶-۱۹۷۹) مساعدت گردید. همچنان طی سالهای اخیر سازمان اف، ای، او (موسسه مواد خوراکه و زراعت

صید کورو کو دیل را کشف کنند و به شکار پیر دارند تا از آن ناحیه نیاز مندیهای خویشرا مـرفوع گردانند. بدینطریق موازین عنعنوی شکارچیان و طرز صید مروجی آنان بمشکلات و آشفتگیهای مواجهه شد و باثر آن شکار چیان این سرزمین درصدد شدند تا روشهای عادی و عنعنوی شکار را که از قرنهای توسط آن کار میکردند، متروک سازند و به مفکوره های نوین و عملیات مجهز تر شکار کورو کودیل متوسل گردند و دست بکار شوند. بدینترتیب شکار چیان بومی و متوطن اصلی توانستند از طریق تخنیک جدید صید و صیادی، کورو کودیل بیشتری را دستیاب نمایند و از پوست آن بحیث امتعه تولیدی و تجاری استفاده کنند. علاوه تا استفاده از میتود های جدید شکار ذریعه وسایط عصریتر زمینه را برای این عملیه خوبتر مساعد ساخت تا از یکطرف بر مقدار و شمار امتعه شکاری شان بیفزاید و از جانب دیگر گوشت و پوست زیادتری را حاصل نمایند.

تاسیسات دولتی:

تحولات ذکر شده مورد توجه دولت پاپوا نیو گینی واقع آمد و مقامات مر بوط به تاسیس اداره جهت تنظیم و رهنمایی شکار جانوران آبی مانند کورو کودیل و ماهی اقدام کرد. چنانچه در سال ۱۹۶۸ سازمان منظمی بنـام

هرگاه به این تصویر دقیق شوید، متنگرید که دهاتیان جزیره پاپوانیو گینی، پنا هگا هها و منازل شانرا بشکل کله و تنه کورو کو دیل طرحریزی واعمار کرده اند.

کت باز ایستاده است ((واکولن چوک)) ملوان از برج کنترول فریاد می زند : ((برا دران به روی چه کسی نی شلیک می کنید رشته منظم زمان نا گهان درهم می ریزد و هر دم تند تر وتند تر می گذرد . اغتشاش و آشفتگی بر عرشه کشتی بند می گسلند ملوانان افسران خود رادستگیر می کنند و همگی را به دریا می ریزند . سپس زمان باز دیگر آرام می گیرد شمع بر سینه (واکولن چوک) به زحمت می سوزد نور رنگ پریده مهتاب بر امواج کناره بازی می کند کشتی ها در خلیج در حلقه های فرا گیرمه پوشیده شده اند زیبا بی ایستای این صحنه ها پیش در آمدی است بر عملیات جنون آسایی که در پیش است در صحنه غم انگیز تیر اندازی به تجمع آرام و به نشاط ها لی بر روی پله های او دیسا ، ریت ، شتاب بی رحمانه گرفته است مادری که بچه مرده اش را به بازو گرفته راه خود را از میان گروه سر بازان تیر انداز باز می کند مادر جوان دیگری غفلتا به روی کالسکه حامل بچه اش می لغزد معلمی که از پله ها پایین می آید عینکش به وسیله تازیانه سر بازان خرد شده و از صورتش خون جاری است مرد چاقی به سرعت روی دست ها یش می جهد تا از راه بازان فرار کند کالسکه بچه از روی پله ها با ثین می افتد را عرش را از میان جمعیت فراری و جنازه ها باز می کند تا در انتها درهم شکسته شود و در تقابل با این صحنه های پر آشوب و غم انگیز پیشروی استوار ، يك نواخت و بی رحمانه ستون سر بازان و برق خیره کننده شمشیر های قزاق ها دارد . هنگامی که رزمنا و به آرا می لوله

صحنه بی از فلم بنام «زمستان»

پیوسته بگذشته

نگرشی به سینمای شوروی این سینمای انسانی

صحنه تیر باران ملوانان به خاطر خوردن گوشت کرم زده چنین به نظر می رسد که زمان ازحر-

حما سی مردمی ، حرارت انقلابی را به باز نمایش قیام ملوانان دلیر و قایع انقلابی او دیسا - مید .

تر کیب در خشان ، صحنه های بر جسته و خیره کننده تدوین (مونتاز) ما هوانه روش های بدیع فیلم برداری تداعی های نامرتبه واستعاره های سینمایی به هم می آویزند تا از فیلم رزمنا و بوتیو مکین هم یاد نامه پر شکو- هی در باره انقلاب بیرون روس بسازند و هم نقطه عطفی در تاریخ هنر سینمای جهان .

در این فیلم زمان تقریباً به اراده این نشستن در آمده است در

بنا بر این ایز نشستن تصمیم گرفت یکی از مهم ترین و پر کشش ترین رویداد های انقلاب را بر گزیند: شورش ملوانان در رزمنا-

وشا مزاد بوتیو مکین تا وریچسکی دست یابی به حقیقت تاریخی

در این فیلم تنها به خاطر دقت تقویمی آن نیست بلکه بیشتر به پاس تبلور هنر مندانه ، سخت سرشتی و اهداف والا و پراج آن است از این رو به گفته خود ایز نشستن فیلم همچون وقایع

نامه به نظر می رسد ، اما تأثیر يك درام را داشت ایز نشستن با استفاده از شکل نوین سینمای

(صفحه ۱۰۱)

لاریسا دریکی از صحنه های فلمش

لاریسا او دوو یچنکو یکی از ستاره‌های سینمای شوروی

تهدید کننده میله ها پیش را به نشسته دومی ایستاده و سو می کشمش حادی را مانند یک سوی سنا حل می چرخانند و آتش وحشیانه در حال جهیدن است انفجار هو لنا که منتقل می کنند تیو مکین می گشایند ماشین های می گشاید ایز نشستین استعاره شیر مرمرین می غرد این استعاره سینمایی حیرت انگیز که منتقدین رزمنا و با دلهره به حرکت درمی آیند مانند قلب عظیمی که در تکرانی می تپد واز در مانند گی

تهدید کننده میله ها پیش را به نشسته دومی ایستاده و سو می کشمش حادی را مانند یک سوی سنا حل می چرخانند و آتش وحشیانه در حال جهیدن است انفجار هو لنا که منتقل می کنند تیو مکین می گشایند ماشین های می گشاید ایز نشستین استعاره شیر مرمرین می غرد این استعاره سینمایی حیرت انگیز که منتقدین رزمنا و با دلهره به حرکت درمی آیند مانند قلب عظیمی که در تکرانی می تپد واز در مانند گی

بقیه در صفحه ۵۴

برای شما بداند بیدارید:

هر هفته یک داستان بداند بیدارید:

از ادبیات جهان

جشن مرگ

با فرا رسیدن ژانویه رنگ هوا عوض شد. دنیا در زیر آسمان خاکستری رنگ عبوستر به نظر میرسد، مردم فقط برای کارهای ضروری خود از منزل خارج میشوند، بیشتر جاده‌ها و بخصوص کوچه پس کوچه‌ها عریان و خالی بود، هیچ کس در زیر چشمه‌های آب و جاده‌های خنکی که در تابستان محلی اجتماع بچه‌ها بود، دیده نمیشد، اما محوطه چشمه‌های آب کاملاً خلوت و خالی نبود، چون تقریباً هر روز عده‌ای بودند که برای بردن آب روزانه به آنجا می‌آمدند. آنروز ظهر پسر بچه‌ای که برای بردن آب بکنار چشمه آمده بود، دوان دوان و نفس زنان بکوچه بی که منزلشان در آنجا قرار داشت برگشت و برای او لیسن رهگذری که بر خورد، گفت: دور سو ن آقا مرده! ((دور سو ن آقا، از چهره‌های آشنا ی این محل بود، در حدود پنجاه سال عمر داشت، مرد محکم و سالمی بود، بارش سیاه پر پشت، او سقای محله بود و بازن و دو فرزندش در یک خانه دو طبقه کوچک زندگی میکرد، تمام سرما به زندگیش عادت بود از دو بشکه آب که بازنجیر بدو سر یک میله آویزان بود، هر روز صبح این میله را روی دوشش میگذاشت و دو بشکه را بزننجیرهای دو سر آن آویزان میکرد و از همان لحظه اول که از خانه بیرون می‌آمد یک جمله را که در طی سالها به آن عادت کرده بود تکرار میکرد و فریاد میزد: آب - آب - آب - کی آب می‌خواهد؟ صدای بم وطنین آور او تا آخرین خانه که در انتهای کوچه قرار داشت میرسد و آنها که آب میخواستند از خانه‌های خود بیرون میدویدند و میگفتند: دور سو ن آقا - دور سو ن آقا، یک سطل آب، دو سطل آب، سه سطل آب... دور سو ن آقا با یستی بسر - چشمه که در بالای تپه قرار داشت میرفت و بشکه‌های خود را پسر میگردد و آنقدر به این رفت و آمد میان چشمه و خانه‌های محله ادامه میداد تا روزی بپایان میرسد، او در برابر هر سطل آب سه

کار تازه و پرتیر ما

واینک ژوندون کار تازه وارزنده دیگری را برای شما خواننده مشکل پسند به آغاز می‌گیرد، کاری بس دشوار که ایجاب تلاش فراوان را میکند - ما هر هفته از میان ده داستان خارجی یک قصه را برای شما برمی‌گزینیم خلاصه‌اش می‌سازیم و به شما پیشکش می‌کنیم - باشد به این وسیله گامی برداشته باشیم در جهت شناساندن بزرگترین نویسندگان طراز اول کشورهای مختلف و تقدیم بهترین، جالبترین و بارزترین قصه‌های ملل.

از شما می‌خواهیم مثل همیشه با نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود در مورد این کار تازه ما را سبکدار سازید.

((جودت قدرت)) نویسنده این داستان کوته در سال ۱۹۰۷ در شهر اسلامبول ترکیه دیده به جهان گشود.

در جنگ اول جهانی پدرش را از دست داد، اما مادرش که زنی بود آگاه و دانشمند زمینه تحصیلات وی را در خانه و مدرسه فراهم آورد و از هیچ تلاشی در راه باروری اندیشه وی دریغ نورزید. ((قدرت)) سال‌ها در مکاتبات پوهنتون‌های ترکیه استاد ادبیات بود و هم چنین حقوق‌دان برجسته‌ای که شهرت فراوان را بدست آورده بود.

او نخستین بار با نشر اشعار و نمایشنامه‌هایش در کار ادبیات شناخته شد و به شهرت رسید اما در بیست سال اخیر زندگی اش بیشتر به قصه‌نویسی پرداخت که دوران بزرگ ((هم‌شاگردیها)) و ((در آسمان ابری نیست)) صد ها داستان کوته و هم چنین شاعران و ((آیا مورچه‌های شما سید؟)) حاصل همین سال‌های نویسنده‌گی او است. داستان جشن مرگ که با عنوان ((مرگ سقا)) به درستی ترجمه شده است از حکایت‌های کوتاه و بسیار معروف این نویسنده است که در عین حال میتواند نمونه خوبی از سبک دلنشین و اندیشه نیرومند و حزن آلود او باشد.

قروش ((واحد پول تر کیمه))
میگرفت و از این راه نان روز
خانواده را تامین کردن در دست
مثلی کند چاه عمیقی بود بسا
سوزن .

اما آنها اگر به همین در آمد
روزانه اتکا میکردند ادامه زندگی
وسیر کردن شکمشان غیر ممکن
بود، باز خدا را شکر که گلنا ز
زن او را هفته ای سه چهار بار
برای رختشویی به منزل محله
میبردند، چون او رختشویی خوبی
بود و با این کار محدود سعی
میکرد مختصری بردرآمد شوهرش
ببفزاید و روزانه چند قروش بیشتر
بدست آورد .

ولی حالا ناگهان همه اینها
پایان رسیده بود، بزودی علت
مرگ دورسون آقا کشف شد،
او آنروز بعد از آویختن دو بشکه
بدو سر میله خواسته بود از روی
یخ ضخیمی که شب گذشته روی
زمین بسته بود، عبور کند، یخ
از آب مداومی که رویش فرو
میر یخت مثل شیشه لغزنده و
صاف شده بود و دورسون آقا
بعلت سنگینی با ری که بدو ش
داشت نتوانسته بود موازنه خود
را نگه دارد و در نتیجه پايش
لغزیده و سرش بسختی به سنگ
تیز زیر شیر چشمه آب خورده
بود، چه کسی میتوانست باور
کند که او چنین ناگهانی و غیر
مترقبه بمیرد؟ هر کس هیکل قوی
وسلامت او را میدید با خود
فکر میکرد :

((ممکن است سنگ بشکند و از
بین برود ولی او هرگز مردنی
و از بین رفتنی نیست))
با این همه انسان هر قدر قوی،
خشن و نیرومند باشد، باز هم
ممکن است مثلی دورسون آقا در
یک لمحہ بمیرد و همه چیز تمام
شود .

وقتی زن او گلناز از مرگ
شوهرش با خبر شد مثلی این
بود که یخ زد، آیا ممکن بود
که این فاجعه مجازات تقلب
ها و نادارستی های کوچکی باشد
که او در کار رختشویی خانه های
مردم میکرد؟ آه نه، هرگز،
خداوند هیچ وقت به بندگانش
بیعنا طفه نیست پس مرگ او هیچ
چیز جز یک حادثه عادی نبود
است، کسانی هم که شاهد مرگ

او بودند، میگفتند : ((دورسون
آقا یکمربته لغزید، روی زمین
افتاد و مرد))

بهر حال تنها ارنیه یی که از
دورسون آقا باقی ماند، همان
دو بشکه و یک میله بود حالانکه کیف
گلناز چه بود و چه میتوانست
بکند؟ هر چه فکر کرد عقلش بجا
یی نرسید و نتوانست تصمیمی
بگیرد، برای زن بیگس و بیپناهی
مثلی او آسان نبود که دو بچه ۹
ساله و ۶ ساله را نان بدهد.

چطور امکان داشت به این
دودهایی که مداوم بطرفش باز
بود با دو سه بار رختشویی در
هفته نان برساند؟ آنوقت بیاد
آب فراوانی افتاد که هنگام شستن
رختها با تکه شوهرش مصرف
میکرد و به حساب صاحب خانه
میرساند و بیاد آورد که دیگر
این تنها امیدش هم از میان رفته
است و مطلقا نباید در باره آب
فکر کند، در یک لحظه همه چیز
عوض شده بود، دیگر هیچ تفاوتی
میان زیاد مصرف کردن آب
و یا کم مصرف کردن آن وجود
نداشت و اگر فقط میتوانست
با شستن لباسهای مردم نان
بخور و نمیری بدست آورد،
راضی بود، حالا دیگر همان آبی
که همیشه تا آن اندازه مورد علاقه
اش بود یکمربته برایش بصورت
چیز نفرت انگیز در آمده بود، در
تالاسوی آن شکستجه و دردودر
جریانش دشمنی و نفرت موج
میزد، دیگر نمیخواست حتی
آب را ببیند و یا نام آن را بشنود.

وقتی مرگ به خانه یی شبخون
میزند، دیگر هیچ کس در فکر غذا
و پخت و پز نیست او لین چیز را
که یک خانواده در چنین مواقعی
فرا میوش میکنند غذاست، این
وضع تاسی و شش ساعت شاید
تا چهل ساعت و شاید هم تا چهل و
هشت ساعت وبیشتر ادامه دارد
، اما بزودی گر سنگی همه را بیاد
خوردن و احتیاج به غذا می اندازد
و همین احساس آغاز بازگشت
بزندگی عادیست .

در مشرق زمین رسم است که
وقتی برای خانواده یی مرگ
اتفاق افتاد تا یکی دو روز همسایه
ها برای آن خانه غذا میفرستند،
برای گلناز و بچه های هم در همان
روز اول از خانه مجلل و سفیدی

که سر کوچه قرار داشت غذای
کافی آوردند، این خانه متعلق
به تاجر معروف آن محل بود.
هر کس از فاصله دو کیلو متری
هم میتوانست تشخیص بدهد که
این عمارت زیبا و بزرگ متعلق
بمرد متمول است، ظهر روزی که
دورسون آقا مرده بود نوکر همان
خانه سفید رنگ با پطنوس بزرگ
گی که پر از دیسهای مرغ سرخ
کرده، خوراک گوشت با سوس،
قطعات بزرگ پنیر و نان و شیر-
ینی بود در ب منزل گلناز را کو-
بید .

راستش را بخوانید تا آن موقع
هیچکس به فکر خوردن غذا نیفتاده
بود، اما به محض اینکه سر پوش
هزار از روی ظروف غذا برداشتنند
تازه گلناز و بچه هایش احساس
کردند که چقدر گرسنه بوده اند،
هر سه نفر ساکت و غمزه دور میز
رنگ و رو رفته نشستند و از
خوردن آن غذاهای مطبوع لذت
فراوانی بردند، آنشب هم
خیلی طبیعی سر میز جمع شدند
و با قیامت غذاهای ظهر را
خوردند .

روز بعد همسایه دیگر برا-
یشان غذا فرستاد و این وضع
تا سه چهار روز ادامه داشت،
البته هیچ يك از غذاهای بعدی
به مفصلی و رنگینی روز اول نبود
ولی در هر حال از کلیه غذاهایی
که تا آنروز در منزل گلناز پخته
بودند بهتر و خوشمزه تر بود،
شانید اگر این وضع ادامه پیدا
میکرد گلناز و بچه های خستگی
میتوانستند درد ها و غمهای خود
را فراموش کنند، اما وقتی
فرستادن غذا از خانه همسایه
ها قطع شد آنوقت آنها تازه
فهمیدند که غم و اندوهشان چقدر
طاقت فرسا و چقدر تحمل ناپذیر
بوده است .

روز اولی که دیگر برایشان
غذا نفرستادند تا ظهر منتظر
ماندند، بچه ها به شنیدن کو-
چکترین صدای پای که از کوچه
بگوشت میرسد دم در خانه
مید و میدند با امید آنکه باز هم
پطنوس بزرگی را که از خانه
سفید آمده بود ببینند، اما بجای
آن مرد می را میدیدند که همه با
صورت های بی تفاوت بدنبال کار
های روزانه خود میرفتند، دست

های آویزا نشاندن در دو طرف
بدنشان تکان میخورد .
شب که رسید آنها مطمئن شدند
که دیگر کسی برایشان غذا
نخواهد آورد و ناچارند مثلی
گذشته خودشان بفکر پختن غذا
بافتند، حالا مجبور بودند باردیگر
به غذا های غیر از غذاهایی که
آن چند روز خورده بودند عادت
کنند و هنگامیکه گلناز يك طرف
کچالوی آب پز را که باز حمت
زیاد تهیه کرده بود روی میز گذا-
شت بچه ها بسختی توانستند
خود را راضی بخورند آن کنند،
ولی چاره یی نبود و باید به این
وضع عادت میکردند .

تا سه چهار روز بعد هم که
ذخیره مواد غذایی شان تمام
نشده بود هنوز معنی گر سنگی
واقعی را نمیدانستند، بعد از آنکه
آرد و کچالوی موجود در خانه تمام
شد چند روز هم هر چیز خوردنی
و دندانی گیری که در گوشه و
کنار منزل پیدا میشد از قبیل لوبیا،
پیاز و نان خشک خوردند، اما
عاقبت روزی رسید که تمام ظروف
و جبهه ها خالی شد و دیگر ذره
یی خوردنی باقی نماند و شب
آنروز گلناز و بچه هایش برای
نخستین بار با شکم گرسنه به
بستر رفتند، روز بعد هم همین
طور بود، نزدیک غروب پسرکو-
چکتر توانایی اش تمام شد و در
حالی که بشدت میگریست فریاد
زد :

- مادر دلم از گرسنگی دردگرم-

فته، يك کاری بکن!
و مادر بیچاره در جواب او با
مهربانی و ملایمت گفت :
- صبر داشته باش پسر !
صبر داشته باش! مطمئنم که
اتفاق خواهد افتاد و ما را از
این وضع نجات خواهد داد .

هر سه نفر احساس میکردند
که معده هایشان بکوچکی مشت يك
کودک شیر خواره شده است وقتی
از جا بر می خواستند احساس
سرگیجی میکردند و بهتر یی-
کاری که میتوانستند بکنند این
بود که روی زمین دراز بکشند،
در آن حال احساس میکردند که
خواب می بینند و در رویا غرق
شده اند، بچه ها حالشان خراب
تر از گلناز بود، مداوم رنگهای
لطف و ورق بزنید

رختشو بی کند ، را سستی که چه
مو جود بد بختی است افشار
بدبختی و فقر قلبش را سوراخ
خواهد کرد .

صبح روز بعد از شدت ضعف
حتی فکر بیرون آمدن از بستر را
هم نکردند هر سه آنها غذا های
لذیذ و مطبوعی را در نظر
خود مجسم میکردند و دندانها -
یشان را روی هم فشار میدادند ،
پسر کو چکتر حتی صحبت هم
نمیکرد و هر وقت هم دهان باز
میکرد مثلی اینکه دیوانه شده باشد
دستهایش را با و لع بطرف جلو
دراز میکرد و میگفت :

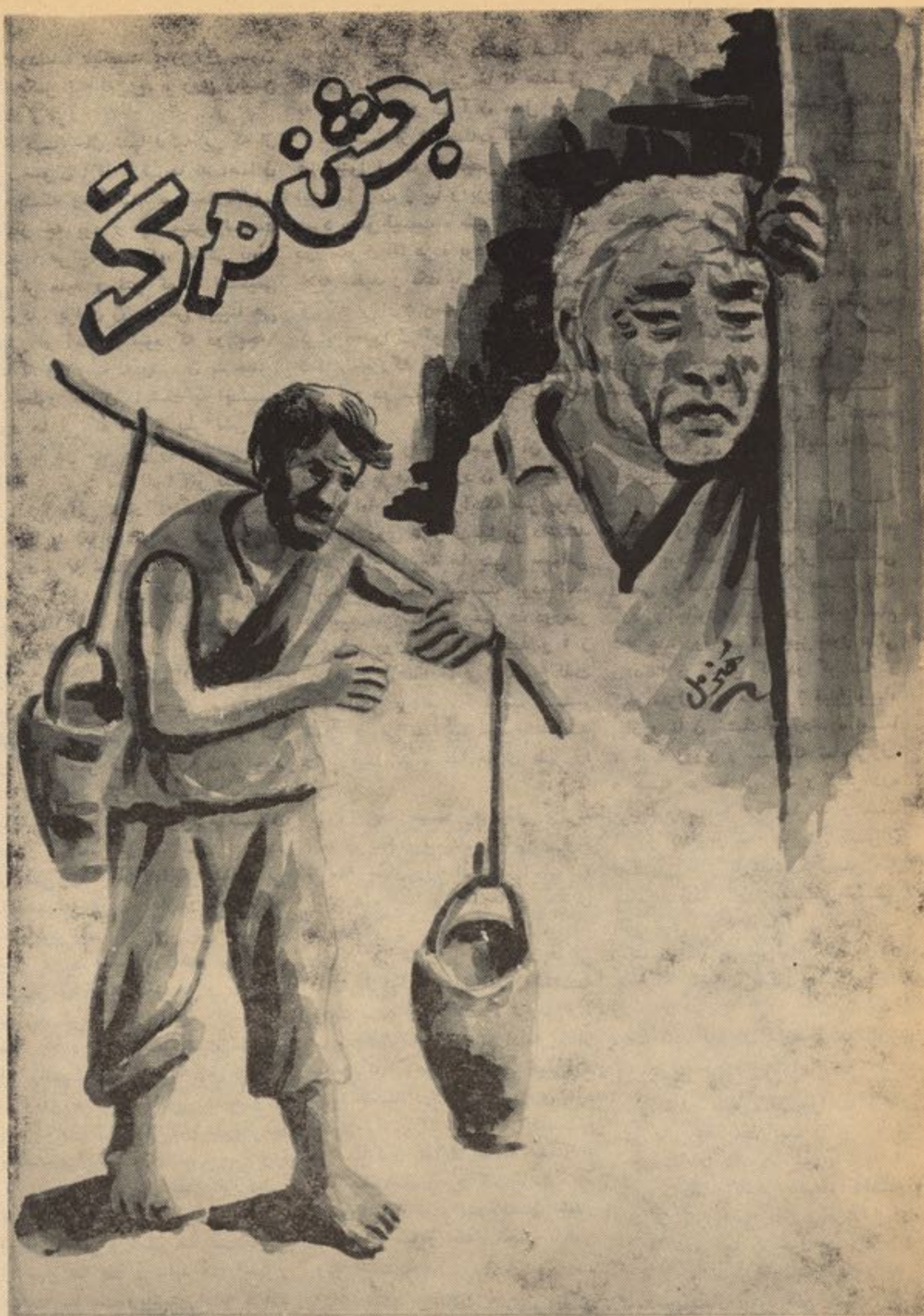
((مادر نگاه کن ! چه ناهای
سفید و داغی ... به به چه
خوشمزه است !))

پسر بزرگتر بجای نان کلچه در
برابر خود میدید و در دل میگفت :
((حیف ! چقدر احمق بودم که
آنروز هر چه کلچه در بطنوس بود
به تنها بی نخوردم !

آه که اگر یکبار دیگر آنها همه
کلچه را در یکجا بینم بدون معطلی
همه آنها را خواهم خورد ، کلچه
ها را کم کم در دهان خواهم
گذاشت و با لذت و خیلی آهسته
خواهم خورد تا زود تمام نشود...))
گلناز در بستر خود دراز کشیده
بود و به زمزمه و ناله های اطفال
خود گوش میداد .

لبهایش را میجوید تا از فرور -
یختن اشکش جلوگیری کند ، با
این همه اشک مثل باران بهاری
از لای پلکهای بسته اش بروی
شقیقه هایش میریخت ، اما زندگی
در خارج به همان نحو همیشگی
ادامه داشت ، هیچ چیز تغییری
نکرده بود و او میتوانست حرکات
و کارهای خانوادگی آن محله
را که سالهای به آن درازی
در میان نشان زندگی کرده بود
بخوبی در نظرش مجسم سازد ،
با خود میگفت :

((در خانه رو برو بهم خورد .
این جواد پسر کو چک همسایه
ماست که به مکتب میرود اما
اگر برادر بزرگش میبود در اخیلی
آهسته می بست ، راستی دو برادر
چقدر ممکن است با هم فرق داشته
باشند ، خوب این هم
صدای پای آن پیر زن است که
روما تیزم دارد ، باز هم پاهایش
را روی زمین میکشد ، مادر همان

سرخ و سبز در برابر چشمها نشان
درهم میریخت و دور و نزدیک میشد
، در میان این رنگها حفره بزرگ
وسپاهی را میدیدند که بزرگ
و کوچک میشد ، گوشهایشان
صدا میکرد و وقتی با هم صحبت
میکردند مثلی این بود که صدای
یکدیگر را از مسافت دوری
میشنوند روز بعد امیدی در دل
گلناز پیدا شد ، با خود فکر کرد
شاید یکی از خانه های این
کوچه رختشویی بخوانند و مثلاً
فرصت صبح دنبال من بفرستند و
پیغام بدهند که : ((گلناز برای
شستن رخت بمنزل ما بیا)) اما
حقیقت این بود که خانواده های

جوان است که در تنظیف کشتی کار میکند، مادر صالح این هم صدای پای سلمائی محله است که در خانه آخر کوچه زندگانی میکند، هر روز در ست همین وقت از خانه خارج میگردد تا به دو کاشی برود این یکی هم ((نوریه خانم)) معلم مکتب دخترانه است اینهم فیض الله خانه که کفش دوزی دارد

و این هم صدای پای های اسب نان فروش محله است که هر روز در همین ساعت در منزل ((ریفکی بیگ)) ایستاده میشه و از سبدهای بزرگی که بدو طرف کپل های اسبش آویزان میباشند نانهای تازه و داغ بیرون میاره و به آنها میدهد، چه نان های بریان و سفیدی ...))

صدای نزدیکتر میشد، گلناز در آن اتاق نیمه تاریک و نمدار بخود تکان میداد و از جایش بلند شد، شالی کهنه ای را که بالای سرش بود بخود پیچیده تا از خانه بیرون برود، تصمیم گرفته بود دو قرص نان نسبه از او بگیرد و بعد وقتی برای رختشویی رفت پول نان ها را بدهد، دستش را روی دستگیره در منزل گذاشت، اما هر قدر صدای پای اسب نان فروش نزدیکتر میشد، گلناز احساس ضعف بیشتری میکرد و شجاعتش را بیشتر از دست میداد، آنقدر میان شک و دودلی دست و پا زد تا عاقبت صدای پای اسب دور شد، آنوقت ناگهان بخود جرات داد و در را باز کرد، اما فقط توانست اسب مرد ناخواسته از عقب ببیند که رفته رفته دور میشد و سبدهای پر از نان در دو طرف کپل های اسبش بالا و پائین میرفت، چه نان های سفید و خوشبو بود، گلناز آهی کشید و زیر لب گفت:

((خدایا چقدر خوشبخت بودم اگر فقط دو نان از این نان ها را در دست خود میدیدم))

آنوقت نفس عمیقی کشید، بوی نان تازه کوچه را پر کرده بود و پره های بینی و گلویش را لمس کرد، گلناز آب دهانش را قورت کرد، بعد تمام نیرویش را جمع کرد و فریاد زد:

((نان فروش! نان فروش!)) اما یکمرتبه هر چه شجاع

و شخصیت در وجودش بود درهم شکست و نا بود شد و مثل اینکه از سر مایخ زده باشد بدیوار تکیه داد.

در راه بهم کو بید و بداخل خانه بر گشت، جرات نداشت به چشمهای تبار و لبریز از التماس و امید بچه هایش نگاه کند، نمیدانست دستهای خالی خود را کجا بپوشاند، ناگهان احساس کرد که برای او لین بار از داشتن دست خجالت میکشند و آرزو کرد ایکاش که دست نمیداشت.

وقتی وارد اتاق شد بچه ها ساکت بودند و او هم حرفی نزد، پسر بزرگتر رویش را طرف دیوار برگرداند و چشمهایش را بست تا دستهای خالی مادرش را نبیند، برادر کوچکتر هم همین کار را تقلید کرد، گلناز بطرف تشکی که در گوشه اتاق افتاده بود رفت و خودش را مثل سالی لیزانی روی آن انداخت.

دامش را روی زانویش کشید و سرش را میان بازوهای لاغرش پنهان کرد.

گوی میخواست خود را در دنیا تپه خیال و فراموشی گم کند، احساس میکرد مثلی گلیم رنگ و رو رفته و بی مصرفی شده است که دیگر به هیچ دردی نمی خورد به آرامی میگریست و شانه های استخوانی اش تکان می خورد، سکوت مرگباری اتاق را فرا گرفته بود، یکساعت گذشت و هیچ يك از آنها کوچکترین حرکتی نکردند، عاقبت با رددیگر صدای پسر کوچکتر گلناز بلند شد که از رختخوابش مادرش را صدا زد و گفت:

مادر! مادر!

بلی پسر!

دیگر نمیتوانم تحمل کنم، مثل این است که دستی معده ام را چنگ میزند و فشار میدهد.

آه پسر نازنینم، پسر قشنگم! گلناز برخواست و پسر کوچک را در آغوش گرفت و در حالیکه بغض گلویش را فشار میداد، گفت:

پسر مهربانم، از گرسنگی که این طور حس میکنی، غصه نخور، آخر هر طور باشد برای غذا تهیه میکنم.

مادر، مادر، من میمیرم!

پسر بزرگتر چشمهایش را باز کرد و بصورت برادرش خیره شد و گلناز پسر دوی آنها نگاه میکرد، پسر کوچکتر ساکت شده بود، چشمهایش سیاه تر از همیشه بنظر میرسید، لبهایش خشک شده و سفید زده بود، گونه هایش فرو رفته و بیرنگ بود، پوستش از کم خونی پررنگ گچ مرده در آمده بود ناگهان گلناز فکری بر سرش رسید، دست پسر بزرگترش را گرفت، او را بلند کرد، بر او فرو برد و آنجا با صدای خفه ای در گوش او گفت:

پسر مهربانم، تو کفشتها را بپوش و به بار فروشی سر کوچه برو، هر طور است مقداری آرد و کچالو بخر و بگو پولش را همین دو سه روز میدهم.

کرتی پاره پسر آنقدر نازک بود که نمیتوانست او را در برابر سرمای شدید حفظ کند، پاهایش قدرت حرکت نداشت، موقع راه رفتن مجبور بود دستش را بدیوار بگیرد تا به زمین نخورد، عاقبت هر طور بود خودش را به مغازه خورا که فروشی سر کوچه رسانید و وارد مغازه شد.

هوای گرم داخل مغازه که بخاری بزرگی در وسط آن روشن بود صورت و دستهای یخ زده اش را لمس کرد، مدتی صبر کرد تا دو سه نفر مشتری که مشغول خرید بودند، بروند، با یمن امید که شاید بتواند بطور خصوصی و محرمانه تقاضایش را با صاحب مغازه در میان گذارد.

بعد از آنکه همه رفتند از کنار بخاری راه افتاد و در حالیکه سعی داشت خودش را کاملاً بی نیاز نشان بدهد دستور يك کیلو برنج يك کیلو آرد و يك کیلو کچالو داد، آنوقت مثل کسیکه میخواهد پولش را پیدا کند دستهایش را در جیب هایش کرد و مدتی به جستجو پرداخت و بعد با تظاهر به اینکه پولم در خانه فراموش شده است با لحن ساختگی و صدای لرزانی گفت:

می بینی چه حراسی دارم، پولم را در خانه فراموش کرده ام، اما در این سرم که نمیتوانم دوباره راه به این درازی را بروم

و بیایم، قیمت این چیزها را بنویس، فردا میارم و میدهم.

مغازه دار که خیلی خوب با این نوع حيله ها و تیرنگها آشنایی داشت در حالیکه از بالای عینک بیضی شکلش سراپای او را برانداز میکرد، گفت:

تو به این لاغری پول از کجا داشتی که فراموش شود؟ کسی که پول داشته باشد که اینقدر لاغر و مردنی نمیشد.

و بعد اجناسی را که وزن کرده بود بکناری گذاشت و ادا مه داد:

اول پول بیار بعد جنس ببر! پسر که از فاش شدن دروغش غش خیلی خجالت کشیده بود در حالیکه با عجله از مغازه بیرون میرفت، گفت:

خیلی خوب، پس من میروم بولی بیاورم.

وقتی از مغازه بیرون رفت صاحب دکان به پسرش که در گوشه ای نشسته بود گفت:

بیچاره ها، چقدر دلم برایشان میسوزد، بعد از این جطور زندگانی خواهند کرد؟ و پسرش هم با تکان داد و سرگشته های پدرش را تأیید کرد و در جوابش گفت:

بلی، منم دلم برایشان میسوزد، خیلی بیچاره شدند.

پسر بیچاره از مغازه بیرون آمد، راه رفتن روی زمین های یخ زده خیلی برایش دشوار تر از موقعی بود که بطرف مغازه میرفت، در انتهای کوچه از لوله بخاری همان خانه سفید رنگ دود غلیظ و خاکستری رنگی بیرون میآمد، چه مردم خوش بختی بودند کسانی که در این خانه زندگانی میکردند!

اما او حتی آنقدر برای خودش شخصیت قایل نبود که احساس حسادت کند فقط این خانواده ای را که بهترین غذای دوره عمرش را باو داده بودند در دل تحسین میکرد.

در حالیکه دندانهایش از شدت سرما بهم میخورد بطرف خانه خودشان میدوید وقتی وارد اتاق شد هیچ حرفی نزد دستهای خالی او همه چیز را برای مادرش شرح میداد، در برابر چشمهای بقیه در صفحه ۵۲

محمد جان گورن

تلویزیون دیده‌اند یا حد اقل آواز
گیرایش را از پشت رادیو شنیده
اند. محمد جان گورن طوریکه
خودش میگوید: «هنر تمثیل را از
خوردی خوش داشتم همیشه سینما
میرفتم بعضا فلماها چندین با زمی
دیدم به بازی‌ها دقیق میشدم تا
اینکه خودم نیز زمانی مثل آنها روی
برده سینما ظاهر گشتم آواز م از
پشت میکروفون بلند شد خوب
مثلی که گفتند هر کسی را می‌که
خوش دارد پیش پایش است اگر
میتواند باجدیت خود درآتره برود
خوب میرود منتها انسان باید بداند
راهی که میرود برحق است؟». محمد جان
گورن بعد از ختم صنف دوازدهم
نتوانسته تحصیلات خود را ادامه
بد هد علت آنرا هم همه میدانیم
که شرایط بد اقتصادی است
محمد جان گورن ازدواج کرده
صاحب دو طفل بسیار مقبول است
ولی متأسفانه چندی پیش شریک
زندگی خود را از دست داد که این
واقعہ بدرا صمیمانه برایش تسلیت
میگوییم واز خداوند عظیم برایش
صبر جمیل و همچنان در

جوان با استعداد بسیار صمیمی رادیو تلویزیون که همه بابازی‌های
همکار خوب هنر پیشه مستعد خوش همه او را در روی پرده می‌خواهیم.

ستارگان

افسانه

ساز

تابارا نیژایی

ستاره زیبای

سینما و تیاتر

سنیگال

تابارا نیژایی مکتب هنر تیاتر را
تمام کرده و در بسیار نمایشنامه
های کلپ جوانان و در تلویزیون
سنیگال در آثار ادبی حصه گرفته
است اما بحیث اکتوریس سینما
برای اولین بار در فلم (سیدو)
شناخته شد.

تا بارا رانو یسنده و رئیس‌ر
مشهور سیمبین عثمان به جهان
معرفی نمود.

دریکی از فیستیوال‌های تاشکند
تا بارا خیلی مورد تقدیر واقع شد.

مارنیانی یولوا هنر پیشه جوان وبا استعداد سینما و تیاتر

بعدا در فلم (همرای توو بیستو)
استعداد هنر پیشه را بر
انگیخت و از طرف موسیلم
اولین جایزه (دیپلوم) را گرفت.

مارنیا مثله خیلی خوب جدی
ماهر و فوق العاده الاستکی است
حرکات خیلی زیبا دارد.

رول های کو میدی و دراماتیک
را ماهرانه بازی میکند در نمایشنامه
های (دوم بی و بسر) «دیگتر»
(جرم ساغری)، بالزاک و بالاخره
شب دوازدهم (شکسمین) میدرخشد.

برای اولین بار منتقدین و ژور
نالیستان بعد از فلم «مونولوگ» راجع
به مارنیانی یولوا بسیار نوشتند و
او را مثله توانا برشمردند.
مارنیا آنستیتوت تیاتر، موزیک
و سینما را در لینتگراد تمام نمود.
و در نقش پرینس در فلم
(افسانه بسیار کهنه) و در
فلم (سایه) بازی نمود. اما نقش
نینا در فلم (مونولوگ) کار جدی
مثله در سینما حساب می شود.

سینما همیشه رول هایش متفاوت (سور منیک) تمرین دارد از طرف
عصر هیچگاه از کسالت
و متنوع اند.
مارنیا از طرف روز در تیاتر و ماندگی یا امتیاز سخن نمی زند.

دخترک قد کوتاه، باریک اندام
با چشمان تصواری خیلی صمیمی
ظریف و بذله گوست در تیاتر و

راکبای ستاره زیبای سینمای هند باز هم در خمید

چارلز برونسون

چارلز برونسون نه تنها اکتور
معروف هالیوود است بلکه رسام
خوب نیز میباشد و تابلو هایش
خوب فروش میشود. همچنان به
سپورت علاقه دارد. روزانه کاراته
و موتر سیکل تمرین میکند. ویکی
از خوبترین فلم هایش درین اواخر
فلم ((فرار)) است.

راکبای ستاره بسیار زیبا و
هنر مند هندی که فلمهای بسیار
خوبش را همیشه در سینما و
تلویزیون مشاهده میکنیم چندی پیش
در یک فلم جدید اشتراک نموده که
رول مقابل او را در این فلم امتیاز
ستاره خوب و موفق سینمای هند
بعده دارد. راکبای در تیپ یک
زن بسیار ساده د هاتی شپکا ری
درخشانی از خود شان داده که
منتظر دیدن چهره مقبول و بازی
خوبش در این فلم هستیم.

عمر ذکریا میناتور است جوان

قسمت معرفی هنر کشور خویش
خدمات ارزنده نمود و در زمان
این استاد است که هرات را
رقیب قلو رانس در آن روزگار
میدانستند.

بعد از مرگ سلطان حسین
با یقرا این هنر بدست فراموش
شد و همین هنر در
کشورهای دیگر مانند عراق،
ایران، هند، کشمیر و غیره با کمی
تفاوت مسیر حرکت خود را تغییر
داد با آنهم در زمان کنونی استادانی
وجود دارند که می توانند
این هنر والا را زنده نگه دارند
و نگذارند که چراغ این هنر
ظریف که سالها بر تارک هنر
می درخشید خاموش نگردد این
هنرمندان عبارتند از استاد مقل
هروی، استاد هما یون اعتمادی
و استاد ارشد بهزاد سلجوقی.
امید وارم که این مختصر گفتارم
در قسمت معرفی این هنر، با
ستان کشور عزیز ما کافیه
باشد.

از کدام سبک و روش پیروی
میکنی؟

حکایت میکند. بدین ترتیب
خلاقیت آنها تجسمی از ارزش و
اعتبار انسان است. انسان
قادر و خلاق که همیشه در پیدا
کردن فضایی دیگر موفق بوده
است و من که کمتر به این خلاقیت
دست یافته ام ولی زنده نگه دارم.
شتن فرهنگ کهن و با ارزش
گذشته ما نیز در ذات خود شکار
است که باید حفظ گردد و روی
آن باز هم بیشتر کار شود.

نا مش عمر ذکریا است و در
صنف ۱۲ لیسه حبیبه درس می
خواند، او با اینکه خیلی جوان
است و شاید بیشتر از هجده سال
نداشته باشد ولی کارش از توانا
نایی زیادی برخوردار است،
اما توانایی اش را رخ نمی زند
زیاد هم محبوب است و اگر
با وی صحبت نکنید و به حرف زدن
وادارش ننمایید شاید کلمه
از زبان نشنوید.

در بررسی یک رویداد هنری
همواره این نکته مطرح است که
آیا این رویداد هنری حائز
اهمیت است یا خیر؟
و وقتی به آثار این جوان
مینگریم، می بینیم که او دنیا له
نوجویی و نوگرایی را رها
کرده و بسوی کلاسیک شتافته
است. آیا این کار او از روی
تفنن است یا باخاطر اعتبار کارش؟

هر رنگی در میناتور، مرز و محدوده

خود را دارد

امادرمجموع این رنگها بطرز

غریب و حدتی را القا میکند که

مشخصه میناتور کشور عزیز ما

افغانستان است

در مورد تاریخ این هنر پربار
و با ارزش چه میدانی؟

هنر میناتور ی تقریباً از چند
سال پیش از امروز یعنی در دوره
تیموریان هرات در افغانستان
باستان وجود آمده و اولین
استاد یکه در راه معرفی این
هنر والا و ارزنده به افغانستان
و جهان قدم های ارزنده بر
داشته است همانا استاد کمال.

زنده نگه داشتن فرهنگ کهن و با ارزش گذشته ما یک ضرورت
است.

جوانان علاقمند به هنر باید به هنر آشنا گردند تا بیشتر به مفهوم
واقعی هنر پی ببرند.

الدین بهزاد است که نامش نه
تنها در اوراق صفحات تاریخ
هنر کشور ما جاویدان است
بلکه در تاریخ فرهنگ و هنر غرب
نیز جاوید است.

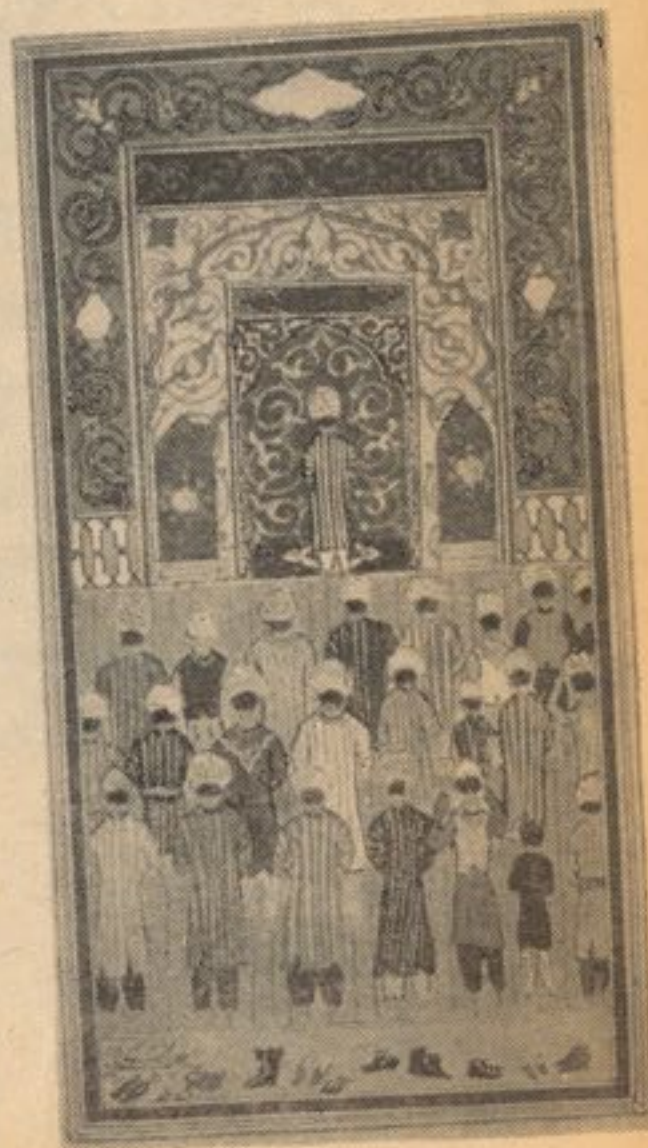
که سبکش از جمله زیبا ترین
و ظریفترین و پیچیدهترین
سبکها بشمار میرود.

بهزاد که از اهالی شهر هرات
بوده و کمال الدین لقب داشته
است. از قرار معلوم در سال
۱۴۴۰ میلادی تولد یافته و بعد
از مدتی بخدمت سلطان حسین
بایقرا آمده یگانه حامی و مشوق
بهزاد و زیر شاخ معروف میرعلی
شیرنوازی بوده است و آثار
این هنرمند بزرگ کشور ما در
اکثر موزه های معتبر و معروف
جهان موجود است. بهزاد در

از شمی پرسم یک نقاشی
میناتور را بیشتر بخاطر زیبایی
شکلش ترسیم میکنید یا بخاطر
پیام رسانی اش؟

میگوید: قبل از همه باید
بگویم که در نقاشی دید و فلسفه
خود نقاش دخیل است. ولی در
رسم های میناتور اگر چه امروز
همه به این عقیده اند که بخاطر
زیبایی ظاهرش ارزش دارد ولی
نباید متکرر این حقیقت را شیم
که این نوع نقاشی ها خالصی
از پیام هم نیست.

عده از نقاشان عقایدشان را
در باب دیدن و چگونگی دیدن
ابعاد دیگر یک مساله، تصویری
میکند، ابعادی که از ذهن یا
اذهان پر بار و آگاه به
مسایل بسیاری از جوانان امروز

اذکارهای ذکریا

بطور عمو می از سبک بهزاد پیروی میکنم زیرا او لین کارم را از روی همین سبک انتخاب نموده و علاقمندم که آن را دوام بدهم. و برای رسیدن به بیان خاص از تمام عوامل موجود در سطح کارم کمک میگیرم.

نظرت در مورد سبک های دیگری نقاشی چیست؟

سبک های مختلف به هیچ روی با یک دید مورد سنجش قرار نمیگیرد و اگر سخن از برتری یکی از سه سبک می رود معیار های متفاوت تری ملاک عمل قرار گرفته اند که این خود بحث طولانی را ایجاب میکند که در این مختصر نمی گنجد.

مدت کار و تمرینات که در این زمینه انجام داده ای چقدر بوده و نزد کی کار کرده ای؟

از کار من مدت زیادی نمیگذرد تقریباً دو سال است که رشته مینا تور را تعقیب میکنم و مدت یکسال و نیم آن را بدون استاد کار کرده و شش ماه اخیر را در سازمان غلام محمد میمنگی در بخش مینا تور سبک بهزاد مصروف بوده ام که در ابتدا یعنی سه ماه اول را نزد معلمی بنام مقصودی کار کرده و پس از آن زیر نظر استاد بهزاد سلجوقی این هنر بدیع و ظریف را دنبال میکنم و تا بحال هم تحت رهنمایی این استاد کار میکنم.

بنظرت برای گسترش و تشویق این را به جرئت برایتان میگویم.

یم که جوانان ما زیاد به این هنر و دیگر هنرها علاقمند هستند و می خواهند که در این رشته فعالیت زیادی داشته باشند.

پس وقتی این همه اشتیاق به کار هست، پس چرا در چند سال اخیر فعالیت ها اینقدر کم بوده است؟

این امر علت های متعددی دارد، تشویق نبودن، کم کاری، نبودن وسایل کافی و از همه مهمتر در گذشته چنین تصویری میشد که این هنر از نظر مادی چیزی در بر ندارد. ولی خوشبختانه امروز این علت ها تا اندازه زیادی مرفوع شده است.

نقاشی مینا توری را با نقاشی های دیگر چگونه مقایسه میکنی؟

بقیه در صفحه ۵۳

پیوسته بگذشته

اینها هم تلو تلو میخوردند و بطرفی می رفتند و از پیکرشان خون مسی ریخت بسیاری از مردم بروی صورت به پشت یا به پهلو دراز کشیده بودند. اما جسد های بیجا - نشان که گویی تازه از جنگال مرگ بدر آمده بود منظره عجیب و وحشتناکی داشت. بوی خون بمشام میرسید این بو تنفس گرم و نمکین دریا را در عصر روزگرم تابستان بخاطر میاورد. بویی ناخوش بود سکر میاورد و حس اشتیاق پلیدی را در انسان بر می انگیزت تا هر چه بیشتر آنرا استنشام کند. این بو بظر زنفرت انگیزی همچنانکه سلا خپا و سر بازان و کسان دیگر که حرفه شان کشتار است میدادند، قوه تخیل را گمراه میساخت.

جمعیت در حال عقب نشینی آه و ناله میکرد. لعن و نفرین دشتام ناسزا و فریاد های دردناک بسا صدای سوت آه ها و ناله ها در هم می آمیخت و بصورت گرد بادی رنگارنگ در میامد. سر بازان محکم و استوار بجای خود ایستاده بودند آنها هم چون مردگان بی حرکت بودند. صورت آنها تیره و خاکستری رنگ و لبان شان سخت بهم فشرده شده بود مثل اینکه این دسته از مردم هم می خواستند فریاد بکشند و سوت بزنند اما جرات نداشتند و بزحمت خود داری میکردند. آنها با چشم دریده مستقیماً بجلو نگاه میکردند و دیگر بلك ها را بهم نمیزدند. در نگاه آنها دیگر آثار انسانیت مشاهده نمیشد و بنظر میامد که این خفیه های تهی و تیره ای که در صورت های خاکستری رنگ و کشیده آنها قرار داشت دیگر چیزی را نمی بینند.

شاید هم عمداً نمیخواستند ببینند زیرا در حقیقت میترسیدند مبادا با مشاهده خونهای تازه ای که ریخته اند باز هم میل و رغبت بیشتری برای خونریزی و کشتار در خود احساس کنند.

تنگنا در دستشان می لرزید سر نیزه ها حرکت میکرد و هوا را میشکافت اما این رعشه ای که بر اندام آنها افتاده بود نمی توانست در سینه مر دیکه انوار تابناک قلبشان با فشار تحمیل زور و قدرت بر اراده، سرد و خاموش گشته و مغزشان از در و غما

نم از او
اش ما کسیم گوری

پوسیده و نفرت انگیز بر شده بود
کو چکتر ین حس بی غرضی و
بیطرفی را بیدار کند .

مرد یکه ریش بلند و چشم
کبودی داشت از زمین برخاست
و همچنان که اندامش میلرزید
دو باره با صدای بی که به حق
گریه شباهت داشت شروع بسخن
کرد .

من کشته نشدم برای اینکه
حقیقت مقدس را برای شما می-
گفتم

جمعیت دو باره باتا نی وتر-
شرویی بحرکت آمد و بجمع کردن
کشته ها و زخمیها پرداخت چند
نفر کنار آن کسیکه با سر باز ها
گفتگو میکرد ایستادند و حرف او
را بریده فریادمیکشیدند میخواستند
سربازان را متقاعد کنند با اندوه
و همدردی اما بی کینه آنها را
سرزنش میکردند هنوز هم از
لحن صدای آنها پیدا بود که بفتح
و بیروزی گفته های صمیمانه خود
ایمان دارند و میخواهند جنون
و بیسو دگی، بیرحمی و فساد را ثابت
کنند و حتی آگاهی بر خطا های
جبران ناپذیر را در سربازان
تلقین نمایند کوشش می کردند تا
به سربازان نفرت و زشتی، نقشی
که بی اراده سربازان می کردند
بفهمانند

افسر تفنگچه را از غلاف بیرون
کشید با دقت به آن نگاه کرد و
بسوی این گروه از مردم آمد .
جمعیت بی آنکه شتاب کند همچنانکه
معمولا از مقابل سنگی عظیم که
آهسته از دامنه کوهی به پائین
میغلطد دور میشوند . از او دور
میشد مرد ریش بلند و کبود
چشم از جا حرکت نکرد و در حالیکه
با حرکات دست خونهای ریخته
شده در اطراف را نشان میداد با
کلمات سرزنش آمیز و زننده ای از
افسر استقبال کرد .
او میگفت :

- خیال داری بچه وسیله این لکه
ننگین را از دامن خود بشویی و خود
را تبرئه کنی . دیگر جای تبرئه
باقی نمانده است .

افسر در برابر او ایستاد با
نگرانی و اضطراب ابروان را درهم
کشید و دستش را دراز کرد .
صدای تیر بگوش نرسید فقط
ستونی از دود دیده میشد که یکبار
دوباره سه بار بدور دست قاتل
پیچیده پس از اینکه ستون دود

یکنفر از میان جمعیت کلاهش
را روی صورت او افکند . دیگران
گلوله های برف اغشته بخون را
بجانبش پرتاب میکردند .

سرگروهان با چند نفر سرباز
بکمک او شتافتند وقتی که هجوم
کنندگان خود را در برابر سرنیزه
ها یافتند پراکنده شدند .

فاتح با شمشیرش از پی آنها
تهدید کرد و آنوقت آنها فرود
آورد و برای بار دوم در اندام
نحیف بچه ای که خون از پیکرش
جاری بود و پیش پای او روی
زمین میخیزد فرو برد .

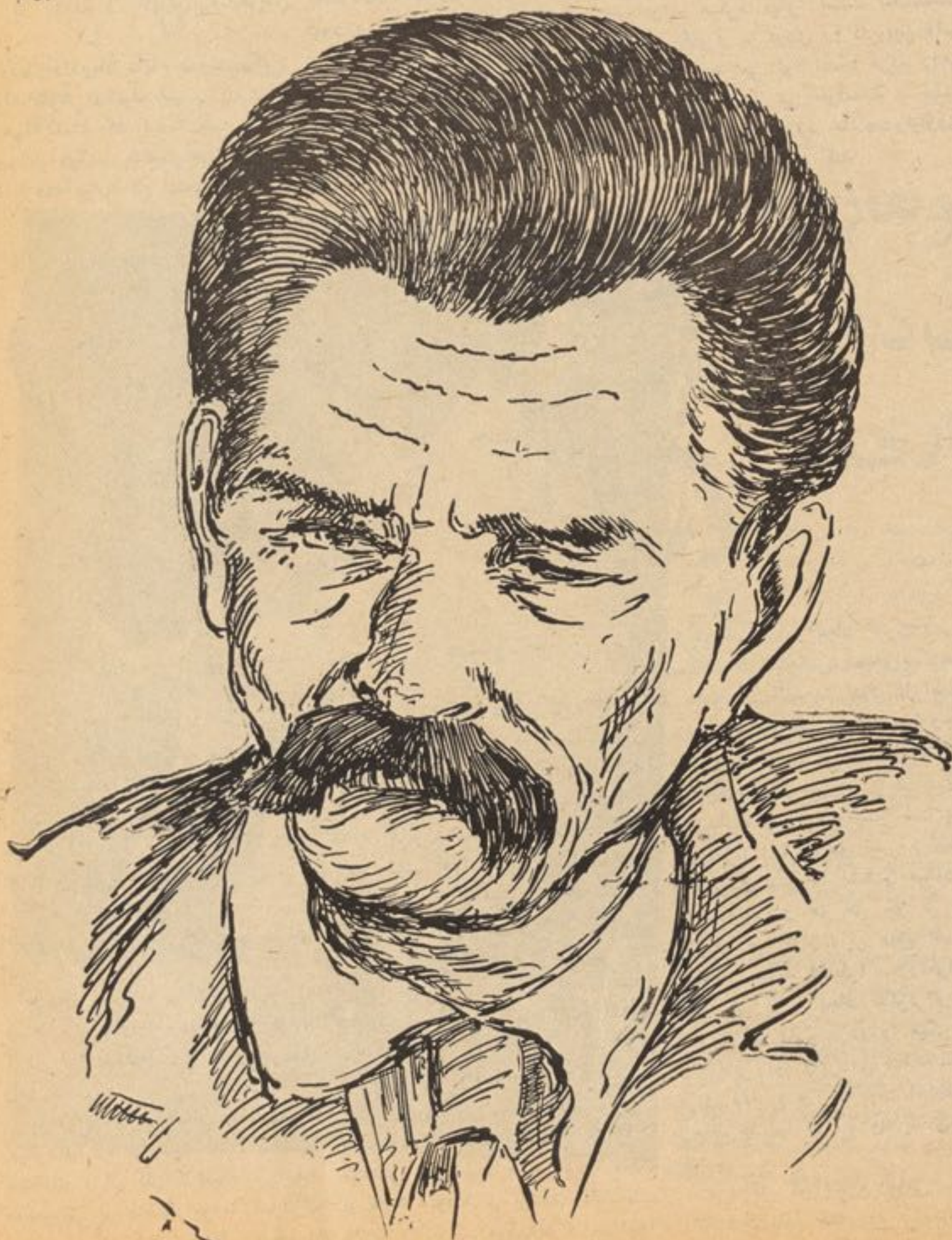
آنگاه دو باره صدای گریه شیپور

برای مرتبه سوم بدور دست افسر
پیچید مرد ریشو زانو هایش تاشد
بطرف عقب خم گردید ، دست
راستش را تکان داد و با صورت
بر زمین افتاد از هر سو به جانب
قاتل حمله کردند او همچنانکه
قداره اش را میچرخانید بعقب
میرفت و تفنگچه را بطرف همه دراز
میکرد

کودک نحیفی پیش پای افسر
افتاد و او شمشیرش را در شکم
آن طفل فرو برد با صدایی غران
نعره می زد و چون اسب سرکشی
با طراف میپرید .

بلند شد .
با شنیدن این صدا مردم باشتاب
میدان را ترک میکردند اما امواج
صدای شیپور در فضا میپیچید و
گویی در حفره های تهی صورت
سر بازان مردمکی ترسیم میکرد ،
دلآوری و شجاعت افسر را بحسد
کمال میرساند و سبیل قرمز و
آویخته او را در امتداد قداره اش
جلوه ای خاص میداد .

رنگ سرخ و خیره کننده خون
چشمها را تحریک میکرد و نظرها را
بسوی خود جلب مینمود و در مردم
اشتیاق سکر آور و پلیدی را بیدار
لطفا ورق بزنید

میکرد تا آنرا بیشتر نگاه کنند و در همه جالکه های خون به بینند . سر بازان با مراقبت و دقت نگاه میکردند گردنهای را حرکت میدادند گویی با چشمهایشان بازهم دنبال هدفهای جاندار میگشتند .

افسر در یکی از جناحها توقف کرد و همچنانکه شمشیرش زاتکان میداد با صدای بریده چون درنده وحشتناکی فریاد کشید . . .

از هر سو در جواب او فریاد هایی برخاست .

جلاد !

پست فطرت .

او مشغول تابیدن بروت هایش شد .

یکبار ، دوبار . . . صدای رگبار گلوله بگوش رسید .

هما نگونه که کیسه ها را از گندم پر میکند جمعیت هم جاده را فرا گرفته بود . در اینجا کارگر

مدت زیادی در باره يك موضوع پنهانی و سری با یکدیگر سخن میگفتند ، هیچکس نمی فهمید چه باید کرد و هیچکس بخانه نمیرفت .

چنین احساس میکردند و حدس میزدند که پس از این کشتار ها يك حادثه مهم دیگر نیز روی خواهد داد که برای آنها از صدها زخمی و کشته نا شناس پر اهمیت تر و غم انگیز تر خواهد بود و گرانتر تمام خواهد شد .

تا امروز آنها بی اراده از روی غرایز طبیعی زندگی میکردند . راجع بحکومت ، قانون ، دولت او لیای امور و حقوق خود شان تصورات مبهم و نا مفهومی داشتند ، معلوم نبود چگونه و چه وقت این تصورات برایشان پیدا شده است .

مثل اینکه مغز آنها را در بارچه های محکمی پیچیده بودند تا از

ظاهر خود را حفظ میکرد . اما امروز ناگهان قشریکه جلو افکار آنها را گرفته بود .

از میان برداشته شد و یاس و نگرانی بر قلبها مستولی گشت سدهای عادت از هم فرو ریخت و در هم شکست همه کم و بیش خود را افسرده و دلتنگ و بی یار و مساعد حس می کردند و در مقابل آن قدرت قهار و بیرحمی که نه حق را میشناخت و نه قانون را قبول داشت بی دفاع و بی پشتیبانی می یافتند .

حیات همه آنها در دست او بود و هر موقعیکه طبع حیوانی او اراده میکرد میتوانست تخم مرغ و نا بودی را در بین آنها بیفشاند می توانست مردم را هر طوریکه دلش می خواست و بهر اندازه ای که مورد حاجت و نیازوی بود محو و نابود کند .

میرفت با لا یوش او از جلو با خون سرخ رنگین شده بود . از او پرسیدند : - زخم بر داشته ای . - نه .

پس این خون چیست ؟ این مرد بی آنکه با یستد جواب داد .

این خون از دیگری است . ولی ناگهان ایستاد و با طرافش نگاه کرد و با صدای رسا گفت : - آقایان . این خون من نیست خون آنهاست است که اطمینان داشتند . . .

پس از گفتن این سخن سرش را بر زیر انداخت و دور شد . دسته سوار نظام همچنانکه شلاقها را تکان میدادند به جمعیت هجوم آوردند مردم بیکد

کمتر بود و اکثریت مردم را پیشه وران و خدمتگزاران جزء تشکیل میداد . عده ای از آنها خون و اجساد کشتگانرا میدیدند و دیگران را پاسبانان کتک میزدند . نگرانی و اضطراب آنها را از خانه ها به جاده میکشید و با مبالغه و گزاف گویی در باره دهشت و وحشت ظاهری آن روز تخم نگرانی و اضطراب را در همه جا می افشاندند .

مردان ، زنان و کودکان همه مضطربانه بدور خود نگاه می کردند گوش فرا میدادند و انتظار چیزی را داشتند .

برای یکدیگر کشتار را نقل میکردند ، آه میکشیدند ، دشنام میدادند ، از کار گرانی که جراحات مختصری بر داشته بودند سوالاتی میکردند گاه گاه صدای خود را پائین میآوردند ، بچ بچ میکردند و

خارج بر آن هیچگونه تأثیری وارد نیاید .

مردم باین فکر عادت کرده بودند که در زندگی قدرت فوق العاده و عظیمی وجود دارد که داو طلبانه از آنها دفاع و حمایت میکند و این قدرت قانون است . این فکر و عادت قلب آنها را با اطمینان و امنیت سرشار میکرد و افکار نا راحت و هیجان انگیز را از مغز شان دور میساخت .

زندگی کردن با این افکار بسیار مطلوب و پسندیده بود . با آنکه زندگی با صدها گوش خراش و ضربه های کوچک و گاه گاهی هم ضربه های جدی و محکم تصورات مبهم آنها را متشنج میکرد و از هم متلاشی میساخت بازهم آنها محکم و پایدار بودند و بزودی لطافات وارده را ترمیم میکردند و در نتیجه هیكل مرده آن تصورات صورت

یک فشار می آوردند و از برابر آنها بهر سو فرار میکردند و از دیوار ها با لا میرفتند . مثل اینکه سر بازان مست بودند . دیوانه وار میخندیدند روی زمین تکان میخوردند و گاه گاه بی اراده شلاقها را روی سر و شانه های مردم میزدند یکی از شلاق خورد . ها بزمین افتاد اما همانند دو باره بر خاکست و پرسید .

حیوان برای چه میزنی .

سر باز بی درنگ تفنگش را از شانه برداشت بی آنکه اسپش را نگهدارد بسوی او شلیک کرد . مرد بیچاره دو باره روی زمین غلتید ولی سر باز شروع بخندیدن کرد .

ناتمام

ژوندون

هنرمند مردم

دماسکو نیوز خفه :

د محمد علم ژباړه او لنډيز

ټيټ گر کونستانين سکرپاين چي په غقه
وخت کي يو عادي کار گروه او اوس يوزيز-
اين کونکي، انجنير او دسوله دنخاديو پياوړي
هنرمند وه . ما ځيني نورو هنرمندانو
پرمختگ هم پدې سټډيوکي پوره احساس
کړ . زموږ سټډيو دوه غړي يعني دخواص
دماشين کارکونکي واسيلي سمودون او دکميونر
پروگرام کونکي دېما شيلينا دهنر او کلتور
په انستيتوت کي خپلو دبالت زده کړو ته
پاتي په ۵۸ مخ کښي

دغیر مسلکي لوبغاړو په مرسته د بالت دنخا د هنر ننداری

د بالت دنخا يوه صحنه

دتياتر موسم پرانستل شو او دنويوهنري
نندارو په برخه کي يوزيات شمير خبرونه په
ورځپاڼو او جريدو کي ليدل کيږي .
دغه هنري خبرديو نوي غير معمولي کمپني
په برخه کي دي . مگر آيا دواړه يو غير
معمولي خبرعده کله چي دغه کمپني يسه
پاريس کي وه نو د فرانسې وگړو په غفي
فخر کاوه . که خد هم چي دفرانسې وگړو
داسي فکر کاوه چي ددغي هنري ډلي کارکو-
نکي مسلکي کارکونکي وه مگر په حقيقت کي
کله چي دوی ته داڅرگنده شوه چي ددغي
هنري ډلي کارکونکي مسلکي هنر مندان نه
بلکه په هغه کي دفلزاتو دفايرکو کارکونکو،
انجنيرانو، دخپرو داتخاديو غړو، دکتابخانو
کارکوونکو او داسي نور برخه نو ددوی
مينه نوره هم ددی گروپ دننداروسره زياته
شوه . دفرانسې په نشراتو کي ددی هنري
ډلي په برخه کي يوزيات شمير خبرونه ليدل
کيږل . لي بين پابليک داسي ليکلي وه:
«موږددغي ډلي حيرانوونکي دباليت دنخااونوږي
ننداري وليدلي اوموږ ډير خواښيني يو چي
ددغي هنري ډلي سره خدای په امانی کوو...»

«تقریباً شل کاله دمخه دهامراو سيکل د
فلزاتو په فابريکه کي يوه کوچني دبالت
سټډيو په کار واچول شوه . دغه سټډيو د
بالشوي دتياتر دنخا کونکو نیکولای او سير-
افماخولفين له خواپرانستل شوه ۴۷ دبالت
خوښوونکو خپل نومونه ثبت کړل ترڅوخپل
فارغ وخت په دی سټډيو کي په کار واچوي
لومړي کس چي خپل نومني ددی کاردپاره

انکشافی های رنگارنگ و رنگارنگ

ترجمه حیدر پور

مژده برای نابینایان

های مصنوعی صد فیصد بوده و گذشت زمان تغییر چندانی نداشت آن وارد نمی‌سازد. لنزها بیکه هم اکنون در کلینیک های اتحاد شوروی مورد استفاده قرار دارد معمولاً بضاعت ۱۰۰-۱۵۰ مایکرون میباشند که از مواد پلاستیکی شفاف و تصفیه شده در دستگاه های تحقیقاتی آنکشور ساخته میشود. این لنزها معادل یک برچشم حصه لنزهای طبیعی چشم وزن دارد و قدرت بینائی آن عالی تر میباشد تا بینایانیکه تحت این عمل جراحی قرار میگیرند مدت زیادی در شفاخانه باقی نمی مانند و در مدت دوالی سه روز بقدر کافی بنیائی خود را باز میابند.

لنزها بیکه توسط دکتر فیدروف و لنزهای ساخته از نگاه وزن سبکترین لنزهای جهان میباشد و به همین دلیل است که این لنزها در جهان، به شمول آمریکا، فرانسه و آلمان غربی خریداران بیشتری دارد.

به همین ترتیب پیشرفت های جدید در مورد علاج مرض چشم بنام کلاکوما نیز صورت گرفته. چنانچه دانشمندان در کلینیک دکتر فیدروف مشغول تحقیقات در مورد اساس و منشأی پیدایش مرض کلاکوما میباشند.

شوروی پروفیسور فیدروف عدد سیه مصنوعی را که ساخت خودش بود بر چشم انسان نصب کرد. سال ها بود در اثر پیشرفت علم جراحی و قرار گرفتن وسایل مجهز جراحی بدسترس دانشمندان این عمل جراحی چشم کاملاً موثر و رضایت بخش ثابت گردید. با اجرای عمل جراحی و نصب عدد سیه های مصنوعی بر چشم مریضان در ۹۵ تا ۹۶ موارد نابینایان کاملاً حس بینائی خود را بازیافتند و بعقیده دکتر فیدروف، در اکثر موارد لنزهای مصنوعی از عدد سیه های طبیعی چشم بهتر تلقی شده است، زیرا شفافیت و قابلیت عبور نور از عدد سیه های طبیعی محض ۶۵ فیصد میباشد و این قابلیت بمرور زمان کمتر شده و جهان بنظر انسان خیره تر شده میرود. در حالیکه شفافیت و قابلیت عبور نور از عدد سیه

فرا گرفته اخذ مینمایند. دخول کمترین مواد زیری و میکروبی در بین این مایع باعث خرابی و خیره شدن این عدد سیه ها و یا لنزها میگردد.

وقوع مرض کتارکت ناشی از اختلال مینا بولزم بدن، پیری و بالا رفتن سن و حتی میتوانند جنبه ارثی داشته باشند. تنها در کشور شوراهای سالانه در حدود ۲۲۰۰۰۰ تا ۲۵۰۰۰۰ مریضانی را که از مرض کتارکت رنج میبرند علاج مینمایند. بیست سال قبل برای اولین مرتبه در تاریخ طبی اتحاد جماهیر

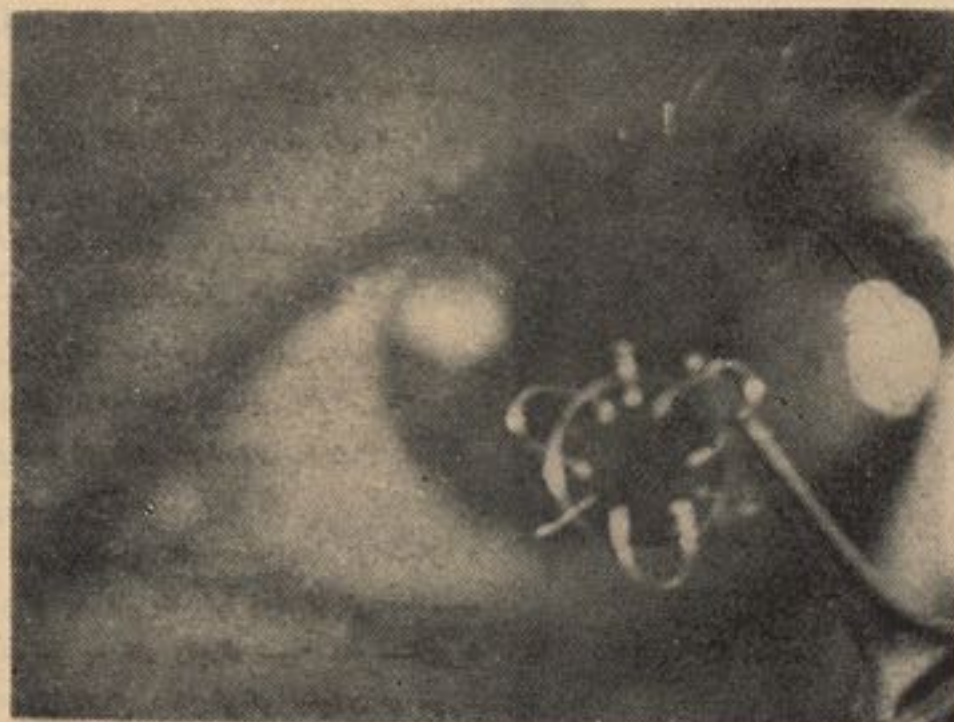
اکنون این امیدواری برای نابینایان بوجود آمده است که بایک عمل جراحی و نصب عدد سیه مصنوعی چشم قوه بینایی آنها اعاده می گردد.

اخیراً عده ای از نابینایان بعد از قرار گرفتن تحت عمل جراحی چشم که اساس آن در لابراتوار پروفیسور سفیا تو سلو فیدروف طرح و پیریزی شده است جهان را در نظرشان روشن حس کردند.

لابراتوار تحقیقاتی فیدروف واقع در مسکو اکنون بیک مرکز عمده مایکرو جراحی چشم در اتحاد شوروی انکشاف و توسعه پیدا کرده است و محققین این مرکز تحقیقاتی بیک سلسله عملیات دامنه داری در باره امراض مختلف چشم دست زده اند. از آنجمله تحقیقات آنها در مورد امراض کتارکت و کلاکوما میباشند که نتایج آن خیلی امیدوارکننده و رضایت بخش است.

کتارکت یکنوع مرض چشم است که در اکثر جاها عموماً میست دارد و عموماً از اثر سوء تغذی عدد سیه های چشم، این خلقت عجیب طبیعت، که فاقد حجرات غذائی و عصب میباشد، ناشی میگردد.

عدد سیه های چشم برای بقای حیات خود، مواد غذایی مورد نیاز را از مایعیکه اطراف شانرا

درین عکس عدد سیه مصنوعی نصب شده در یک چشم مریض دیده میشود

منابع انرژی داخلی بلکه کمتر
تشدید انرژی و بیشتر استفاده
از تکنولوژی های امواج شده و
تزیید استفاده در عوض از منابع
انرژی مروجه مثل ذغال سنگ و
برق آبی نمود. و هم چنان تا
نمود که مسایع مزیدی بکار

رود تا استفاده خود برتر از منابع
به عمل آید علاوه بر آن ستراتیژی
چاره های رابری بدست آوردن اشیاء
و خدمات اساسی مثل تهیه آب آش-
میدنی، تسهیلات صبحی و نظیف-
تی و همچنان سرمایه گذاری در
تسهیلات آبیاری و تمرینات بهتر
در تنظیم امور زراعتی برای قسمت
های فقیر جامعه فکر نمود.

۱۹۸۰ سال میل اندازه رشد تولیدات
داخلی سالانه از ۶۴ فیصد در
سال های ۱۹۷۰ به ۶۷ فیصد در
سال های ۱۹۸۰ تولید حاصلات
زراعتی از ۲۷ فیصد به ۳۵ فیصد
و هم چنین تزیید در تولیدات
صناعتی می باشد.

ستراتیژی انکشاف منطقوی در
ماه مارچ ۱۹۸۰ توسط اسکاپ اتخاذ
و بحیثیت یک سهم در فارمولیشن
ستراتیژی انکشاف بین المللی
در قرن سوم انکشاف ملل متحد
محاسبه گردید. ستراتیژی اسکاپ
در خواست تقلیل خطرات را در
سکتور زراعتی در مقابل اثرات
آفات طبیعی مثل طوفان، سیلاب
و خشک سالی، انکشاف نه تنها

مغلق کیمیاوی در قسمت پیشروی
چشم بینان میاید و مقدار جریان
خون درین ناحیه کم میشود و تیوب
ها بند شده، حجرات نرم چشم
جملگی پیدا کرده و لکه ای بروی
چشم انکشاف میابد، این-
عوارض توسط آلات و سایل
مدرن در مراحل ابتدائی مرض
تشخیص شده میتوانند. اکنون
ممکنست مرض کلاکوما را در مراحل
حل ابتدائی آن که بسپولست
علاج میشود تشخیص و درمان
نمود. تحقیقات جدیدی مبنی
بر اینکه حتی از بروز مرض کلا-
کوما جلوگیری نماید نیز درین
لابراتوار ادا شده دارد.

اطفال قربانی های عمده اجتماعی از سوءاستفاده آب

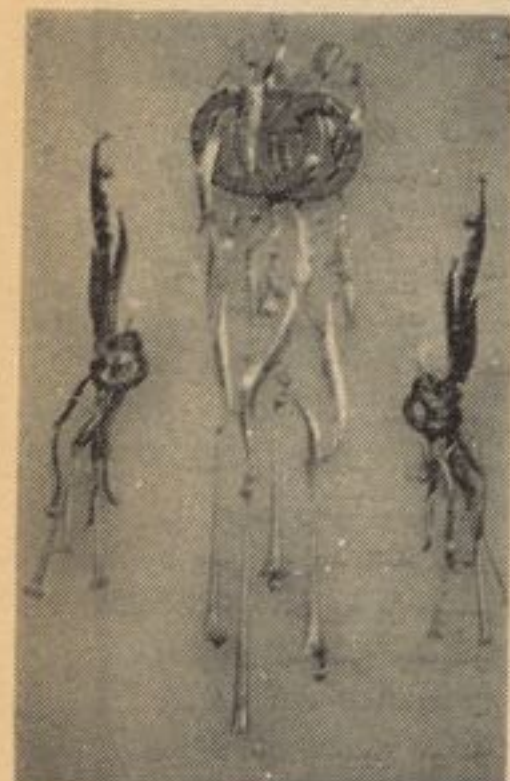
آب حیات را حفظ می کند اگر
با آن بی احتیاطی شود سبب مرگ
میشود و اکثر قربانی ها اطفال می
باشند.
در مالک فقیر آسیا و افریقا
احصائیه ها نشان می دهد که از
هر هزار طفل ۱۲۹ نفر آن در اثر
امراضی که ناشی از آب کثیف
میباشند می میرند.
علاوآ این بیشتر حقیقت ندارد
که تهیه آب اکنون از حد ضرر-
رتی که برای ادامه حیات بشر
حتمی است بسیار بیشتر می-
باشد.
اهداف تعیین شده در ستراتیژی
انکشاف منطقوی برای سال های

آب نقره

ما بعضی اوقات از ((جوی
نقره)) آب سخن می زنیم. ولی
وقتی ((ویکتور سیر نف)) از
((فرونز)) کار خود را با لای جوا-
هرات شروع کرد این مسئله از
لفظ به ساخته عمل آمد. او از همه
بیشتر خوش داشت با لای نقره،
نقره جرمی، صدف و مروارید
کار کند و این مواد مقصد او را بر
آورده نمی توانست.

جواهراتیکه توسط سیر نف
معرفی شد مواد تغییر پذیر بود
که ترکیب های جریانی، طغیانی
و روانی آب را با خود داشت.
مردم از طلسم های سری نام
میبردند که در زیر آب موجود
است. اکثر مقامات سیر نف
دارای چندین جنبه است: یک
توت جواهر میتواند بحیث گلویند،
دست بند و هم چنان یک نیم تاج
غیر معمولی که با لای سرمی
گذارند پوشیده شود.

ویکتور سیر نف کار خود را از
((سفر دلو فسک)) که مرکز
باستانی جواهرات اتحاد شوروی
است شروع کرد ولی در اواسط
سالهای شصت به مرکز قرغز
نقل مکان کرد. منظره با شکوه
و بعضا ساده هنر شخص مردم
قرغز به کار آفریننده او یک
تحرک تازه ای بخشید. او کار
خود را به کابی کردن از تخیلات
ملی که در آن اصول شرقی
طبیعت، سبزه ها، گلها، حیوا-

چند نمونه از جواهرات ساخته
ویکتور سیر نف

نات و ستاره ها بصورت بی نظیری
با تصویر نشان داده شده بود
آغاز کرد.

ویکتور سیر نف که یکی از ما
سترهای برجسته معاصر
ساخت جواهرات است برنده
تصدیق عمومی گردیده است،
کار او همیشه در نمایشگاه های
بین المللی جواهرات نمایش داده
شده است.

درین تصویر طفلی را می بینیم که با مشکلات فراوان سرگرم تهیه آب
آشامیدنی میباشد.

اعلامیه حکومت جمهوری...

عمومی قبلا اعلان شده و بشکل دوامدار مورد تطبیق قرار دارد.

حکومت تضمین میکند که مطابق اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان برای این اشخاص امنیت جانی و آزادی انتخاب محل سکونت، نوع شغل و تساوی حقوق در حل و فصل مسائل از ضعیف تا قوی، تطبیقات اصلاحات از ضعیف و امکان سهمگیری سیاسی آنها در امور عامه با روحیه وطن پرستانه، ساختن افغانستان جدید و شکوفان و اشتراک در امر دفاع از کشور داده خواهد شد.

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان با اعلان آمادگی برای پذیرفتن افغان های خارج از کشور خاطر نشان میکند که تمام شرایط لازم زندگانی، آبرو و مندو فعالیت متمرکز اجتماعی به آنها بجا طرر رفا هیت وطن محبوب ما تا مین خواهد شد.

حکومت به تاسی اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان یک بار دیگر تضمین میکند که برای کوچی ها، قبایل و مالداران نه تنها استغاده مجانی از چراگاه ها بشکل عادلانه مهیا ساخته میشود، بلکه حق حرکت آزاد آنها در کشور تاکید میگردد، حکومت افغانستان ممانعت های بی را که اخیرا در راه رفت و آمد های فعلی کوچی ها از افغانستان به پاکستان و برعکس آن بوجود آمده نگو هشت مینماید.

باید خاطر نشان کرد که تحولات مثبتی که در کشور در دست انجام است و برگشت روز افزون افغان های خارج از وطن موجب خوشم محافل امپریالیستی و ارتجاعی را فراهم نموده است.

آنها قصد دارند تادر راه این پرو سه ایجاد مشکلات نموده و ایجنت های آنها برای این منظور دست به فعالیت های تروریستی و تهدید آمیز میزنند. بطور مثال از افغان های که در خارج بسر میبرند به عنف و جبر اجیرانیرا برای صدور به افغانستان استخدام مینمایند.

تنها در خاک پاکستان در حال حاضر ده ها اردوگاه نظامی و مراکز تروریستی تروریست های اجیر موجود اند که مر بیون امریکا، چینایی، پاکستانی، مصری و غیره آنها را تربیه می کنند.

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان از کشورهای همجوار دعوت بعمل می آورد تا فعالیت های ضد افغانی را پایان داده و در راه حرکت فعلی کوچی ها و برگشت افغان ها بوطن خودشان ایجا د مانع ننمایند که البته چنین امری به اعاده روابط میان این کشور ها و افغانستان نیز مساعدت خواهد کرد.

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان درین اعلامیه نیز موقف خود را که قبلا به تاریخ چهارده می ۱۹۸۰ تو ضیح نموده بود یکبار دیگر تاکید کرد و حاضر است بر پایه این موضع گیری با کشورهای همسایه بدور میز مذاکرات نشسته و مسایلی را که موجب ایجاد تشنجات در منطقه میگردد مورد بحث قرار بدهد.

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان اطمینان دارد که رفع موانع غیر لازم از راه برقراری روابط واقعا حسن همجوار ی بین کشور های این منطقه حواب گوی منافع و صلح و امنیت در منطقه و تمام جهان میباشد.

اعلامیه وزارت...

ایجاد گردیده است. باند ها یکه تو سط امپریالیزم امریکا و همو- نیزم پیکنک تمو یل و مسلح میگردند و در قلمرو های بعضی از کشور های همسایه و عمدتا در پاکستان بنا داده شده و از آنجا دست به اعمال تجاوز و سایش اشکال مداخله در امور داخلی افغانستان میزنند.

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان به حکومت پاکستان و ایران پیشنهاد کرد تا این برابلم ها از طریق صلح آمیز و از راه مذاکرات دو جانبه حل گردد. پروگرام حل و فصل سیاسی اوضاع اطراف افغانستان و اعاده مناسبات با پاکستان و ایران بشکل فرا گیرنده و جامع در اعلامیه حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان مورخه چهارده می ۱۹۸۰ گنجانیده شده است.

در حالیکه هیچگونه خطری به صلح و امن منطقه و جهان از انکشافات داخل افغانستان ناشی نمی شود، این افغانستان است که معروض فعالیت های تجاوزکارانه و سایش اشکال مداخله از خارج قرار گرفته است و به همین علت است که قطعات محدود نظامی اتحاد شوروی به افغانستان دعوت شده اند تا مردم و اردوی قهرمان افغانستان را در دفع تجاوز از خارج کمک نمایند.

بیانیه مشترک جمهوری دموکراتیک افغانستان و اتحاد شوروی که بتاریخ شانزده اکتوبر ۱۹۸۰ در هنگام مسافرت یک هیات عالیرتبه حزبی، دولتی افغانستان در مسکو امضاء شد اعلام میدارد که، تا جایکه به قطعات محدود

نظامی اتحاد شوروی مستقر در قلمرو جمهوری دموکراتیک افغانستان مر بو ط است قطعاً تیکه بنابست درخواست حکومت افغانستان و مطابق با پیمان افغان - شوروی منعقد و ۱۹۷۸ و منشور ملل متحد

اعزام شده اند سوال تاریخ معاودت آنها در چو کات یک حل سیاسی و نه قبل از پایان کامل تجاوز علیه جمهوری دموکراتیک افغانستان و تضمینات مربوط به عدم تکرار فعالیت

های خرابکارانه از خارج علیه مردم و حکومت افغان-ستان مطرح شده می تواند، تحولات مثبتی که

پس از مرحله نوین انقلاب ثور بوجود آمده است

اکنون به صورت فزاینده بی از طرف توده های وسیع زحمتکش آن کشور ما درک و پشتیبانی میشود و این امر نشاندهنده تحکیم روز افزون قدرت مردمی انکشاف

اقتصادی ریفرم از ضعیف حاکمیت نظم و قانون و اعاده اوضاع بصورت کل در کشور میباشد.

واقعیه مهم دیگر کنفرانس نیروهای ملی و وطن پرست است که اخیرا در کابل به خاطر هموار ساختن راه برای ایجاد

جبهه وسیع ملی پدر وطن دایر شده، جبهه یی که نیرو های همه طبقات، اقشار و گروه های جامعه افغانی را بهم متحد خواهد ساخت.

بنابراین با در نظر داشت این حقایق بهتر ناظر بیطرف معلوم دار است که تلاش برای تحمیل با صطلاح (مساله افغانستان) درمباحث اجلاس سازمان کنفرانس اسلامی هدفی جز انحراف و بقیه در صفحه ۵۵

نقد و بررسی کتاب :

«ورزش های ملی»

در افغانستان»

محب حیرت نویسنده کتاب ورزش
های ملی در افغانستان

((کلاه غیچ)) بازی بو بو لی چی
((بو بو گل چه)) ((مرغومکی)) ((تاقین
چوچک)) سپره خیللی ((اله داد))
((کبد)) ((دره و پوستین)) ((چکک
یا کلک بازی)) نشان مید هد که
مولف تلاش داشته است نمونه تمام
ویا بیشتر بازی ها و ورزش های
محلی اقوام و ملیت های افغان را در
کتاب خود به شناخت آورد و نقیصی
را در این زمینه متوجه اثر نسازد.
در هر يك از فصول نامگرفته
شده نویسنده علاوه از رموز و
تكتيك های بازی تاریخچه مختصری
هم به آن نگاشته است که هر
چند دقیق نیست، اما به نو آموز
ورزشکار و آنانی که در این موارد
خواهان معلومات میباشند سودمند
است.

نثر ساده یکدست و بی تکلف
کتاب نیز در فهم مطالب گرد آمده
در آن به شاگردان و نو آموزان
کمک شایان میکند.

در فهرست مواخذ و منابعی که
در اخیر کتاب جای داده شده و
معرف توجه مولف به پایمال نکردن
حق دیگران است از :

کتاب و تواریخ تاریخ افغانستان
نشریات انجمن تاریخ، مجله های
دائرة المعارف، آریانا، سالنامه
های کابل و افغانستان، دایرة
المعارف دانش بشر، اتلتيك برای
جوانان افغان، نورستان غزنه و
غزنویان، احمدشاه بابا، بیان
سلطنت کابل، غوریان، لشکرگاه
((سپرلو))، ((رهنمای کابل))،
برخی از شماره های مجلات ((لمر))
و ((فولکلور)) و فرهنگ های
((خیام))، ((عمید)) و ((برهان))
قاطع)) نام گرفته شده که ارزش
اثر را بیشتر میسازد مولف در یاد
داشتی زیر عنوان ((اهداء)) در
صفحه نخست کتاب خود مینگارد :
((بیاس احساسات بسی شایه
وطن دوستی و به خاطر تحکیم بیشتر
رشته های مضبوط و ناگسستنی
برادری و برابری، این مجموعه
معلوماتی را پیرامون ورزشهای ملی
و بازیها و سرگرمیهای محیطی
باشندگان شریف گلزمین افغانستان
به پیشگاه ورزشکاران میهن پرست
و انسان دوست وطن عزیز و به خاطر
استحکام مزید علائق استوار انسانی
و روابط پایدار نوع دوستی، مطابقی
آیین و مراودات ناسیونالیستی و
مناسبات وسیع و مستحکم ((جهان
بقیه در صفحه ۵۸

همه نماد های اصیل فرهنگ عامه
که در روستا های کشور در زیر
ضربه های تمدن وارداتی در حال
خرد شدن و مایه پذیرش و اختلاط است
به مطالعه درونمایه های آن می
پرداختند و کاری را در جهت احیای
مفاخر کلتوری ما به انجام میاورند
که در گذشته شرایط خاص
سیاسی افغانستان
در چوگات يك نظام فاسد فرسوده
اشراف منشی و سالار منشی نه تنها
فقط به رشد هنر بورژوازی و
بیگانه از توده های میلیونی و
فرهنگ انحصاری ارسنوی کراسی
توجه داشت بلکه به خاطر مسلط
داشتن هرچه بیشتر این نماد ها به
زندگی میلیون ها انسان رنجبر و به
استثمار درآمده و به خاطر انکار از
هر گونه خلاقیت توده ها جلوگیری
هر تلاشی میشد که بخشی از غنا و
باروری فرهنگ مردم را به شناخت
میآورد.

از سوی دیگر شرایط عمو می
برای بسط دانش به گونه ای بود
که دانشمند واقعی باشکم گرسنه
در بی نان بود و وعده بی جاه طلب از
خود راضی روشن فکر نما که تمام
رسانه های گروهی و وسایل ارتباط
جمعی را در اختیار داشتند دست به
آنچه در باره منابع فرهنگی کشور
هایی که با ما وجوه اشتراکی
کلتوری داشتند بردند و حتی در
این مسخ بزرگوارانه از رنگین نامه
های بی محتوای شکلی هم چشم
نبوشیدند و تقاله هارا به خاطر
کسب شهرت و یا اخذ حق الزحمه بار
فرهنگ ما ساختند که اکنون سره
ها را از ناسره جدا کردن کاری
شده است دشوار که به همه این
دلایل در شرایط کنونی احیای مفاخر
فرهنگ توده در شمار اساسی ترین
کار هایی است که باید باتلاش و
پیگیری و تحقیق و مطالعه کاسی
صورت گیرد و به کار هایی از این
مانند ارج گذاشته شود.

((ورزش های ملی در افغانستان))
کتابی است تالیف عبدالله محب
حیرت نویسنده معاصر که در دوصد
وسی و یک صفحه به قطع جیبی
به وسیله دبیرقی دکتاب چاپو لو
موسسه به تازگی از چاپ برآمده
است. ورزش های ملی و باستانی
که تاهنوز به اشکال دست نخورده و
بومی خود در گوشه و کنار کشور
ما از وسایل سرگرمی و بازی های
جمعی مردم مایه شمار میاید هر يك
سابقه و تاریخ دراز دارد که در
جریان سده های فراوان زندگی
آریایی ها از نسل به نسل دیگر
سپرده شده و به عنوان نمادی از
فرهنگ پر غنای ملی به مارسیده
است، فرهنگی که بدون شک در
ابعاد وسیع و گسترده خود، در
سروده های شعری و ترانه ای و
قصه های روایتی خود، در بازی
ها و رقص ها و آتن های خود، در
اسطوره ها و افسانه ها و آفریده
های هنری خود و در تمام مواردی که
نمایی از حیات اجتماعی و گروهی
را دارا میباشد، میتواند ما را در
اعماق ده ها سده ها بکشانند
و بیانگر بخش هایی از خصوصیت
های زندگی جمعی مردم مادریکرده
و دوره معین گردد.

جمع آوری همه این پدیده های
فرهنگی، تحقیق کافی پیرامون
مراحل تکامل هر يك از آن با توجه
به خصوصیت های اندیشوی هر
دوره که سبب پیدایش و یادگرگونی
آن شده است و از همه مهمتر تهیه
و تدار يك آرشیف و موزیم از
داشته های فرهنگی توده های
میلیونی افغانستان در جریان
هزاره هایی که برآن گذشته است
و در نهایت شنا ساندن و معرفی
همه این ارزش ها و سودجویی
از آن در کار های تازه تر فرهنگی
کاری است که باید خیلی پیش
از این به آغاز گرفته میشد و
اکادمیسین های ما با استفاده از

عصر مادوران پرواز

زنان بسوی قلال سر بلند

آزادی وعدالت

اجتماعیست!

سواد آموزی و سایر امتیازات اجتماع - عی بر خوردار بودند ولی زنان همان طوری که گفتیم جز تر بیه و پرورش اطفال آنهم در شرایط خیلی دشوار وظیفه دیگری نداشتند. پدران دختران خود را در خانه ها نگهداشته و شرایط رفتن به مکتب و اشتراک در مسایل اجتماعی را از ایشان سلب نموده بودند. رژیم های گذشته نیز همچون موضوعات را دامن میزد و هرگز نمیخواست در زندگی زنان توجه نمایند. تربیه اطفال از جمله مشکلات زنان مادر دوران های گذشته بود. هزاران طفل از بی دویی و عدم شرایط صحی تلف میگردیدند از کلینیک های صحی و شفاخانه های اطفال اصلا خبری نبود. مادران بیچاره ما مشکلات عظیم را در جهت تربیه اطفال خویش متحمل میشدند دوا، داکتر، شفاخانه، صرفه در خدمت همان طبقات حاکم و جود داشت و قتی که اطفال با هزاران رنج مادر از مرگ نجات میافتست باز هم در بدبختی و تیره روزی بسر میبردند، مکتب وجود نداشت که اطفال در آن تحصیل نمایند. اطفال

در کوچه ها پرورش می یافتند، زنان در فقر و تنگدستی جان میدادند. بسر و دختران بیسواد بار میآمدند، ولی حکام جامعه که خود این خواست شوم را عملی مینمودند، بیشرمانه به زندگی ننگین خود ادامه میدادند. مادران بار سنگین را از ناحیه تربیه طفل خویش متقبل میشدند، همچنانیکه خواست مادران بود اطفال شان تقدیم اجتماع نمیگردیدند. چه هر قدر محیط خانواده سازگار باشد به همان اندازه اطفال تربیه خوب میگیرند و مردان سالم جامعه بار میایند. مادر در پهلوی رشد و تربیه اطفال کارهای دشوار خانه رانیز انجام میداد و چه بسا که مورد قهر و غضب پدر قرار میگرفت و ظالمانه لت و کوب میشد. مردان که بیرحمانه از مسئولیت های خویش در مقابل زنان نمی دانستند و با اتکاء به این روحیه خرافاتی که گویا زن عقل ندارد آنها را مورد شکنجه و آزار، تهدید و کوب قرار میدادند و سر انجام رنجی دیگری بر آن همه رنج های مادران علاوه میکردید. ناتمام

زنان صلح می خواهند

جامعه ما در دوران های گذشته شاهد تیره بختی های زیادی بوده است که از آنجمله از ستم طبقاتی و تبعیض میان مرد و زن را میتوان یاد آور شد. زنان تیره بخت ما در گذشته تحت ستم های گوناگون قرار داشتند و به نحو از آنها بالای ایشان ظلم های گوناگون مرتعی میکردید. زن این قهر مان پیشتر جامعه و پرورش دهنده هزاران شخصیت برجسته تاریخ اعم از بهترین قهرمانان و طنپرس، دانشمندان، مخترعین، مکتشفین، کیهان نور دان و هزاران هزار انسان هاییکه نفع خدمات شان برای بشریت امکان زندگی میداد، در جهان نقش خوبی را ادا نموده است بهترین قهرمان صلح دوست و بهترین فرزندان صدیق، دانشمندان دکتوران و خدمتکاران جامعه را زن تربیه نموده است. ولی باوجود این در زندگی زن هیچگونه توجهی نگردیده است. علاوه بر آن زنان این قهرمانان سازنده تاریخ چه بسا ظلم هایرا که متحمل نگردیده اند. تاریخ نشانده آن است که زن در روابط پوسیده فیو دالی و ماقبل فیو دالی، در دوران های گذشته پدرسالاری و پدر شاهی بحیث امتعه تجار تی مورد استفاده قرار میگرفت و چه بسا که در محافل شراب خوری مردان مورد برد و باخت قرار میگرفت. چقدر شرم آور است زنان که در حقیقت بوجود آورنده مردان و پرورش دهنده آنها ست به

حیث مالی خرید و فروش گردد و بر شخصیت این سازندگان تاریخ هیچگونه توجهی نگردد. گذشته از آن زن صرف به منظور رفع خواهشات نفسانی مردان و گرم نمودن بازار های قمار بازی و شراب خوری زنده بود. زندگی درین دوران برای زن مفهوم دیگری نداشت. مردان از تولد دختران در خانه شان خجالت میکشیدند و دختران معصوم را زنده به گور میگرداند. از زنان چنانچه گفته آمدیم در چهار چوب خانه استفاده میشد و مردان آنانیکه در جهل و ظلمت بسر میبردند، زنان و دختران خود را برای رفقا و دوستان خود به حیث تحفه تقدیم مینمودند بودن دختر و یازن در خانه مساله شرم آوری تلقی میشد. تا اینکه رفته رفته به صورت نسبی زنان صرفا در داخل خانه آزادی های نسبی بدست آورد. ولی این آزادی نیز خیلی نا چیز و کم بود زنان حق اشتراک در محافل مردان را نداشتند. از حق ابراز نظر در امور خانه محروم بودند وظیفه آنها صرف رفع خواهشات نفسانی مردان و تربیه پسران، تسد مین و تهیه مواد خوراکه و یخت و پر بود.

در جامعه مانیز در دوران های گذشته زن در همان تیره بختی ها دست و پامیزد و از حق تحصیل محروم بودند. در هیچ ساحه زندگی حق مساوی با مردان نداشت. دختران از رفتن به مکاتب و آموزش سواد به کلی محروم بودند. مردان از حق

نگذشت که همسر م بی برد کسه
حقیقتا پشتیبانی و حمایت او سبب
تمرود و شوخیهای طفل گردیده است. از
آن بعد مشکل ماحل شده برود اطفال
ما بمن و همسر م قدرو احترام مساوی
ابراز میگردند. همدستی، احترام
متقابل و دوستی میان پدر و مادر
احساس خانوادگی را پدید میآورد
میکنند و از دیدگاه تربیتی یک خانواده
را وقتی میتوان سالم و موفق گفت
که فرد فرد اعضای آن از احساس
گرم یکدیگر برخوردار باشند. ازینرو
در برابر تشکیل یک خانواده گرم و
سالم خانواده مکلفیت عمده پدر و مادر
و مادر دران وظیفه شناسی آن خواهد
بود که در فرد فرد اعضای خانواده

ذهنیت و طرز تلقی نیک را برساند
دوستی و تسامح میان یکدیگرشان
ایجاد نمایند.

اطفال امروز

پیوسته گذشته

ترجمه: ع.ن

ضرورت توافق نظر والدین در تربیت اطفال

ایجاد روابط نیک میان بزرگان و
خردان خانواده نیز برهنمایی نیاز
دارد. بزرگان را است که خردان را
به حیث جایگزین آینده شان از چهره
آنها را زیر پرورش خود هوشیاری و
مواظبت نمایند.

خانواده ای را سراغ داریم که
برادر و خواهر بزرگ بعهده گرفته
اندیک اندک از وقتشان را همه روزه
به خدمت و کمک برادر و خواهران
کوچک اختصاص دهند. برادر از
کتابخانه برایشان کتاب میآورد و
راجع به مردان بزرگ چهره های
در خشان تاریخ و جوامع و راجع به
کار و شغل خودشان به آنها قصه می
گوید و در ساختن بازیچه ها با آنها
کمک میکند. خواهر کمالشان در
ساختن البوم با آنها کمک میرساند.

از مجلات و روزنامه ها عکسهای جالب
را برای آنها انتخاب میکند برای عرو
سکهای آنها لباس میسازد طرزی
جسپا ندن عکسها را در البوم با آنها
یاد میدهد و سوزند و زی را با آنها می
آموزد. خردان در برابر کمک و مهر
بانی خواهند و برادر بزرگشان عمیقاً
محبت و احترام ابراز میکنند و آرزو
دارند که مانند آنها باشند و میگویند
آنها را از خود راضی نگه دارند.

حفظ گردد و وقتی که یکی طفل را
از کاری منع میکنند دیگری با یسد
آنها پشتیبانی نموده تکراراً طفل را
منع کند و باین ترتیب طفل تحت
اداره مشترک پدر و مادر درآمده
هرگز چنان نخواهد کرد که در صورت
رمت منع مادر نزد پدر پناه ببرد. من
خودم پدر پنج طفل میباشم وقتی که
طفل اول مابعد آمد در موا قعیکه
من او را از کاری منع میکردم همسر م
اورا حمایت میکرد من به آن رفتار
همسر م اعتراض میکردم اما هرگز
عدم توافق را با همسر م در چنان
موارد به طفل مان اظهار نمیکردم زیرا
نمی خواستم حیثیت همسر م را نزد
طفلمان پایین بیاورم. روی آن
رفتار ساعتهای من قشیه میکردیم و در
ابتدا من قشای ما زیاد بود اما دیری

نمیکنند دختر فوراً به پدر پناه میبرد و
یا عکس آن. اگر در چنین مواردی
به خصوص پدر گفته مادر را تا یسد
کنند و دخترش را از از نکاب آن فعل
منع کند طبیعی است که دختر
اطاعت میکند در غیر آن طفل را می
راند که خودش انتخاب نموده است
دنبال میکند.

این سوال موجب شد که جواب
بهای متعددی را مادران و پدران
مشترکاً در آن جلسه ارائه کنند یکی
از پدران که کارگزار صناعتی بود چنین
گفت: «اجازه دهید در برابر
این سوال بدوستان گرامی عرض
برسانم که در چنین مواردی حتماً باید
بین پدر و مادر توافق تام وجود دا
شته باشد و همیشه باید این توافق

به منظور اینکه پدر و مادر در بر
اطفال شان حاکمیت داشته باشند تا
بتوانند آنها را بشیوه مطلوب پرورش
و تربیت نمایند لازم است روی
مسائل تربیتی بین پدر و مادر توافق
کامل برقرار گردیده باشد. طور
مثال بارتباط آن خانواده را بررسی
می نمایم:

پدر و مادر خانوادگی سی و سی و ی
مسائل تربیتی توافق تام داشتند
کار و تلاش بکار بحیث معیار اس
سی آن خانواده از طرف تمام
منسوب بین آن پذیرفته شده بود تمام
اشیا و امور خانه در نظم و ترتیب
سرآمد همه بود و پدر و مادر خانو
اده انضباط و حاکمیت قوی بر
اطفالشان قایم کرده بودند و باین
ترتیب اطفال آنها مردان و زنان
پیشتر دوران خود شده اند. در این
مورد مثالهای زیادی وجود دارد که
مأمیتوانیم از لابلای شرح زندگانی
مردان و زنان نامور جوامع مختلف
انسانی بتائید این حقیقت دست
یابیم. علاوه بر توافق پدر و مادر
وقایع نمودن اتوریته بر اطفال
شرایط دیگری نیز در زمینه تربیت
و پرورش دخیل است. باین رابطه
در یک جلسه بزرگ پدران و مادران
این سوال مطرح گردید: «حاکمیت و
اتوریته پدر و مادر بر اطفال چرا
یکسان نیست؟ یعنی وقتی ما در
دخترش را از دستزدن بکار منع

سامان بازی اطفال را از اشیایی باید انتخاب کرد که استعداد دماغی
آنها را رشد دهد.

تجارب و آموزش در خانواده

نخستین آموزش که خانواده نیازمند آن است، آموزش برای زندگی خانوادگیست که بخشی ازین آموزش از تجربیات زندگی بدست می آید. اکثر جوانان ما چه پسر چه دختر قبل از ازدواج تجاربی برای زندگی آینده خانوادگی ندارند که این تجارب غالباً سودمند و مفید بوده که ممکن است حیثیت سر - ماه معنوی را برای دارندگان خود داشته باشد.

اما بعضاً این تجارب زیانها و نواقص هم دارد مثلاً ملکه ساختن تجارب بکهنه غلط و خرافاتی که هیچگاه مفید نبوده در آخرین تحلیل صائبان این نوع تجارب پیوسته از زندگی رنج خواهند برد. اغلب زن و شوهرهای جوان که تازه به زندگی جدید زناشوهری آغاز نموده اند و یکبارگی در برابر مسائل گوناگون و تازه قرار میگیرند بیشتر از همه رنج می برند و ساده ترین سوءتفاهمات بزرگترین کشمکشها را در زندگی آن به وجود می آورد. زن و شوهر جوانی و بی تجربه در حالیکه بیکدیگر عا-

و یا مثلاً زن و یا شوهر از تلفو نهایی ناشناس که پیوسته در منزل صورت میگیرد دچار بدگمانی و سوءذهن می شود و یا بعضی از زنان و شوهران بی تجربه به میکوشند تا اسرار را در باره گذشته همسر خویش کشف نمایند که اینها همه و همه سبب پیدا کردن کینه و کدورت در زندگی زناشوهری میشود و بس.

پس از یک مدت و قتی دوران بارداری و انتظار زن فرا می رسد و او نیازمند مراقبت بیشتر است و حوصله کافی برای مرتب کردن کارهای خانه ندارد و نمیتواند طبق پروگرام گذشته به همه امور خانه رسیدگی کند، شوهر و وظیفه دارد که زانش را در انجام امور روزمره کمک و معاونت کند قرار یکه دیده شده بعضی از شوهران بی تجربه و عصبانی بدون اینکه درین گونه شرایط و احوال به خانم مددگار باشند با او برخورد

خصمانه نموده و هر آن زن را به باد انتقاد میگردانند حتی کارهای زیبای او را زشت جلوه میدهند، این مسائل و مشکلات لحظه به لحظه، روز تا روز و مرحله به مرحله پروبلمها و مشکلاتی را در زندگی زناشوهری بوجود می آورد که بسا اوقات مانع از ابرهای تیره و تار، آسمان زندگی خانوادگی را می پوشانند.

بسا اوقات زن و شوهر از خود می پرسند: پس این کانون

مشوره و تفاهم در زندگی خانوادگی عامل اساسی پیروزی و خوشبختی -

است.

گرم خانواده که این همه از آن سخن ها گفته می شود و سالهای سال برای رسیدن به این پرده زیبا و افسانوی فکر می کردیم در کجا ست؟ چرا به آن رسیدن نمی توانیم تا آنرا به آغوش کشیم و زندگی سعادت مند را نصیب گردیم؟ اینجا ست که در باره امکان وجود آن ((گرمی کانون خانوادگی)) دچار تردید و نگرانی می شویم.

اما این اندیشه را ندارند که گرمی کانون خانواده معمولاً، در ابتدای زندگی، زناشوهری وجود داشته و توفان های سوءتفاهم، ناسازگاری ها، اشتباهات و سایر مسائل خورد و ناچیز تدریجاً آنرا از میان می برد.

هیچ عملی شکست تر از این نیست که ما برای هر کاری از قبیل خیاطی، آشپزی، ماشین نو - یسی، را نندگی، و غیره - و غیره مدتی تمرین و آموزش می بینیم اما برای اساسی ترین و مهمترین بخش زندگی ما هیچ تجربه و آموزش در کار نیست و آنرا عمل ساده می پنداریم و آنرا دست کم می گیریم.

هیچ زن و شوهر جوان و بی تجربه برای همه مشکلات و پروبلم های زندگی خویش که هر آن دا منگیرشان می شود راه حل ساختن و پرداختن ندارند آنها می توانند حل مشکلات خویش را با تجارب دست داشته ارزیابی نمایند و گره کار را بکشایند.

یکی دیگر از این راه های حل نیست که می توانند مشکل را با همسر خویش در میان بگذارند ولی منشأ مشکل همسر باشد چنین کاری مشکل خواهد بود.

راه دیگر عبارت از آن است همسر آن جوان می تواند مشکل خود را با بزرگان خانواده یا دوستان صمیمی و با تجربه در میان بگذارد که درین مورد مسائل مختلفی پیش می آید:

که غور و تعمق در زمینه لازمی است که ما در اینجا به چند مثال آن اکتفا می کنیم:

بی تو

تو بهارم بودی
تو بهشتم بودی
تو نشاط من و شعر من و آهنگ
و سرودم بودی
همه ذرات و جودم بودی

تو امیدم بودی
تو پناهم بودی
تو قرار دل من، شمع شب سردو

سیاه هم بودی

بی تو پاییز و بهارم همه
سردست و غم انگیز و سیاه
بی تو شام و سحر م تیره و تلخ
ست و خموش
بی تو عشق من و شعر من
و آهنگ و سرودم همه مرد همه
ذرات و جودم، همه مرد
(«آصف فکرت»)

عیش و شربت
صوفی اگر تخیال مست ترست یا

و میر دولت بر پرست ترست یا

یک جرعه ز جام عشق از نوشیدین

بهر نشاط و عیش و شربت یا

«نور علی محمد»

چشم سیاه

در افسون داردم چشم سیاهت
جنون می خیزد از طرز نکاهت
نیاز غا شقا ن نشنیده مگذر
که می آید بگویش از خا کراحت

کشور

اگر آن کود کان را سادر صلح

بخواباند می در بستر صلح

جدال و جنگ و بی مهری نماند

جهان گردد سراپا کشور صلح

کاشکی

کاشکی کاشکی کاشکی
تورن ستاد عشق به تور وای
کاشکی ز ما مینه
خوره شوی به هر لور وای
کاشکی کاشکی کاشکی
چی می ستا کو خه کی کور
وای

ستا وره کی ملنگ وای
دهر چا را ته پیغور وای
زه وای تل چو غل وای
تل لانجی وای خور او شور

وای

ته لکه دیوه وای

را ته بلنده دی اور وای
زه لکه پتنگ وای
جل بل شوای لکه سکور وای
زه وای او ستا مینه
رانه پاتی هر خه نور وای
ستا سره می ژوند وای
ستا دگور تر خنک می گور وای
می وای خنکیدلای
ستاد مینی به دار سپور وای
هر چیر ته چی ته وای
هلته زه وای هلته زه وای
تاتل خور ولای
ما کی تل دینگی زور وای

سنگر

زند

جانم بر جان فدا شود

نیم عطرش شود

رشته دلم به عشوه باز شود

ز سوده عمر خاک پای شود

((پرتو نادری))

طلوع

خورشید همچو کشتی ر هوار مشتعل
بر دو ش موج های افق می کند شنا
میکردد از شکوفه تابنده شفق.
رنگین کرانه ها

شب با دو بال تیره و مر موزو خو فنا
دور می شود ز سینه آبی آسمان
با دست آفتاب، فتد پرنیا ن نور
بر روی اختران

در آسمان طلعه شاد سپیده ها
لبخند افتخار زند بر هجوم نور
لحظات پر شکوه سحر با نوید خویش
می بخشند م سرور

هنگامه شگفتن و پیروزی د رافق
بامرگ تلخ تیره گی شب گرفته رنگ
تادره های دور شتا بان سپاه نور
چالاک و بید رنگ

می پیچد م بگو ش ز سر شاخه های باغ
نجوای عاشقانه مر غا ن صبحگاه
پر می شود ز همهمه ر هر وان صبح
دهلیز کوچه ها

اسد - ۱۳۵۹ شهر شبر غان

هیله

زه چه پده دی شپه کی له توپان سره
کنده و گرنه گونو کی خو خیزمه

هیله سی دغه ده خپلو هخوته

زه به خپلی سینی ته رسیر مه

داغ عشق

دلرا به چنگل مژه دلبر گرفته است
شهباز چشم یار کبو تر گرفته است
زین بیشتر به آتش هجران مرا مسوز
ای داغ یار بسکه دلم در گرفته است
عمر یست شمع سان دل داغ آشنا بمن
آتش زدست هجر تو بر سر گرفته است
گر چرخ کینه جو نزنند پا، چه می شود
کارم به عشق او کمکی سر گرفته است
چون تکمه عقیق گریبان یا را
خون کسی بدا من محشر گرفته است
ما را شراب داد و جها ن را خراب کرد
فرصت نگاه مست که ساغر گرفته است.

فرحت

آرزو

همی خواهم که چون برق شررتا ز
به سوی دیو ظلمت ها ستیزم

زنم آتش به بنیاد سیاهی
به جان «تیره روزی» شعله ریزم

...

همی خواهم که چون بال سبک بال
به هر کنج جهان خود را رسانم

پیام آرزوی سازش و صلح
به گوش رزمیان دهر خوانم

خير البيان

دبايزيدروښان

اثر

دزرين گرديوال ليکنه

کتابتون کې پيدا شوه چې لو مری په پېښور اويا په کابل کې چاپ شوه .

موږ غواړو چې ډير روښان ددې اثر په هکله يو لړ خبرې وکړو . په خبرو کې به د خيرالبيان په محتوي او همدارنگه په بڼه پوځه ووايو او داچې خير البيان په پښتو نشر کې څه ډول بدلون راوست او داچې دې اثر د پښتو نثر د پر مخکې له پاره څه ډول گټور کار وکړ ؟ خو له دغو ټولو خبرو مخکې غواړو چې ددې اثر د ليکوال په باب پوځه ووايو سره له دې چې د بايزيد روښان ژوند په «يو څه ويلو» نشي سپړل کېدای خو پوځه ويل به هم بې گټې نه وي او دخيرالبيان په هکله به د خبر و لاره هواره کړای شي .

بايزيد روښان دقاضي عبدالله اورمر زوی دی او په ۱۳۱ ق کال د پنجاب په جالندهر کې زيږيدلی دی . پلار او نيکه يې د وزيرستان په «کافي گروم» کې اوسيدل . بايزيد وروسته دروېشان په نامه مشهور شو خود مخالفينو له خوا، مخصوصا داخون درويزه په آنا و کسي هغه ځای ، ځای د «پير تاريک» په نامه ياد شوی دی . ددې خبرې علت دروېشان نيانو او د دوی د مخالفينو د عواملو په لټون کې پيدا کېدای شي .

روښان په ۱۳۵ هجري ، قمری کال کې د خپلې تره لور بې بي شمسو سره واده وکړ او په کافي گروم کې يې ځانته استو گنه پيل کړه . په ځينو مسايلو کې يې له خپل پلار سره اختلاف پيدا شو او دا اختلاف څو هغه وخت پېښی زيات شو چې ددوی د سياسي مخالفينو له خوا په بيلا بيلو بڼو دغو مخالفينو نو لمبو ته پکې و هل کيده .

روښان پير د خپل وخت يو داسې ستر شخصيت تير شوی دی چې د مبارزې او جگړې دآزاده ډگر دتورو دخبرې او سر تگ انکازه يې په خپل وخت کې دومره خوره وه چې لاهمدغه انکازه زمونږ داولس په نورو غور ځنگونو کې هم سړی اورېدلی شي . په دې ماناچې نور نه پښتونه ترې هم تر ډيره ځايه اغيزمن شوی دی .

روښان پير که له يوې خوا د وخت دستری امير اتوری يعنی د مغولي واکمنی د نادودو پر ضد ملاتړ کړی وي ، نو له بله پلوه يې د ادبي هلو ځلو په جريان کې پښتو ادبياتو ته هم ډير کار وکړ . دغه ادبي علی ځلی که له يوې خوا پخپله د روښان په آثار و کې خلاصه کېدای شي ، نو له بلې خوا ددې هلو ځلو يوه ستره برخه د روښاني نه پښت د پلويانو په آثار و کې را څرگندېږي .

خير البيان د بايزيد روښان د آثار و له جملې نه يو داسې مشهور اثر دی چې هغه پکې په يولړديني او شرعي مسايلو غږيدلی دی او ددې په څنگ کې يې دخپلې تصو لسي لاری بڼه څرگندونه کړې ده .

د خير البيان اثر څو په خپل وخت کې دومره مشهور و چې دهغه ستر مخالف (اخون درويزه) يې په مخالفت کې (مخزن) وليکه او ډيره هڅه به يې کوله چې دخير البيان نسخې له منځه يوسي . د دې اثر بيا وروسته د محققينو پاملرنه ځانته راواړوله . په ډيرو ځايو نو او تحقيقي ادارو کې پري ، په ځانگړي توگه د ختيځ پوهانو له خوا خبرې وشوې خولاصلی نسخه ، يې ورکه وه . په پای کې د مولانا عبدالقادر په ډيرو زياتو هلو ځلو او گډو دغه نسخه دآلمان په يو لسو ي

پير روښان د دوو «حاکمو» او «حاکم ډوله» گډو پر ضد د مبارزې جنم پورته کړی وه دهغه لومړنی موخه دا وه چې په خپل اولس او خلکو باندې د تيري کوونکو مغولي واکمنانو ظلمونو او تير يو ته ځانته ورکړی او د مبارزې يا جگړې بل اړخ يې هغو گډو ته متوجه و چې په يوه او بله بڼه به يې د سياسي اغراضو په لرلو سره په حقيقت کې دواکمن مغولي قدرت دساتلو او ټينگولو دپاره علی ځلی کولی .

دروښان او دهغه دپلويانو دغه مبارزې ډيرې اوږدې شوې د مغولو او د هغوی له تالسي ختوسره يې څو ، څو ځلې جگړې وکړې کله به يې هغوی ته ماتې ورکړه او کله به هم خپله له ستو نزو سره مخامخ شول . په پای کې د ډيرو جگړو او مبارزو وروسته د «تور راغه» په هغه خونړۍ جگړه کې چې د روښان دپلويانو او دمغلو تر منځ وشوه خپله روښان هم په (۹۸۰) هجري ، قمری کال په دې جگړه کې شهيد شو . په دې هکله يو نظر داسې دی چې هغه د جگړې په ډگر کې ووژل شواو ځينی بيا داسې ليکي چې هغه په دې جگړه کې زخمی شو ، خپل ځان يې اسنغر ته ورساوه او بيا يوڅه موده وروسته مړ شو همدا رنگه داسې هم ويل کېږي چې هغه په لاره کې جل ووايه او بيا مړ شو .

لکه چې مخکې مو هم اشاره ورته وکړه د روښان ټول ژوند له مبارزې او د بې عدالتيو په مقابل کې له جگړونه ډک دی په دې برخه کې د افضل خان خټک په اثر «تاريخ مرصع» کې هم د روښان په باب ځينې معلومات شته دی سره له دې چې تاريخ مرصع په دې برخه کې دروېشان د مخالف يعنی داخون درويزه له آثار و نه استفاده کړې ده مگر بيابې هم حقايق خپرلي دي مثلا يو ځای په دې هکله داسې ليکي : «... څو مدت په قندو ، بيا خلاص شو چې له کابله راغی واشغرت ، ياران يې جمع کړه د ټوټې په غره ننوت بيا له ټوټې وتيراته راغی افریدی ، ورکزی ، داعالم يې هم مل شو ، داعيه يې دمغول سره دېدی وشوه ، ويل به يې چې مغول ظلم پيشه دی ...» په خلکو باندې ظلم تر حده زيات کا ...»

روښان په داسې وخت کې د مبارزې ډگر ته راووت چې زمونږ د ټولنی د کس او زمانه وه له همدې کبله څو ويلی شو چې د روښان پير تبارز کومه تصادفي پېښه نه وه ، دوخت يو تاريخي ضرورت و . لومړنی اوږد پړه لويه ستونزه څو دا وه چې مرکزي فيودالی قدرت ياد مغو لو واکمنی په خلکو باندې خپل ظلمونه او تيري وروستی حده رسولي

وواو زمونږ خلک نور دغو ظلمونو اونا کړديو ډيرستري کړي وو له بلې خوا د مغولي او هغوی واکمنو تر منځ چې دوخت اوسيم دوه غښتلي قدرتونه وو زمونږ په سر جگړې کېدلې ، له خلکو نه په غير عادلانه ډول ماليه ټوليدله . ددې له پاره چې په محلونو کې پري نوری ماتې جوړې شي او دپاچاهي دربارونو دپاره پري د ښکلا او سينگار سامانونه واخستل شي . په هغه اندازه چې په دې پيسو به دربارونه ښکلي کيدل او دعيش او نشاط محفلونه به پري تو ديدل په مقابل کې به دغه سيمي او خلک خواريدل او په وگړو به داسې ظلمونه کيدل چې دويلو وږنه دی .

په همدا سې شرايطو کې بايزيد روښان پيداشو په همداسې شرايطو کې را لوی شو دهمدې وخت ترڅه يې ځکل ، دخپلې زمانې پېښې يې په غوره څارلې دغه خپلو غږ يې واوريد او ددې نظام په څرگند مخالفت پسې يې ملار او ترله دجگړې ډگر ته يې وروانگل خود «نظام» دتالی څټو له خوا پري يوډول او بل ډول نومونه کيښودل شول پير روښان دخپلې لاری دروېشانو لوله پاره او ددې لپاره چې دا ډول تورونه رد کړي ، د«خيرالبيان» اثر يې وليکه يوازي خيرالبيان ته ، يولي نور آثار يې هم وليکل لکه : دپښتو رسم الخط ، صراط التوحيد ، مقصود المؤمنین ، فخر الطالبین ، حاکم نامه مکتوبات او يولي نور آثار .

څو څرنگه چې زمونږ د خبرو وږ مو ضوع «خيرالبيان» دی نوڅکه په نورو آثارو څه نه وايو يوازي دبايزيد روښان په «خيرالبيان» غږېږ و :

د محمد عبدالقدوس قاسمی د وينا له مخې دبايزيد روښان لومړنی اثر همدغه مشهور خيرالبيان دی . لکه چې هغه د خيرالبيان په سريزه کې داسې ليکي : «دبايزيد په تصنيفاتو کې ډير مشهور او داهتمام لایق کتاب خيرالبيان دی چې مونږ د موجوده معلوماتو ترمنځه بايزيد دخپل تحرير ابتدادي کتاب نه

کړی وه او د هغه د مخالفت په اسبابو کې يوسبب ددې کتاب تالیف هم دده لوی مخالف اخون درويزه و هغه د بايزيد د بل يو تصنيف ذکر نه کوي . خود خيرالبيان ذکر ډير په شد و مدکوي او هم ددې تصنيف په وجه يې د بد نامو لو کوشش کوي . اخون درويزه په دې باب وايي چې ده يو کتاب جوړکړی دی چې هغه څه کلمې يې په عربي ټولي کړې وي خود تر کيب او ترتيب په پته يې نه دی پوه شوی او څه يې په فارسي او څه يې په پښتو او څه يې په هندي راجمع کړی دی څو په ټولو کلمو کې څه وزن او جوړښت نشته دی ...»

دا خود خبر البيان په هکله د اخون درويزه نظر والېته هغه په ډيرو ځايو نوکي په روښان او د هغه په خبر البيان ډير زيات انتقاد و نه کړی دی او دومره بدی ورته ویلی دی چې که په هر ځای کې یې د یادولو ځای لیدلی وی نو خوله یې پرې راخلاصه کړی ده او که پر هر ځای کې یې پرې دځه لیکلو تکل کړی دی نو فلم یې پرې داسې چلولی دی چې بس سترگی یې پټی کړی دی او څه چې یې خولې ته راغلې دی هغه یې په قلم لیکلی دی خو کله چې یې بیا د خپل یوه تالیف هود ونيوه نو د روښان له اغیز نه یې تاثیر پاتې نه شو او خپل مخزن یې داسې ولیکه چې بس زیاتره یې تقلیدی بڼه لری .

دخبر البيان په ارزښت او داچې خپله په اخون درويزه دروښان ددی اثر اغیزه څومره زیاته وه ، حبیب الله رفیع په «روښاني لیکني» کې لیکي :

.... ددی کتاب زيات اهميت په دې کسې دی چې دا دپښتو لومړنی بشپړ ژور کتاب دی چې مونږ ته رارسیدلی او دژبي او ادب له پلوه خورا ډير ارزښت لري دا اثر په مسجع نثر لیکل شوی چې دانثر د عربي او بیادری له لاری پښتوته هم راغلی او په پښتو کې یې لومړی موسس بایزید روښان او په دی ډول نثر لیکل شوی لومړی کتاب همدا ځیرالبيان دی . ددی ډول نثر اغیزه دومره پاته وه چې حتی د روښا نیانو مخالفینو هم ځان مجبور ګانه چې په دی ډول نثر لیکني وکړي او مخصوصا د اخون درويزه مخزن د خبر البيان تر سمام اغیز لاندې لیکل شوی دی پخپله بایزید ددغه سبک د خوښو لو سبب یو الهامی غږیولی چې ورته ورپیل شو :

«او بایزیده ! وکنه ځیرالبيان، په هغسې الحان چې یې به لوست سورة الرحمن...»

پير روښان په خپل دغه اثر کې د یو لړ دیني او مذهبي مسايلو په هکله غږیږي او همدارنگه په دی کتاب کې هغه دخپلې تصوفی طریقې پراونه خلکو ته روښانه کوي هغه په اثر کې دتصوف په دغواتو پراو نو بیا مقامونو خبری کوي . شریعت ، طریقت ، حقیقت معرفت ، قربت ، وصلت ، وحدت او سکونت . څرنگه چې له دی اثر سره د روښانسی

نېټت او ددی نېټت د ټو لو پلو یانو زوره مینه او علاقه وه نو ځکه یې ددی کتاب د تعلیماتو په رواجولو کې ډیرې هلې، ځلې کولې دخبرالبيان د پېښور چاپ دسریزې لیکوال لیکي چې بایزید خپل یو خلیفه کندهار ته استولی ، دهغه په حالاتو کې لیکي چې دی په کاسې قبيله کې ډیره شوهره ورځ په یې دوه وخته د ښځواو سرو تر منځه یوه چوټره جوړولو او خلیفه به هلته کینا ستو او دوی ته به یې ځیرالبيان او مقصود المومنین لوسته د هغو معنی به یې بیانوله . او ښځو اوسر په ورته غوږاېښی ؤ . همدارنگه کله چې یوسفز وپه شیخ عمر او دهغه په وروڼو پسې لښکر راویستلی و او دوی تری په مخه په تیښته روان وو دلته یو ځای له دوی نه چرته په لار کې «خیرالبيان» پاتې شوی وه ، په دی سخت وخت کې دوی څنم کړ څوک یې ولیږلو ، کتاب یې را پیدا کړ او بیا نو بیرته مخ په وړاندې روان شول .

له دی څخه څو گندېږي چې خبرالبيان د روښاني غورځنگ د پلویا نویه منځ کې ستر ارزښت لاره او دوی به دخپل تبلیغ لپاره تل دستد په ډول له ځانه سره گرځاوه . ددی ددی لپاره چې له یوې خوادې اثر له محتوی سره یو څه بلد شوی یواو له بلې خوادته دائر بڼه راڅرگنده شوی وی . دخبرالبيان دلو مړی برخی ځینی ځایونه د نمونې په توگه وړاندې کوو :

«... او بایزید ! وکنه په آغاز د کتاب په ټټه درست حرفو نو بسم الله ، تعام ، زه نه وروکوم مزدوری دهغو کسانو چې کبسی ، بیاورانوی یوحرف یا ټکی ، بیایی کبسی چې درستیری بیان او بایزید وکنه هغه حوفونه ، چې په هره ژبه سازېږي ، دفايدی دپاره د ادبیانو ۰۰۰۰ او بایزید د حوفونو کښل په تا دی .

او کښیرده به ځینی حوفونو ټکی یا غږوندي یانوری نښانی یې له حرفونو . زړبه وپیژنی آدمیان ځینی حرفونه څلور ، څلور وکنه عیان زړبه یې زده کاجی یې لولی او بایزید ونامی عقل درکې ودی لیده ودی پیژنده ... رښتیا دروغ ، امر نهي ، حلال او حرام توری نثویست ستایه زړه کې دا امید واری ، دچاری په بېانه دی لار بیا مونده او هر مقام ، ترو حکمت مړدکړواو اجتهاد او نور دالهام وهر چاره ،

چې می حکمت ورکړ و هغه می ډیره ښیگنه ورکړه عیان . په قرآن کې دی عیان نی ویلی دی علیه السلام ...»

دروښان پیر د خبرالبيان نثر ډير پیچلی مصنوعی او مسجع دی هېڅ ډول خوږ والی، زړه راښکون او ښکلا په کې نه لیدله کېږي په پښتو ادبیاتو کې څو مود ځیرالبيان اثر دمسجع نثرو لمړنی نمونه وکنه اوسره له دی چې دغه نثر پیچلی او مصنوعی دی خو بیا هم دپښتو نثر له پاره یکی زښت زیات کار شوی دی او ددروستيو ښکلو ښکلو اثارو له پاره یې لاره هواره کړیده .

لوی کارونه وکړل ، مونږ به د هغه په آثارو په کوم بل وخت کې خبری وکړو خود همدی موضوع په ارتباط خوشحال ځان هم چې نه دی پاتې شوی . هغه هم په ځیرالبيان انتقادونه کړي دی او هم په مخزن کله چې هغه مخزن الاسلام کوری نو انتقاد پرې کوي او وایی چې :

د درويزه چې بیان کړی خپل کتاب دی نوم یې مخزن الاسرار کړی جناب دی هر بیان یې نا موزون مجبول یې رنگه خالی یا ټوله دانسته له فرهنگه او یا داچې :

درويزه چې بیان کړی خپل کتاب دی نوم یې مخزن الاسرار کړی جناب دی هر بیان یې ناموزون مجبول یې د تگه خالی پاتو له دا نشه له فرهنگه او یا دا چې :

درويزه له یوه لور په را پیدا شو په لړ علم په داملك کې لوی ملا شو چې یې حال ددی عالم مشاعده کړ خپل کتاب یې په کاغذ مسوده کړ

د روښان ځیرالبيان یې ولید لسی هغه هم مجبول بیان و ناپسندلی دی چې خوشی میدان بیاموند سختگوی شو په ویل کې یې چې زړه وهسی لوی شو

دلته خوشحال په اخون درويزه او مخزن انتقاد کوي خو په دی ترڅ کې روښان دخبرالبيان

بدهم وایی او ددی ټو لو خبرو علت به داوی چې خوشحال دخبرالبيان له نثر سره په عیج ډول نه و موافق او په پښتو نثر کې دیوی بلی لاری موسس شو د نثر پیچلتوب

بدهم وایی او ددی ټو لو خبرو علت به داوی چې خوشحال دخبرالبيان له نثر سره په عیج ډول نه و موافق او په پښتو نثر کې دیوی بلی لاری موسس شو د نثر پیچلتوب

۳- دخوشحال خټک کلیات لومړی ټو ک (مقدمه) ، کابل ، ۱۳۵۸ .

۴- د روښانیانو ملی نېټت ، اسلانون د محمد ژباړه - کابل

۵- د پښتو ادبیاتو تاریخ دویم ټوک یوهاند عبدالحی حبیبی کابل

۶- دروښان یاد دحبیب الله رفیع په زیار او اهتمام دبايزيد روښان د نړیوال سیمینار مقالو مجموعه - کابل ، ۱۳۵۵ ش کال .

اود زیار و موضوعگانو د ډیری سختی له کبله د خوشحال انتقاد په ځای هم دی .

کومه بله خبره چې د خبرالبيان په هکله دیادونی وږده ، هغه دا ده چې د خبر - البيان مسجع او مقفی نثر ، نظم ته نږدی دی او ویل کېږي چې پیر روښان غوښتل نثر له نظم سره یو ځای او نزدی کړی . پوهاند عبدالشکور رشاد د خبرالبيان په سریزه کې په همدی باب یوه اوږد څیړنه کړې چې د هغې څیړنې په نتیجه کې داسې لیکي :

«دغې څیړنې او تقطیع څخه زه نتیجه اخلم چې ځیرالبيان که ټول نظم نه وی نویوه برخه یې هرو مرو نظم ده خو تنقیح ته ضرورت لري اودا کار نوی نه دی په تورو پښتو متنونو کې هم شوی دی . په تورو ډیو کې هم دا کار شوی دی مثلا ځینی منظوم پېپلوی متنونه لکه «درخت اسوریڼ» او ځینی نور تر هغې چې یوه مشهور فرانسوی عالم نه ووتقیح کړی نثر بلل کیدل .»

د بایزید روښان دغه مشهور اثر څیر - البيان په پښتو ادبیاتو کې دارزښت وپمقام لري او دهغو اثارو له ډلې نه شمیرل کېږي چې حتی دگوتوله شمېرنه هم لږ دی . دغه مسجع او نظم ډوله اثر له لغوی پلوه هم د ډیری پاملرنې وړ دی ډیر نوی ترکیبونه په کې راغلي او څه ډیر و داسی لفا توته پکې ځای ورکړی شوی دی چې اوس په ژبه کې نه کارول کېږي خو ځیرالبيان هغه خوندي کړی دی .»

یادونه : هغه آثار چې په دی لیکنه کې تری گټه اخیستل شوی ده :

۱- خبرالبيان د بایزید انصاری د حافظ محمد عبدالقدوس سریزه پېښور .

۲- ځیرالبيان دبايزيد روښان دپوهاند عبدالشکور رشاد سریزه ۲۰ کابل ۱۳۵۳ ش کال چاپ .

۳- دخوشحال خټک کلیات لومړی ټو ک (مقدمه) ، کابل ، ۱۳۵۸ .

۴- د روښانیانو ملی نېټت ، اسلانون د محمد ژباړه - کابل

۵- د پښتو ادبیاتو تاریخ دویم ټوک یوهاند عبدالحی حبیبی کابل

۶- دروښان یاد دحبیب الله رفیع په زیار او اهتمام دبايزيد روښان د نړیوال سیمینار مقالو مجموعه - کابل ، ۱۳۵۵ ش کال .

تذکره الاولیاء عطار

(نمایشنامه دشوار راه تصوف)

عطار روح بودو سنایی دو چشم او
هفت شهر عشق را عطار گشت
ما از پی سنایی و عطار آمدیم
ما هنوز اندر خم یک کوچه ایم

تصوف را مذهب عشق نام کرده اند.
تصوف را مکتب انسانیت وارسته از
دعاگری و خصومت و اصالت صلح و صلحی
دانند .

عشق تصوفی ، عشق فردی نیست . عشق
انسانی است . عشق بهمه انسانها و انسانیت
است . عشق تصوفی گرهن همه دل هاست
پیوند هر روح انسانها ست .

خروش تصوف آنتی تزیت در مقابل
سکوت و خاموشی انسان - تا انسانهای
خاموشی گزیده و تن به انحطاط داده رابر-
انگیزد . تا انسانهای در اوج تنهایی مانده
را بفراتر از لایتنهای هستی و جمع انسانها
بکشاند .

ازین رو میتوان گفت که تصوف در روز-
گار باستان ، در سیاهترین ادوار تاریخ
مشعل در خشنای بوده که انسان را بسوی
عدل و ایثار فرا می خوانده ، تا حیثیت و
مقام سلب شده او را دوباره بوی برگرداند .

گفتم تصوف - مکتب انسان گرایی است
راه رسیدن - به مقام برتر انسان است که
از او غضب شده . بزرگان تصوف درین راه
چنان بی باکانه گام زده اند که حتی جان
خود را بر سر اینکار قربان کرده اند .

حسین بن منصور حلاج به فرمان خلیفه
عباسی بدارآویخته شد و عین القضاة همدانی
به جرم الحاد و اسلام گریزی گشته شد .
شهاب الدین یحیی سهروردی اعدام گردید .
شمس الدین تبریزی بنابر روایتی ، گشته
شد .

اینها همه نشان دهنده خصومت و کینه
ورزی خشکه مقدسان و ظاهر گرایان مذهبی
است که نمی توانستند شورش و عصیانگری
انسان گرایان را تحمل کنند . چون منافع
خویش را در خطر می دیدند ، و پایه های
قدرت خود را لرزان می یافتند .

بی مورد نیست که بزرگان تصوف همواره
در طول روزگار - مورد آذیت و آزار بوده اند .
گاهی به الحاد متهم شده اند و زمانی به
رفض و بدعت . زمانی بدین شان خوانده

اند و گاهی هم همراه و دشمن اسلام .
از جمله همین پیروان نیشا پوری شیخ
فریدالدین عطار که درین مقاله سخن ماراجع
به اوست ، در اواخر عمرش چنان مورد تدرید
و شک واقع گردید که به سختی جان در ربود
مشرعین و قشری گرایان اسلامی - را فضاش
خواندند و جانش بخطر افتاد که به دشواری
نجات یافت .

شیخ ابن حامد محمد بن ابی بکر ابراهیم
فریدالدین عطار نیشا پوری در اواخر عصر
سلجوقیان در شهر نیشاپور زاده شد . بر-
وایتی سال تولد او را سال ۶۲۷ هجری می -
دانند و سال مرگش را ۶۲۷ هجری . اما سال
تولد شیخ مورد اختلاف تذکره نویسان است
بعضی هارا عقیده بر آنست که شیخ در سال
۵۳۷ هجری تولد یافته و پس از نود سال
زندگی در سال ۶۲۷ بدرود حیات گشته است
و اینکه بعضی تذکره ها عمر شیخ را ۱۱۴
سال ضبط کرده اند مبالغه آمیز به نظر
میرسد .

ازینها که در گذریم آنچه مسلم است
اینست که شیخ فریدالدین عطار یکی از
بزرگان تصوف و یکی از پایه گذاران این
مکتب است . شیخ در ابتدا شغل دارو فروشی
و طبابت داشته و از بنو ست که بنام عطار
شهرت یافته است .

پدرش نیز در نیشاپور پیشه عطاری داشت
و او پس از پدر بهمان پیشه گرا بیدو به
طبابت و معالجت مریضان مشغول گشت .
دولتشاه سمرقندی علت گرایش شیخ را

به تصوف چنین می نویسد :
« شیخ روزی خواجه وش به صدر دکان
نشسته و پیش او غلامان چالاک به خدمت
گمر بسته - ناگاه دیوانه یی بلکه در طریقت
فرزانه یی به در دکان رسید و نیز تیز در
دکان نگاهی کرد و آب در چشم گردانید و
آهی کرد . شیخ درویش را - گفت : چه خبره
می نگری ؟ مصلحت آنست که زود در گذری
درویش گفت : ای شیخ - من سبکبارم و بجز
خرقه هیچ ندارم . اما خواجه بر خریقه

عقابر مفید است در وقت رحیل چیست تدبیر
من زود از این بازار می توانم گذشت ، تو تدبیر
اشغال واحمال خود کن و از روی بصیرت
فکری در حال خود کن . گفت : چگونه می
گذری ؟ گفت : اینچنین . و خرقه از برگند
وزیر سرنهاد و جان تسلیم کرد .

شیخ از کار آن مجذوب پر درد گشت .
دکان به تاراج داد و از بازار دنیا بیسزار
شد . . .

شیخ فرید الدین عطار در سالهای جوانیش
سفرهای نیز نموده است . ماورالنهر ، هند
سوریه ، مصر و عراق را دیده و بزیارت مکه
نیز مشرف شده است . با شیخان و متصوفین
روزگارش ملاقات ها داشته و به شیخ
نجم الدین کبری ارادت می ورزیده است .
یکی از وجوه خاص شیخ آنست که او
هیچگاه زبان به مدح زورمندان زمان نگشوده
است . همواره بی تکلف زیسته و بیشتر
اوقات خود را صرف نوشتن کتب و رسالت
متعدد نموده است .

شیخ را آثار بسیار است . از آثار معروف
او میتوان ازینها نام برد : تذکره الاولیا
منطق الطیر - ساراد نامه - الهی نامه - مصیبت
نامه - خسرونامه - مظهر العجایب - لسان-
الغیب - و دیگران .

و اما نامی ترین کتاب او که ما اینک راجع به
آن سخنانی داریم - تذکره الاولیا - است که
در شرح احوال زندگی - حالات و کرامات
شیخان و متصوفین نوشته است .

درین کتاب غالباً کار های فوق العاده به
آنها نسبت داده شده که خالی از مبالغه
نیست و خواننده نیایستی آن اعمال و کردار
را کور کورانه قبول کند بلکه آنها را باید
در ترازوی عقل خود به سنجید .

عطار در تذکره الاولیا حالات و عقاید دوتن
از بزرگان تصوف را بیان می کند و از قول
آنها اساسات و فروعات تصوف را با زکومی
دارد . از تذکره الاولیا عطار چنین معلوم می
شود که شیخ بایستی در احوال و حالات
متصوفین بسیار وارد بوده باشد .

« دولتشاه سمرقندی در تذکره الشعراء خود
می گوید که شیخ عطار بسیاری از مشایخ
روزگار را دیده و کتب بسیاری از اهل
طریقت را خوانده است . »

عطار در عقاید جوانی در شعر های که
سروده است در بعضی ازین اشعار فرید
را به عنوان تخلص شعری بکار برده است .
این چه شورا است از تو در جان ای فرید
نعره زن از صد زبان هل من مزید

تذکره ها مرگ عطار را بگونه گون شکل
توصیف کرده اند که خالی از مزافه نیست
ولی هرگاه آن روایات را بپذیریم ، مرگ
عطار یکی از شور انگیز ترین مرگ های
است که در ادبیات کهن ما تصویر شده
است .

دولتشاه می نویسد : عطار در زمان حمله
جنگیزیان بدست لشکر مغول افتاد و در قتل
عام شهید شد . گویند مغولی می خواست
او را بکشد - مغولی دیگر گفت این پیر را
مکش که به خونبهای او هزار درم بدهم .
مغول خواست او را نکشد . گفت : مغروش که
بهتر ازین خواهنم خریدن . شخص دیگر
گفت : این پیر را مکش که به خونبهای او
یک توبره گاه بدهم . گفت مغروش که به ازین
نمی اوزم . آن کافر برافشت و شیخ را شهید
کرد .

...

تذکره الاولیاء عطار در نوع خود ارزشمند
ترین کتاب تصوفی است . تصوف در ادبیات
کلاسیک در ی - با سنایی می آغازد و با عطار
ادامه می یابد . به عقیده بعضی ها - تصوف
در خراسان قدیم ریشه های بسیار کهن
دارد . آنها معتقدند که تصوف با اسلام درین
سرزمین راه نمی یابد - بلکه ما پیش از
اسلام نیز نمود های از - تصوف را داشته
ایم .

ریشه های تصوف از تعلیمات و آموزش های
مانی آب میخورد و زمانیکه اسلام می آید
آن آموزش هارتگ و بوی اسلامی بخود
میگیرد و در جامعه تصوف جلوه گر میشود .

بعضی از محققین را عقیده بر آنست که تصوف
خراسان زمین از ریشه و ازینج وین با تعلیمات
مذهبی تفاوت دارد . آنها استدلال میکنند که
خدا شناسی در کتب مقدس ملل سامی
و بخصوص تورات با خدا شناسی بی ملل آریایی
و هندو ییزه و دوا اوستا از ریشه متفاوت است .
خدا در کتب سامی یک بعدی است و جدا از
جهان که جهان را از علم بوجود آورده است
حال آنکه خدا در کتاب و دادر و روح جهان است
و خود آنست که در اصطلاح تصوفی آنرا توحید
اشرا فی می نامند .

این دو گونه دید درباره خدا سبب پیدا -
یش دو گونه جهان بینی درباره روا بق خدا و
جهان است .

بنا بر طرز تفکر سامی خدا وند هر چند
گاهی یکی از انسانها را برای پیوند بشر

باخودش- بسوی انسانهای فرستد. حال آنکه تصوف کهن خرا سان معتقد است که این انسان است که می تواند باطنی کردن مراحل آموزش و تزکیه نفس به مقام اتصال با خداوند نایل آید - این بلند پروازی انسان را - متصوفین فنا فی الله می خوانند .

اینست مرز مشخص تصوف با تعلیمات مذهبی - تصوفی که بیشتر آنرا مکتب انسان گرایی و انسان سالاری خواندیم ازین دست است .

و اما تصوف در طی قرون - ناگزیر بوده که رنگ اسلامی بخود بگیرد تا بتواند تبعیبات خویش ادامه بدهد - ورنه سرنوشت درد -

ناکی میداشت - همچنانی که بعضی از بزرگان این طریق ویی باکان این مکتب - سر - خود را درین راه بریاد دادند - و بعضی های دیگر شان داغ کفر و الخاد را در پیشانی پذیرفتند .

هرگاه ما شناخت درستی از تصوف نداشته باشیم - درک آموزش های عمیق تصوفی هرگز ممکن نخواهد بود .

یکی از محققین معاصر می نویسد که تصادفی نیست که متصوفین بر جسته سده هفتم هجری همگی پزشکان ریاضی دانان و هیات دانان است . آنها مردمان ساده ویی دانش نبوده اند ولی ناگزیر بوده اند تا پرچم

منطق اشراق را بدوش کشند .

شیخ فرید الدین عطار یکی ازین دانشمندان روشن رای و در عین حال واقع بین بوده است او طبیب ما هرو دار و سازی زیر دست و آگاه است . از آوازش پیدا است که دارای اطلاعات عمیق ریاضی و نجومی و طبیعیات و روان شناس است .

شیخ در تمام عمر خود نان رنج و زحمت خورده و هنر خویش را هرگز به صاحبان زور و نفوذ نرفته است زبان به ستایش هیچ امیر و وزیری نیالوده و چون گریه بی آزادی بر سر خوان اغنیا نغموده است .

من ز کس بر دل کجا بندی نهم
نام هر د و نی خدا وندی نهم
نه طعام هیچ ظالم خورده ام
نه کتابی را تخلص کرده ام
همت عالیم ممد و حم بس است
قوت جسم و قوت روحم بس است

عطار در تذکرة الاولیای خود بسا نکات

آموزنده را از زبان بزرگان تصوف و مشایخ بازگویی کند - آنجا که از رابعه عدویه سخن می گوید زراعت و زراعت را نکوهش می کند :

« رابعه گفت کلاه ریسمان رشته بودم تا بفروشم و از آن قوتی سازم - بفروختم و دو سیم بستم یکی درین دست گرفتم یکی در آن دست - که اگر هر دو در یک دست گیرم

جفت گردد و مرا از راه برده »

شیخ کار کردن را بمنزله عالی ترین درک انسان از حیات می داند او خوردن از دسترنج دیگران را ناپسند می شمرد .

عطار در باب یازدهم تذکرة الاولیاء - آنجا که از حالات و کرامات شیخ ابراهیم ادهم صحبت می کند - کارگردن و ایثار را چنین شاد باش می گوید :

« نقل است که جزای مزد خود - نخوردی هر روزی به مزدوری رفتی و تا شب کار کردی و هر چه بستد ی در وجه یاران خرج کردی اما نماز بگزاردی و چیزی بخردی و بر یاران آمدی شب در شکسته بودی یک شب یاران گفتند او دیر می آید - بیایید تا مانان بخوریم و بخسیم تا او بعد ازین بگاه تر آید و ما را در بند ندارد . چنان کردند چون ابراهیم بیامد ایشان را دید خفته - پنداشت که هیچ نخورده اند و گرسنه خفته اند - در حال آتش درگیر آیند و پاره آرد آورده بود خمیر کرد تا ایشان را چیزی سازد تا چون بیدار شوند بخورند - تا روز روزه توانند داشت - یاران از خواب در آمدند او را دیدند محاسن برخاک نهاده و در آتش پف پف می گردو آب از چشم او می رفت و دود گرد بر گرد او گرفته گفتند چه می کنی ؟ گفت شمارا خفته دیدم گفتم مگر چیزی نیافته آید و گرسنه بخفته آید - از جهت شما چیزی می سازم تا چون بیدار شوید تناول کنید ایشان گفتند بنگرید که او با ما در چه اندیشه است و ما با او در چه اندیشه بودیم »

شیخ فریدالدین عطار قدر و مرتبت هادر را از زبان شیخ کبیر - بایزید بسطامی چنین باز می گوید :

« یک شب والدماز من آب خواست - بر ختم تا آب آوردم در کوزه آب نبود و بر سبزو رفتم - نبود در جوی رفتم آب آوردم . چون باز آمدم در خواب شده بود . شبی سرد بود کوزه بر دست می داشتم - چون از خواب در آمد آگاه شد . آب خورد و مرا دعا کرد که دید کوزه بر دست من نرسیده بود گفت چرا از دست نهدی گفتم تر سلیم که تو بیدار شوی و من حاضر نباشم . »

جای دیگر از زبان همین شیخ در مورد منازل و مدارجی که یک صوفی بایست آنرا طی کند می گوید :

« شیخ گفت دوازده سال آنگر نفس خود بودم - در کوره ریاضت می نهادم و به آتش مجاهده می تافتم و بر ستان مذمت می نهادم و بتک ملامت برو می زدم تا از نفس خویش آئینه درست کردم »

زبانی که شیخ عطار در تذکرة الاولیاء بکار گرفته زبانی سخت شیرین و لطیف است - کلمات بدون تکلف پهلوی هم می نشینند و

بیان را از لطف و زیبایی خاصی غنایم بخشند :

« و گفت به صحرا شدم - عشق باریده بود و زمین تر شده - چنانکه پای مرد به گلزار فرو شود - پای من به عشق فرو شد . »
تصوف عطار - تصوف زهد و انزوانیست گوشه گیری از خلق و خزیدن در زیرلغاف بی ایمانی و بی عقیدتی نیست - روح تصوف در گفته های عطار بگونه ایثار و فدکاری تجلی نموده است . عرفان شیخ - پیش از آنکه برون نگر باشد - درون نگر است .

ولی این بدان معنی نیست که تصوف یکسره برون گرایی را نفی می کند . هدف اساسی تصوف - نو سازی درون آدمی است تا وی را در تنظیم رابطه هایش با خویشتن و دیگران کمک کند .

عرفان در چنان شرایط اجتماعی سر بلند کرد - که میتوان گفت عصر نابرابری های اجتماعی و هنگامه آشفتگی ها و نا بسامانی ها و خلاصه عصر زوال و انحطاط مقام مشامخ انسانیت بوده است .

بی اعتمادی و بی امنی انسان آن روزگار را می آزد - و بازار ریا و نیرنگ و سالوس گرم بود - هیچکس به کس دیگر اعتماد نداشت و هیچکس به راه و طریقی که بر گزیده بود - یقین نداشت .

از همین جاست وقتی جنید بغدادی دزدی را می بیند که بدار کشیده شده می گوید این نشانه مردی و اعتقاد است - شیخ عطار این صحنه را از زبان جنید چنین تصویر می کند :

« نقل است که در بغداد عاصی را آویخته بودند جنید بر رفت و بر پای او بوسه داد - از او سوال کردند گفت : هزار رحمت بروی باد که در کار خود مرد بوده است و چنان این کار را با یقین بکمال رسانیده است که سر در سر آن کار کرده است »

عطار باب چهل و سوم تذکرة الاولیاء خود را بشرح حال و گفتار شیخ جنید بغدادی اختصاص داده و در آن باب از حالات روحانی و کردار و اعمال خارق العاده این شیخ بلند آوازه که گاهی غیر قابل قبول به نظر میرسد داد سخن داده است که اینک در اینجا گفته

های ازین صوفی بزرگ را که بارها به کفر و تردید متباهش کرده اند نقل می کنیم :

« نقل است که جنید با مریدی به بادیه فروشد - گوشه جیب مرید پاره بود - آفتاب بر گردن او می تافت تا بسوخت . بر زبان مرید بر رفت که امروز روزی گرم است شیخ به هیبت بروی تگریست و گفت برو که تو اهل این طریق نیستی »

« و گفت : مرد به سیرت مرد آید نه بصورت »

« و گفت به حقیقت آزادی نرسی تا از عبودیت بر توهیح باقی مانده بود »

« و گفت بر رعایت حقوق نتوان رسید مگر بحراست قلوب »

« و گفت خدای تعالی هرگز صاحب همت را عقوبت نکند اگر چه معصیت رود بروی »

« و گفت هر کرامت است او بیناست و هر کرا ارادت است او نا بیناست »

« و گفت صوفی چون زمین باشد که همه پلیدی در وی افکنند و همه نیکو یی از وی بیرون آید »

« و گفت جوانمردی آنست که بار خود بر خلق نهی و آنچه داری بذل کنی »

« گفتند مرید و مراد کیست . گفت مرید در سیاست بود از حق و مراد در رعایت حق بود - زیرا که مرید دونده بود - و مراد برنده دونده در برندگی رسد »

فرید الدین عطار از همه بزرگان تصوف و مشایخ با کمال احترام و قدر دانی یاد می کند اما ارادت او به حسین منصور حلاج قابل تذکر است - شاید روی همین ملاحظه بوده است که مولنا جلال الدین محمد بلخی - عطار را باز تاب روح حلاج می داند .

در سخنان مولانا ی بلخ مذکور است :

« نور منصور بعد از صد و پنجاه سال بروح شیخ فریدالدین عطار تجلی کرد و مرید او شد »

عطار نسبت به حسین منصور حلاج عقیدتی خاص دارد .

تذکرة الاولیاء او را چنین توصیف می کند :

« آن شیر بشیه تحقیق - آن شجاع صغیر صدیق - آن غرقه دریای موج - حسین منصور حلاج کار او کاری عجب بود و واقعات غریب که خاص او را بود که هم در غایت سوز و اشتیاق بود و در شدت لیب و فراق بی قرار و شوریده روز کار بود و عاشق صادق و باکباز وجد و جهت وی عظیم داشت و ریاضتی و کرامتی عجب و عالی همت و رفیع قدر بود . او را تصانیف بسیار است با الفاظ مشکل - در حقایق و اسرار و معانی محبت کامل و فصاحت و بلاغتی داشت که کس نداشت و دقت نظر و فراستی داشت که کس را نبود »

شیخ عطار در تشریح حالات روانی حلاج و مراتب عالی او در تصوف چنان سحر انگیزی نویسد که خواننده ناباورانه بدان می نگرد - ایقان حلاج نسبت به خود ش باور بزرگ اونسبت به عقیدتی که دارد چنان خیال انگیز و رویایی توصیف گردیده است که آدمی را تا آنسوی دنیای شناخته شده ذهنش می کشاند - او را بر بال تفکرات مجرد می نشاند و باخود به آنسوی دنیا هلمی برد .

بقیه در صفحه ۵۸

مسابقه کاپور

تهیه و ترتیب از: عبدالکریم «پوپل»

در پایان مسابقات والیبال و باسکتبال :

تیم‌های دختران پوهنتون کابل عنوان قهرمانی را حایز گردیدند

در خلال مسابقات شطرنج، چهره‌های موفق درخشیدند و به مدال‌های پیروزی دست یافتند.

مخصوصاً پیغله بدریه به کار هایش دقت کامل داشت.

باز یکنان تیم پوهنتون درین میدان از خود مهارت و شطارت زیاد نشان داده و توانستند بازی را به نفع شان پایان دهند. و با این نتیجه گیری مسابقه شکل مساوی را بخود گرفت و هر دو تیم جهت نتیجه گیری نهایی شان به میدان

وارد نمودند. آنها به يك دمی حالت حمله را اختیار نمودند.

دزین تیم پیغله زر غونه چهره سابقه دار و با تجربه با شوت‌های دست چپش در خشش بیشتر داشت همچنین شو تهای امتیازاتی را در قبال خود می داشت درین تیم پیغله بدریه و پیغله نجیبه چهره های پر تلاش و جدی بودند

سر انجام بازی بانزده مقابل نه به نفع تیم کابورا پایان یافت.

میدان دوم مسابقه بعد از چند لحظه مشوره ها بین باز یکنان و مربیون شان دوباره شکل گرفت و اینبار اعضای تیم پوهنتون با استفاده از مشوره ارزنده مربی و درك نقاط ضعف شان در میدان اول بازی، در کار شان کاملاً تغییر کیفی

اخیراً عدد زیاد تماشاچیان شاهد دیدار های گرم دو تیم صدر نشین مسابقات والیبال دختران در جمنازیوم پوهنتون کابل در دور نهایی بودند. و سر انجام تیم والیبال دختران پوهنتون کابل با مهارت و شطارت خاصی شان بر تیم والیبال کابورا غلبه گردیده و کپ قهرمانی سلسله این مسابقات را از خود ساختند.

راپور تر ورزشی مجله گزارشی ازین مسابقات تهیه نموده که تقدیم شما خوانندگان نهایت ارجمنند میگردد. مسابقات آزاد والیبال دختران کلیسا و بعضی موسسات که به ابتکار آمریت ورزشی پوهنتون کابل به منظور رشد استعداد هاو به میان کشیدن چهره های برارزنده این ورزش دربین تیم های والیبال پوهنتون کابل، تعلیم و تربیه، مشعل، کابورا و جهش دایسر گردیده بود اخیراً پایان یافت و تیم پوهنتون کابل به حیث تیم قهرمان تبارز نمود.

مسابقات طبق مقررات طرح شده پروگرام مرتبه تحت نظر اعضای مسلکی آمریت ورزشی پوهنتون کابل پیش برده شد که در دور نهایی این مسابقات تیم های والیبال دختران پوهنتون کابل و کلب کابورا آخرین مسابقه را جهت تثبیت تیم قهرمانی از سر گرفتند.

تیم های والیبال دختران پوهنتون کابل و کلب کابورا قبل از آغاز مسابقه نهایی سلسله مسابقات والیبال دیده می‌شوند.

سوم بازی قدم گذاشتند.

میدان سوم که در عین زمان تعیین کننده تیم قهرمان این مسابقات نیز بود برای بازیکنان و تماشاگران خالی از دلچسپی و کیفیت نبود. روی این انگیزه میدان سوم همزمان باشور و احساسات گرم تماشاچیان آغاز گردید. درین میدان اعضای تیم پوهنتون با آمادگی بیشتر و دقت هرچه تمامتر بازی را دنبال می نمودند.

دیدار این میدان چنان جالب و دیدنی بود که کمتر امتیازات در بین آنها رد و بدل میشد. بازیکنان تیم پوهنتون امتیازات بیشتری را نصیب بودند. اعضای تیم کابورا، باتلاشهای پیگیرشان امتیازاتشانرا برابر به تیم پوهنتون ساختند و بازی خیلی هیجانی شده بود. هردو تیم با داشتن چهارده - چهارده امتیاز سخت می گو شیدند تا بازی رابه نفع شان پایان دهند.

در نتیجه عمومی تیم والیبال دختران پوهنتون به مقام قهرمانی رسیدند و تیم های مشعل و کابورا به ترتیب دوم و سوم شدند. که جوایز شانرا از نزد رئیس پوهنتون دریافت کردند.

آمریت ورزشی پوهنتون کابل روز ۲۳ قوس مسابقات آزاد با سکتبال را در بین تیم های کلبهای دختران و موسسات ورزشی در جمنازیوم پوهنتون کابل برگزار نمودند که با دایر شدن این مسابقات، ورزش باردیگر در بین خواهران ورزشکار ما جان گرفت. درین مسابقات تیم های باسکتبال الف و ب پوهنتون کابل، الف و ب کلب جهش، تعلیم و تربیه و پولیتخنیک اشتراک نموده بودند که آنها در دو گروپ الف و ب مسابقات راطبق پروگرام مرتبه و مقررات جداگانه آغاز نمودند که در پایان دور اول این مسابقات از گروپ اول تیم الف پوهنتون کابل با دوبرد صدر نشین جدول گردید و تیم تعلیم و تربیه بایک برد و یک باخت دوم شد. در گروپ دوم تیم الف کلب جهش با پیروزی شان در دو دیدار اول گردید و تیم ب پوهنتون دوم شد.

که روز ششس جدی دور دوم این مسابقات دوباره آغاز شد که در دیدار اول تیم الف جهش مقابل تیم تعلیم و تربیه قرار گرفت که تیم الف جهش با بدست آوردن ۲۷

امتیاز بر تیم تعلیم و تربیه که ۱۴ امتیاز داشت غالب شد در مسابقه دیگری آنروز تیم های الف و ب پوهنتون در برابر هم دیده شدند که بازی ۴۷ مقابل ۴۰ به نفع تیم الف پوهنتون خاتمه یافت و تیم الف پوهنتون به دورفاینل مسابقات راه یافت.

در مسابقه دیگر روز ۶ جدی تیم های ب پوهنتون و تعلیم و تربیه بالای مقام سوم مسابقه نمودند که بازی ۲۲ مقابل ۱۴ به نفع تیم ب پوهنتون خاتمه یافت و تیم ب پوهنتون به مکان سوم قرار گرفت. روز هفت جدی تیم های الف پوهنتون و الف جهش برای کسب عنوان

قهرمانی مسابقه نهایی را از سر گرفتند که در نتیجه نهایی تیم الف پوهنتون با کسب ۲۶ امتیاز بر تیم الف جهش که ۲۲ امتیاز داشت برنده گردیده و به مقام قهرمانی این مسابقات رسید و تیم الف کلب جهش دوم شد.

در مسابقات هاکی روی یخ تیم سویدن به مقام قهرمانی جهانی رسید

به روزهای اخیرماه دسمبر ۱۹۸۰ مسابقات قهرمانی هاکی روی یخ به اشتراک تیم های جوانان کشور های اتحادشوروی، سویدن، انگلستان ایتالیا دریکی از جمنازیوم های سر پوشیده آلمان فدرال دا یسر گردید که این مسابقات برای چند روز ادامه یافت و در پایان مرحله نخست آن، تیم های اتحاد شوروی و سویدن صدر نشین جدول گردید و در دور نهایی مسابقات ماندند که آنها مسابقه نهایی را غرض بدست آوردن لقب قهرمان این ورزش روز دوم جنوری ۱۹۸۱ آغاز نمودند که در نتیجه بازی سه مقابل دو به نفع تیم سویدن خاتمه یافت و عنوان قهرمانی این رویداد ورزش زمستانی جهان را نصیب گردید.

بود برایتان گزارش دادیم. درین شماره با ارتباط آن مسابقات مطلبی دیگری را در مورد مسابقات هاکی مردان روی یخ داریم که برای شما خوانندگان با ذوق تهیه دیدیم و تقدیم میداریم.

در پایان مسابقات والیبال و باسکتبال دختران، تیم های مشعل و جهش قهرمان شدند

پوهنتون کابل رقابت های تیم های شرکت کننده شکل گرفت. پیش از آنکه این مسابقات به غرض تبارز استعداد ها دایر شود، آمریت ورزشی پوهنتون کابل در بهترین فصل همین سه ماه امسال چنین مسابقاتی رابه ابتکار خود در جمنازیوم پوهنتون کابل دایر نمود که از بقیه در صفحه ۵۱

روزهای هشت و سیزده جدی آغاز مسابقات باسکتبال والیبال یکبار دیگر چهره های پرکار این ورزشکار هارادریان دختران با استعداد نمایان ساخت و آنها با موجود یست شان در تیم های مربوط در یمن ورزش جان تازه یی بخشیدند. این مسابقات حسب پلان ریاست عالی ورزش و کمیته ملی المپیک یکی بعد دیگر در جمنازیوم پولیتخنیک

يك داستان کوتاه از «جیم بیشوب»

ترجمه از: «حجار»

همیشه در رویای خود خانه بزرگ و قشنگی را می دیدم که در کنار ساحل عقب صخره های عظیم و نضواری رنگ بنا یافته است و متعلق بمن می باشد اما مادرم همیشه در رویای خود آرزوی داشتن يك جفت گوسفند و گوسفند های الماس بر لیا ن را می پروراند. مادرم زنی بود که چنانچه با قیافه ظریف چهره شادمان و زیبا، بینی باریک و موهای خوشترنگ طلایی من هنوز خیلی کوچک بودم چشمان کود کانه و موهای سیاه دراز داشتم.

بهر صورت بهترین محل برای جولان افکار ما همین ساحل زیبا با ریگ های مرطوب بود و خواهر و برادر کوچکم «آریل» و «جان» نیز بی خبر از زیبایی های دنیا با بازی کودگانه خود در روی ریگ ها مشغول بودند. بعضی وقت رشته افکار ما بریده می شد تا «جان» و «آریل» را از پیش رفتن در ساحل نزدیک امواج کف آلود بحر مانع کنیم.

خانه رویایی و قشنگی را که من در خلال افکار خود می دیدم در عقب ریگزارها و صخره ها سر برافراشته

من و مادرم از نظر احساسات خیلی به هم شبیه بودیم. همواره هنگامیکه کار بهتری ندا شتیم غرق افکار خود گردیده و رویای های شیرینی را تعقیب می کردیم. اکثرا وقتی که مادرم با من و خواهر و برادر کوچکترم هوا خوری میرفت در ساحل زیبای که در نزدیکی منزل ما بود بچه ها را می گذاشتیم تا با ریگ های مرطوب بازی کنند و خود مانزدیک هم دیگر روی تخته سنگ ها قرار می گرفتیم و به ابر های سفید رنگی که در آسمان ساحل در اثر وزش باد های بحری در حرکت بودند چشم می دوختیم و با حرکت ابر ها مانیز در رویای شیرینی غوطه می خوردیم.

در این هنگام من ده سال و مادرم سی و چهار سال داشتیم، من

بی نظیری ساخت. اگرچه ما آنقدر غذا که برای زندگي کافی است تهیه داشتیم، اما به نسبت خرابی اوضاع اقتصادی مملکت معاش پدرم به صورت سند های قرض داده می شد و ما به سختی می توانستیم مایحتاج دیگر زندگي را تهیه کنیم و حقیقتا وضع ما خیلی بحرانی و خراب بود.

برای مدتی من هرگز ملتفت آن نشدم که مادرم دیگر گوسفند ها را در گوش خود نمی کند، اما روزی فهمیدم که آنها دیگر در منزل ما نیستند.

هنگامیکه بزرگتر شدم یک روز مادرم يك سند گروی را بمن نشان داده گفت:

«خیلی وقت است که گوسفند ها را گرو گذاشته ام، زیرا برای تدارك بعضی مواد ضروری حیاتی به بول احتیاج داشتیم. و لسی روزی مو فقی خواهم شد که پول کافی در اختیار داشته، سندگروی را منحل نمایم و گوسفند ها را دوباره بدست بیاورم.»

اما همیشه می ترسیدم مبادا روزی موعد پرداخت ربح سند گرو را فرا موش کند، و لسی یکروز حقیقتا فرا موش کرد که ربح را بپردازد و به این صورت گوسفند ها را برای همیشه از دست داد. مادرم از این ضایعه هرگز شکایت نکرد، در حالیکه من می دانستم این مساله برایش چقدرگران تمام شده است و از اینکه دیگر مالک آن نیست چقدر رنج می برد. راستی چقدر بجا است که زن ها را به فرشته تشبیه کرده اند، آنها هر قدر رنج هم ببرند و آرزو های شان بر باد برود بازهم تبسمی نموده و با تحمل و حوصله فرشته آسایشی نمیگذارند که عزیزان شان از درد درون ایشان آگاه گردند. آنانی که زن های حقیقی هستند این صفت را دارند و مادرم باتمام معنی يك زن مطلق بود. او گوسفند های خیلی ارزان و تقلبی را در گوش می کرد و ما دیگر فرا موش کردیم که آرزوی بزرگ او چه بود و چه رویایی داشت.

ما سه خواهرها و برادر بزرگ شدیم، عروسی کردیم و دارای اطفال شدیم و اوراق تقویم سال ها

بود. من چشمانم را بسته و خود را در برنده این عمارت قشنگ می دیدم که در روی آرام چو کی نشسته و کشتی های بزرگی از قبیل (لیو تان)، (پرنیکار یا) و (المپیک) را می دیدم که در روی آب های بحر می لغزند تا مسافرین ثروتمند خود را به نقاط دور دست و زیبای این دنیای بزرگ ببرند.

در خانه رویایی خود حتی خدمتکاران را می دیدم که با لباس های سفید در حالیکه ظروف نقره نین مملو با انواع خوراک ها و میوه های لذیذ را در دست داشتند این طرف و آنطرف می رفتند.

در این صورت البته رویای مادرم خیلی کوچکتر بود. زیرا او تنها برای يك جفت گوسفند بر لیا ن نیم قیراط خواب می دید.

مادرم بعضی وقت برایم قصه می کرد که مادرش، یعنی مادر بزرگ من، هنگامیکه او دخترک کوچکی بود دلك های گوش او را سو راخ کرده بود تا اگر و قستی دارای گوسفند های می شود، آنها را بزودی مفقود نکند. به این صورت او نیز از ایا می که هنوز سنش مانند من بود، برای مالک شدن يك جفت گوسفند خواب های شیرینی می دید.

آرزوی مادرم قبل از من صورت حقیقت به خود گرفت. پدرم در روز تولدش يك جفت گوسفند قشنگ الماس به او هدیه کرد. البته لازم نیست توضیح بدیم که مادر عزیزم از تصاحب همچو هدیه ای چقدر خوشبخت و شادمان گردید. پدرم افسر پولیس و مرد بزرگ و خیلی متین و خوش قلب بود. اما من خوب به خاطر دارم که او خوش نداشت مردان دیگری به زیبایی مادرم خیره شوند.

مادرم گوسفند ها را صرف هنگام بیرون رفتن از منزل و در دعوت ها در گوش خود می کرد. وقتی که در فامیل ما وضعیت مالی چندان خوب نمی بود همیشه به پدرم می گفت:

«عزیزم! تا وقتی که من این گوسفند ها را دارم، لازم نیست برای من لباس جدیدی بخری!»

در آنوقت بود که بحران اقتصادی در سراسر جهان رخ داد و ما را نیز دچار مشکلات اقتصادی

مانند برگ‌های خزانی بر روی چمن زارها پاشیده شد و از بیــــــر رفت.

اکنون درست چهل و دو سال از آن روزها می‌گذرد که ما هر دو در روی صخره‌های هموار و سیاه رنگ ساحل می‌نشستیم و در رویا های شیرین خود غوطه ور می گردیدیم.

مادرم اکنون شصت و هفت سال دارد. موهایش سپید و اندامش کوچکتر و باریک شده است. عصایش تنها بهترین دوست او است. زیرا بدون کمک این عصا نمیتواند از جایش حرکت کند، حافظه اش هم به قدری ضعیف شده است که نمیتواند اسم های نواسه ها و نبیره های خود را از هم تفريق کند و نام های شان را درهم و برهم می کند.

چهار سال قبل او پدرم را از شهر به ساحل آوردم و خانه خود را در عقب تپه های زیکزار ساحل و در کنار صخره های نصواری رنگ به آنها نشان دادم. البته این خانه آن عمارت قشنگ رو یا سی من نیست. اما خانه کوچک و ظریفی است که در همان جایی که رو یا هایم مرا در آنجا می کشاند بنا یافته است و متعلق به خودم می باشد. مادرم که آرزو های همیشگی مرا حس می کرد گفت:

«راستی خانه خیلی زیبا است!» خدمتکاران و ظروف نقره نین نیز نداشتم! ما بازندگی را ضعیف بوده و حیات سعادتمندانه ای را می گذشتاندیم. در شام روز ورودمادم درحالی که همه جمع بودیم جعبه کوچکی به صورت تحفه به مادرم دادم که بادستان لرزان خود آن را گرفت. آنوقت درحالی که خنده ظریفی لبانش را از هم می کشود روبه پدرم نموده گفت:

«(جون) به من کمک کن که آن را باز کنم، زیرا می ترسم خودم موفق نشوم.» پدرم جعبه را باز کرده گفت: «آه چقدر زیبا هستند!»

مادرم درحالی که اشک شادی از گوشه های چشمانش می لغزید مرا بوسیده و با دست موهایم را نوازش داده در هم و بر هم نموده، آنوقت گوشواره های العاس را در گوش خود نموده گفت:

«خوب، بگوئید به بینم، آیا به من می‌زیبند؟» ما گفتیم:

«آری خیلی به تو می‌زیبند و بسیار زیبا هستند!» او خودش نمیتوانست خود را در آئینه به بیند، زیرا از چندین سال به این طرف نور چشمان خود را ازدست داده بود و کور شده بود.

پیوسته بگذشته

از تاریخ باید آموخت

اویستا گذشته های خیلی قدیم را ترسیم می کند که در آن وقت ها هنوز مردم افغانستان بول و سکه نداشتند و تبادل و معاملات داد و گرفت بشکل جنس به جنبش انجام می یافت یعنی توسط گاو، اشتر، اسب، گوسفند و غیره. اویستا شرح می دهد که کشور ما با وجود آن هم دارای روستا های آباد، شهرها، دهات، زراعت، آبیاری، باغداری، مالداري و اهل پیشه بود، هم چنان از استعمال آلات فلزی متذکر می شود و با فندگی و اسلحه سازی را نیز تذکر می دهد. اویستا می نویسد که در افغانستان آن زمان موسیقی ورقص و ورزش نیز معمول بود و اطباء معالجه هم و جود داشتند اویستا راجع به ترکیب اجتماعی آن زمان از سه طبقه نام می برد روحانی، نظامی، و بزرگوار. روحانیون سلطه سیاسی را بدست داشتند، دهقانان و پیشه واران تولید و کار می کردند و با وجود آن مورد آزار قرار می گرفتند اویستا در عین حال از جم (جیشید)، ویشناسپ (گشتاسپ) و کای و غیره نیز نام می برد و این همان اسمائی است که بعد ها اسطوره ها و روایات مورخین و شهبانها به عنوان پیشدادیان، کیانی واسپه ها از یک سلسله پادشاهان قدیم بلخ و باختر یاد کرده اند. بروایت اویستا جامعه آن وقت افغانستان یک جامعه پیوسته و عتی بود، چون در اویستا از فلز نام برده شده در حالیکه آن وقت مردم هنوز با آهن آشنا نشده بودند پس می توان گفت جامعه آنروز افغانستان در عهد حجر جدید و مرحله اولی فلزات قرار داشت و این خود همان عهد برنز است. در هر حال این تمدن بسط یک تمدن مستقل است که از اجتماع آنروز افغانستان نشأت گرفته و از هیچ تمدن دیگر هنوز رنگ نکرده بود. با نهم از نظر ترویج زراعت، تشکیل موسسه سیاسی (دولت) و تکامل از مرحله میتالوژی به دیانت یکتا پرستی در آسیای وسطی پیش قدم است ما در اینجا برای بهتر معرفی کردن کتاب اویستا چند سرودی از سرود های زرتشتی را نقل می کنیم:

((از تو می پرسم ای آهو را، چه چیز است سزای آن کسیکه جز از آزار کردن به ستوران و کارگران دهقان کار دیگری از او ساخته نمی شود، هر چند که از دهقان آزاری به او نمی رسد هیچیک از شما نباید که به سخنان وحکم دروغ پرست گوش دهید، زیرا که او خان و مان و شهروده را دچار احتیاج و فساد سازد، پس با سلاح او را از خودتان برانید)) (سرود فوق از بخش آهنگامات - یسنای ۳۱ و قطعه ۱۶ نقل شده است)، اینک از بخش سپنتمدگات - بستی

۴۸، قطعه ۸ یک سرود دیگر)) (خشم با ید باز داشته شود، در مقابل ستم از خود مدافعه کنید، ای کسیا نیکه پادشاهان نشان را بتوسط راستی خواستارید، از همان راستی که مردم مقدس از دوستان او ست، آرامگاه او در سرای تو خواهد بود، ای آهو را ...))

جوانان دلیر و وطن شریک مختصر از کتاب تاریخی و باستانی اویستا و چگونگی دین زرتشتی نکات زیادی برای آموزش دارد. چون در پیرامون تاریخ بسیار بسیار قدیم کشور مرد خیز و باستانی ما کاوش های جدی صورت گرفته و اگر

گرفته است توسط علمای ما که دیگر بود، حال که افغانستان عزیز بظرف شکوفائی همه جانبه در همه ساحتات منجمه فرهنگی و هنری پیش می رود امید است توسط تحقیق بیشتر و ژرف تر جهات مختلف تاریخ کشور ما از باستان تا حال روشن و روشن تر گردد، زیرا که تاریخ باستانی خیلی غنی و در عین حال خیلی آموزنده داریم. در شما ره آینده بررسی خویش را پیرامون نبرد های رها ننی بخش و آزادی بخش خلق افغانستان بمقابل سطره طاغوتی استعمار انگریز دنبال خواهیم کرد. به امید پیروزی های هر چه بیشتر شما در کار و پیکار.

ادامه دارد

کتاب با ارزش تر از هر چیز دیگر

راستی اگر از شما سوال شود که چه چیز در شرایط زندگی امروزی با ارزش تر هر چیز دیگر است شما چه جواب می دهید، حتماً خواهید گفت «کتاب». بلی واقعاً همینطور است. کتاب نه تنها امروز دارای اهمیت و ویژگی خاص است، بلکه از گذشته های دور، از روزیکه بشر نوشتن و خواندن را فرا گرفت ارزش و اهمیت کتاب واضح گشت، و امروز که دنیای ما بس

و تکنالوژی است بیشتر به ارزش و اهمیت کتاب افزوده است. و تا جهان است باز هم ارزش آن جاویدان خواهد بود. خوب بختانه امروز جوانان به اهمیت ارزش معنوی و واقعی آن پی برده از همین رو است که سبیل جوانان به کتاب خانه ها، به موسسات چاپ کتاب رجوع میکنند و کتاب های مورد ضرورت و علاقه خویش را به دست می آورند و از لای صفحات آن

موادی را که برای شان لازم است و به آن احتیاج دارند بیرون می کشند و در عمل پیاده میکنند علاوه بر کتاب به کتوری های مختلفی در جهان تقسیم میشوند، در جهان مرفعی جوانان بیشتر به کتاب های علاقه میگیرند و به آن رومی آورند که بیشتر جنبه های مثبت زندگی و واقعیت های زندگی تاریخ و فلسفه و بالاخره موضوعات ساپنس و تکنالوژی معا صر در آن نهفته باشد. ولی در مهالک سرمایه داری کتاب های بدسترس جوانان گذاشته میشود که بعضاً فاقد ارزش علمی اند بیشتر این کتاب ها، جز الفسانه های خیالی چیز دیگر نبوده و گاهی هم کتاب های جمعی باندی که همه اش زاده تصور نو بسنده چیزی دیگری نمی باشد بخورد جوانان میدانند. در حالیکه هستند جوانانی که می خواهند از کتاب های علمی استفاده نمایند ولی برای شان این نوع کتاب کمتر میسر است و اگر هم میسر باشد قیمت آن خیلی گزاف میباشد که جوان قدرت خرید آن را نمی داشته باشد.

بهر حال، در طول تاریخ مطالعه کتاب همیشه مورد دلچسپی جوانان بوده و باز هم خواهد بود. زیرا امروز جوانان بدست و به این حقیقت پی برده اند که با مطالعه و تحقیق است که میتوان به ارزش های زندگی به خواستهای بشر، و بالاخره به مفهوم واقعی کلمه به واقعیت زندگی پی برد. لازم تذکر نیست که بگویم در انتخاب کتاب دقت

کتاب ها را به یکسو نهاده و چیزی را مطالعه کنیم که واقعا به مطالعه بیاورد . خوشبختانه امروز در اکثر از کتابخانه های ما چنین کتاب ها به تعداد زیاد و آن هم به قیمت خیلی نازل یافت میشود . یکبار اگر خود را به این نوع کتاب ها آموخت ساختیم شاید دیگر هرگز به کتاب های پو لیس و امثال آن که جز وقت تلف کردن و پول در دادن چیزی دیگری نیست روی نه خواهیم آورد .

نشر می رسد جز اینکه جوانان را به انحراف بکشاند ، کدام فایده دیگری ندارد ولی جوان معقول اولاً از مطالعه این نوع کتاب ها جدا خود داری می نماید و احیاناً اگر تصادفاً به چنین کتاب های برخوردند و مجبور شدند که مطالعه نمایند باید عقل خود را بکار اندازند و ببینند که نویسنده چرا این کتاب را نوشته است و موسسه ای که آن را به نشر رسانده است چرا این کار را کرده ؟ حتماً در می یابید که جز پول پیدا

کنید زیرا امروز جوانان ما خود میدانند که چه چیز را مطالعه کنند . و چه چیز را مطالعه نکنند و این را هم که گفته اند که هر کتاب یکبار به خواندن آن می آرد من طرفدارش نیستم ، چرا جوانان ما مخصوصاً در این شرایط که کشور ما نیاز به تکنالوژی معاصر دارد چه ضرورتی که جوانان ما وقت گرانمای خود را وقف چنان کتاب های کنند که نه برای شان مایه علمی داشته باشد و نه دارای ارزش حیاتی . به عقیده من بهترین کتاب آن کتابی است که از آن بتوان بر داشت علمی ، و حیاتی گرفت . خوشبختانه امروز جوانان ما ملتفت این حقیقت روشن گشته اند که نباید وقت گرانمای شانرا به هفت اذ دست بدهند ، در حالیکه وقت و زمان در شرایط زندگی ما چقدر با اهمیت است . اگر در گذشته ها به ارزش وقت و زمان پی نبردیم ، و از همین رو کشور ما از کاروان تمدن عقب ماند ، امروز لازم است که از هر لحظه زندگی مان استفاده معقول نماییم . اوقات فراغت و بیکاری را به مطالعه باید گذشتاند و در مسایل زندگی عمیقاً باید توجه نمود . دریافت این حقایق چطور بدست می آید ؟

این سوال را شاید هر جوان تحصیل کرده از خود بنماید ، و به جواب باید گفت که این حقایق را میتوان از لابلای اوراق کتاب به دست آورد . پس از این جاست که حیات و زندگی انسان به کتاب ارتباط دارد . برای اینکه این زندگی و حیات مملو و سرشار

جوانان و روابط خانوادگی

یکی از لحظات شیرین زندگی دو جوان همان روز های اول زندگی مشترک خانوادگی است . در همین اوان است که هر چیز بنظر زن و شوهر زیبا می نماید و زندگی را از دیدگاه خاص مینگرند . مهربان بردبار ، صبور ، با حوصله و ... ولی بعد از چندی آرام ، آرام این محبت ها و صمیمیت ها فروکش می نماید و جای آن را بی اعتمادی ، حسادت ، بی حوصله گی و خشونت میگیرد .

در شروع که زندگی بایک بوسه عاشقانه آغاز می یابد بالاخره باخشم و غضب ، و عصبانیت می انجامد . چرا اینطور است و علت آن چیست و چرا در طول حیات مشترک خانوادگی این نوع تضاد به وجود می آید .

بد نیست این علل را از دیدگاه های مختلف ارزیابی و مطالعه کنیم .

قرار تجربه بدست آمده ازدواج های عاجل و آنی اکثراً کم دوام بوده و زود از هم می باشد . علت این هم پاشیدگی را متخصصین امور در این میدانند که زن و شوهر به اندازه کافی چون به عادات و خاصیت همدیگر آشنایی ندارند و همچنان شناختی که باید زن و شوهر از همدیگر داشته باشند ندارند از این رو این عدم شناخت باعث میشود که پس از چندی باب گفتگو و جاد و جنجال های خانوادگی بین زن و شوهر ایجاد گردد و بالاخره همین بگو مگو ها سبب میشود که شیرازه زندگی خانوادگی از هم پاشد .

برخی ها عدم سازش و جدا شدن زن و شوهر را از همدیگر

بازهم نباید در این مورد تصمیم عجولانه گرفت ، زیرا ممکن است که اشتباهی در کار باشد و پدران و مادران نا دانسته و نا خواسته بدون اینکه از عاقبت کار شان با خبر باشند مداخله نموده اند .

علت دیگر یکه بعضی از ازدواج ها نا پایدار میباشد در این است که نه زن و نه مرد هیچیک متوجه حرکات و رفتار خود نسبت به یکدیگر شان نیستند . گاهی دیده باشید که مردی نا خود آگاه وبدون اینکه مقصد و منظوری داشته باشد زنش را نزد دیگران تحقیر و مسخره می نماید ، این وضع باعث میشود که زن عقده نسبت به این حرکت شوهر بگیرد و برای تلافی منتظر فرصت و موقعیت میگردد تا اینکه روزی این فرصت برایش بقیه در صفحه ۵۳

مداخلات بی جا و بی مورد دیگران در امور خانوادگی میدانند . مخصوصاً بعضاء این مداخلات از طرف پدر و مادر زن و شوهر آغاز می یابد و دیگر اعضای خانواده از قبیل برادر ، زن برادر خواهر و غیره دامن زده میشود و این بدترین شکل زندگی خانوادگی است . زن هوشیار و فهمیده و مرد دانسته و دور اندیش اگر سعادت و خوشبختی خود و خانواده خود را می خواهد نباید به حرف های دیگران که اکثراً از روی غرض میباشد توجه کنند . اگر یکی از طرفین (زن و مرد) کمی از خود گذشت نشان بدهند و زیاد موضوعات کوچک و عادی را جدی نگیرند بدون شك زندگی خوب و ایده آلی خواهند داشت . چه مداخلات دیگران هما نظوریکه قبلاً گفتم خالی از غرض نیست و اگر هم واقعا بی غرضانه باشد

از سعادت و خوشبختی باشد باید به مطالعه روی آورد و کتاب خواند ، کتابی که از آن بتوان استفاده معقول نمود . چرا میگوئیم استفاده معقول ؟ آیا میشود از کتاب استفاده نا معقول کرد ؟

باید گفت که بلی ، متأسفانه در جهان هما نظوریکه قبلاً گفتیم بعضاً کتاب های به

برگزیده‌هایی از میان فرستاده‌های شما

برانتخاب راحله آجوی

دیوانه

ای یار من دلدار من از عشق تود دیوانه ام
بر گرد شمع عارضت سودا گرو پروانه ام
پیوسته سوزد عشق توجان و تن افسرده ام
باین همه آزار تو چون عاشق فرزانه ام
بودی امید قلب من در شام تارزنسنگی
از شهید مینای لب تیرکن دمی پیمانه ام
امشب درون خانه ام گر یان زهجران توام
کس را ندارم در جهان گویم بد و افسانه ام

• • •
• • •
• • •

از ابر سیه لعل و گهر می ریزد
وزدیده من خون جگر می ریزد
بی روی تو از هر مژه ام در گلشن
دامن دامن لاله تر می ریزد

ماست، پنسلین فقرا

با ماست به جنگ میکروب‌ها بروید

کشور بمقدار زیاد مصرف می شود
زیرا درین غذای بهشتی، ترکیباتی
بکار رفته که جملگی آن باعث ازدیاد
عمر سلول های بدن شده و میکروب
ها را از بین می برند بعلاوه در
ماست میکروبی بنام لاکتیک
وجود دارد که عالم مذکور آنرا
میکروب طول عمر نام نهاد.

اگر ماست چند ساعت بماند،
لکتوز آن به اسید لاکتیک مبدل می
شود و اگر ماست تازه، نیز خورده
شود در روده ها لکتوز آن به اسید

یکی از بهترین، نیرومندترین و
ارزان ترین، سهل الهضم ترین و
ارز شمندترین غذاها ماست است
شاید شما در نظر اول ندانید که
همین ماست از چه موادی بوجود
آمده و چطور این مواد شب و روز
وجود ما را در برابر امراض نگهداری
می کند پرو فیسور مچنیکوف که
بزرگترین طبیب جهان است در باره
مفیدیت ماست چنین می گفت:
(علت آنکه مردم بلغاریا زیاد
عمر می کنند آنستکه، ماست درین

آزموده است به این معنی نیست که در بحور و اوزان
پیچیده تر قد می نگذارد و شعری نسروده است
چه با وجود آنکه سبک بیدل یاسک هندی
در زمانه «مجرم» کم کم داشت قلمرو خود را در
سر زمین شعروادب محدود می کرد، باز هم به
دنبال ترکیب های مفلک و بحرهای طویل به گونه
بیدل رفته و گاه اشعاری به آن سبک نیز
سروده است. که اکثرا به صورت مخمس های
برغز لیاات بیدل میباشند. و همچنان اشعار
مستقلی را نیز به همین سبک در دیوان او میتوان
پیدا کرد.

دیوان «مجرم» که بنابر سیاق شاعران کهن
بایست:
(ابتدا کردم کتاب خود بنام گریا - گلوست
شاهنشاه عالم خالق ارض و سما)
آغاز می گردد، مشتمل بر چندین هزار بیت
در شکل های مخمس، مسدس، غزل، مستفاد،
قصیده، ترجیع بند و قطعات می باشد. در یکن
اشعار، خواننده گاه شاهد زمزمه های میشود
که همگی رقص کنان سیم و دیالوگها

استاد سخن حضرت عبدالقادر بیدل بر پا
می گردید و روزگار بدی که «مجرم» تاثیرات
آنها احساس میکرد، همه و همه از مسایلی
هستند، که اشعار «مجرم» را بایست بی مطالعه
آنها بررسی نمود.

«مجرم» تحصیل رسمی نداشته است از اینرو
آنچه که از مخزن عظیم فضل و ادب به او ارزانی
گشته، به مدرسه های خانگی و روحانیون
تعلیم و تربیت مسایل شرعی اسلامی درواز
مدیون باید بود.

همین موضوع یعنی نداشتن تحصیلات رسمی
و تخصصی به شیوه امروز و یا پژوهشهای
مشخص و غیر رسمی به سیاق مولوی و سعدی
در روزگار گذشته، باعث آن شده که «مجرم»
راه غزل را در پیش بگیرد، و آفرینش های
شاعرانه خود را درین بخش از شهر شعر
عرضه بدارد. اما اگر میگویم «مجرم» استعداد
فطری و قریحه شعری خود را بیشتر در غزل

عبداللطیف پندرام

چند سخن درباره مجرم

شاعر دروازی

اسمش شیخ احمد تغلش «مجرم» از شاعران
دهه های ۱۰-۲۰-۳۰ و ۴۰ قرن ۱۴ هجری شمسی
هجری شمس دروازه بدخشان است. کودکی
و نو جوانی «مجرم» در دروازه گذشت و بعد هم
در همان جای زندگی را بدرود گفته است.
زیبایی خداداد دهستان کوچک «اوبغن»،
جنگل هاو دشت های فشرنگی که از مسقط الراس

(۱) دهستان کوچکی است، در بیست یا چهل کیلومتری مرکز درواز.

(۲) «حوض و رین» یا به اصطلاح مردم درواز، قول و رین، حوض طبیعی است در درواز، که
کوچکتر از «حوض شیوه» میباشد.

مدهوش

طوفان زده عشق بلا را نشنا سـد
مدهوش تو چانداد چرا را نشناسـد
خوبان را، بجز عشوه‌ناز نیست دگرکار
ای وای بران کس که شما را نشناسـد
انسان نبود هیچ هر آنکس که در این دهر
نیکی نکند قدر وفا را نشنا سـد
قربان جفا های تو بسیار جفا کن
پرورده غم خار جفا را نشنا سـد
ما هیچ نداریم غم از شهرت (گمنام)
کس نیست درین شهر که ما را نشناسـد

گمنام

ویتامین (د) استخوان ها را محکم می کند شاید سوالی نزد شما پیدا شود که آیا ماست شیرین مفید است یا ماست ترش ؟

جواب این سوال اینست که ماست ترش ، اگر شنیده اید که ماست اسهال را بند می اندازد ، مقصود ماست ترش است نه ماست شیرین ، زیرا ماست ترش دارای مقادیر زیادی اسید لاکتیک می باشد ، بنا برین اگر فردی از فامیل شما مبتلا به اسهال گردید ، بهتر است به او ماست ترش بدهید . شاید باز هم سوالی در ذهن شما خطور کند که :

ماست مفید است یا شیر ؟
نظر به گفتار فوق ، واضحست که ماست ، زیرا ماست بمراتب از شیر کرده سهل الهضم تر است بسیاری از معده های که شیر را هضم کرده نمی توانند ماست را بخوبی هضم می نمایند .

بعلاوه يك گیللاس ماست اگرچه انرژی اش از يك گیللاس شیر بیشتر نیست ولی گر سنگی را بهتر فرو می نشاند و معده را کمتر خسته می کند .

همچنان اشخاصی که می خواهند لاغر شوند می توانند با خوردن ماست بجای غذای چاشنت و شب به آرزوی خود برسند . آیا حالا با پرو فیسور مچنیکف هم عقیده شده اید که در ماست میکروب های طول عمر وجود دارد ؟

میکروب های ماست همه حیوانات بخشن و مفید اند .

در ماست میکروبی بنام «باسیلوس لاکتیس» وجود دارد و باعث ایجاد اسید لاکتیک می شود که دشمن گروه بسیاری از میکروب های بیماری زای روده ها است تمام این میکروب ها مدافع سلامتی و تندرستی ما هستند و بهترین دوستان و رفقای ما بشمار می روند .

میکروب های مولد ملاریا ، در دو ساعت و میکروب دیفتیری در بیست و چهار ساعت بوسیله اسید لاکتیک ماست در وجود از بین می رود در حالیکه پنی سیلین ابتدا روی میکروب مولد دیفتیری اثر ندارد .

ماست وجود را از ابتلا به امراض جهاز هاضمه مانند سوء هاضمه و اسهال ، ورم روده و اکثر امراض جلدی نگهداری می کند . ماست بخاطر داشتن (فا سفور) زیادحافظه را به شدت تقویه می کند و غذای خوبی برای متفکرین و اشخاصیکه به کار های دماغی اشتغال دارند محسوب می گردند همچنان ماست بعلت داشتن (کلسیم) زیاد باعث رشد قلب تعادل ضربان قلب ، آرامش اعصاب و گرم نخوردن دندانها می گردد .

همچنان ماست بخاطر داشتن ویتامین (الف) باعث رشد قد می شود ، بنابراین اگر از کوتاهی قد شکایت دارید تاحد امکان ماست بخورید ، ماست بعلت داشتن

لاکتیک تبدیل می شود اما اسید لاکتیک که بوسیله خود ماست بوجود می آید دارای خواص بیشتری است اولاً اغلب میکروبها در مقابل آن از بین می روند ، بطوریکه هیچ میکروبی به جز میکروب سسل و سیاه زخم در مقابل آن نمی توانند مقاومت کنند .

برای آنکه به خواص اسید لاکتیک ماست خوبتر پی ببرید فکر کنید که چرا هیچ چیز در بین سرکه نمی گندد و اکثر میوه ها و سبزیجات را می توان صحیح و سالم در آن نگاه داشت ؟

علتش اینستکه ، تمام میکروب های که ممکن باعث گندیدن میوه شوند در سرکه از بین می روند حتی وقتی که اندکی سرکه باغذا می خوریم در معده نیز قسمتی از میکروب ها کشته می شوند ، ولی سرکه بلا فاصله خنثی می شود و به روده ها نمی رسد حال آنکه اسید لاکتیک ماست ، به خصوص در مضر روده را از بین می برد .

بنابراین ماست پنی سیلین فقر است و با آن می توان اغلب بیماریها را علاج کرد در ماست علاوه بر ترکیبات گونا گون حیات بخش ، میکروب های گونا گونی نیز زندگی می کند و شادی و نشاط می بخشد .

ماستی که می خورید مملو از میکروب است ، وحشت نکنید

تابه او خویش جدا گردیدو بیگانه جدا
«مجرم» دانی یقین از سفرش می لرزد
صحن ایوان جدا بام و در خانه جدا
• • •

از حجر توای نگارامشب
هم خسته و دلنگارم امشب
اندوه محبت و غم تو
آورده در یمن دیارم امشب
شب تابه سحر ندیده راحت
در دیده خلیده خارم امشب
روی مـه توندیده ام سیر

نشکسته مرا خمار امشب
من از ستم و جفا یست اینک
در تو سن غم سوادم امشب
یارب چه کنم علاج خود را
جز صبر دیگر چه دارم امشب
افتاده بدست والی ملک
بردند مرا به دارم امشب
«مجرم» چه کند که کرده تو
زین ملک مرا فرارم امشب

ای مه نازنین من ، برده دل تو زین جزین
عارض خویش واکن ، پیش مکش نقاب را
بسته توبه تارمو ، بنده دردمند خود
لیک تو مکسلان دیگر بپر خدا طناب را
دور می افکنم زیر آندام به چشم تر
بسملم و مزن تو سر ، عاشق دل کباب را
حی قدیم لم یزل ، خالق پا ک بسی منزل
کرده خجل به پیش تو ، صدمه و افتاب را
«مجرم» اگر تو عاقلی ، فکر خطا مکن دیگر
گیر بجان و دل همه گفته این کتاب را
• • •

کرده بیجا دلم از طرف جانانه جدا
دست مشاطه خدا یا شود از شاهانه جدا
زاملش شام و سحر هر دو به خود می نازد
قصر شاهانه جدا کلبه ویرانه جدا
دمدم باد کنند خاک به سر زامد او
مست و عشیار جدا مردم دیوانه جدا
قطره باده اگر نوش کنادز لبوی
زلبش مست شود سفر و بیمانه جدا
کاش هنگام وداعش همگی جمع شوند

خود سر میکشد . لیکن وقتی که به قسمت های آخر دیوان میرسی ، با ماهی آرامی در (گود شکرگشته دریا) برمیخوری ، که نویدانه لعنات جانکاه پدید می یابم (مرگ) را کندو کاو میکند . بخصوص بعد از زیارت بیت الله و ادای فریضه حج .

بهر حال ، خواننده عزیز ! اکنون ناگزیر جای آن رسیده است که به عمان (چندسخن) یعنی قراریکه در بالا گذاشته شد فادار بمانم . زیرا دیوان اشعار «مجرم» در دسترس نگارنده قرار ندارد . از این روی کار اساسی را نداشت یافتن دو باره به دیوان به تعویق میگذارم اما با وجود همه کمی و کاستی در کار ، چند غزل «مجرم» را در ذیل بغویند و قصور در کار را ، به بخشاید .

یار بیاتو گوش کن ، طنطنه رباب را
گیر یکف توساعتی ، این قدح شراب را
نوش بکن بیادان ، مپوش گلزار خود
مست شو آتش فکن ، خرمن شخ و شاپ را

میرونلا وزمانی پشیمانی ، دلواپسی و اظهار ندامت شاعر را در مییابد ، که چرا تا این حد درگیر آلوده گیهای بقول احسان (طبری) . «سرای سپنج» گردیده و به قول (خیام) (م را غنیمت) شمرده و یا به شیوه (حافظ) بخاطر (خال سیاه) سیمتی آنجهان یعنی جهان به اصطلاح (بقا) را در گرو نفس آزمند خود هدیه کرده است ؟

«مجرم» گاهی در بیکریک (زند) و (خراباتی) و زمانی بصورت (صوفی) و میراث هندی جلوه میکند . برداشت درهم «مجرم» از اوضاع آشفته مملکت در آنوقت - تکتازی و لافیدی حکام محل و ایان بدنام ، محیط اجتماعی ظالمانه و یابه روش بیان صاحب الزمانی در (خفا سوم) دفع زشتی به بدی و دفع فاسد به فسد ، در روان فردی و اجتماعی «مجرم» چنان تأثیری ناهمگونی برجای میگذارد که ، التهاب درونی اوگاه از مجرای (روان ناهشیار) وزمانی به «سلوب بیان علم الروح از معبر (فراکتی) روانشناسانه به شکل نعت و بدبینی به مو لیان

جواب به نامه های شما

همکاران و همقلمان عزیز سلام علیکم
به امید صحت مندی خوانندگان عزیز ، میسر دازیم به جواب نامه ها.
دوست عزیز پاینده محمد یارپور

سلام همکار ارجمند ، درست تصور نموده اید ، باری حتما خواهیم خواند و چرا نخوانیم و چرا پاسخ ندهیم . این صفحه همین وظیفه را دارد که درد دل دوستان مجله را بشنود و در آن میان عرض حال مجله و کارکنان مجله را هم بگوید.

دوست عزیز ، زانوی نتوانستن و تقدیر زدگی را سخت محکم گرفته اید و با این طرز فکر به آنچه می خواهید برسید ، نخواهید رسید زیرا نخست بخت خود را بد پنداشته اید و با نظر گاهی که به پیرامون خویش مینگرید جز سیاهی و بلیدی روشنائی و پاکی نخواهید دید ، بقول مولانا :

چونکه بر چشمت زدی شیشه کبود
لاجرم عالم کبودت می نمود
و یا بقول ناصر خسرو ابر مرد شعر و اندیشه
چو تو خود کنی اختر خویش را بد
مدار از فلک چشم نیک اختر را

قصه ((چه خوب است فراموشی)) از نظر گذشت و غالب این گمان است که قصه از کسی دیگری است که شما حتی نامها و کلمات نامعروف آنرا نیز بر گردانی به کلمات معروف خود مان نکرده اید ، تقاضا می رود که از نوشته های دیگران با نام خویش به ما چیز نفرستید و توجه دارید که حق تالیف و نوشته دیگران محفوظ است ، با آنها ، آن قصه به نشر میرسد ، اما نه بنام شما .

دوست عزیز عبد القدوس نهضت فراهی معلم لیسه عمر شهید
به سخن شما از صدق دل سلام صمیمانه شما را علیک میگوییم و سلام و پرسان می فرستیم .

همکار عزیز ما بعد از توصیف و قلمفرسایی بسیار در باب نیکویی مجله مینگارم : ((باید بعرض بر سامان که اینجانب علاقه زیادی به شعر دارم ، خصوصا به شعر کلاسیک و از آنجمله به اشعار نغز حافظ شیرازی و مولانا جلال الدین بلخی عشق می ورزم . باور کنید که اشعار حافظ را تا نیمه های شب می خوانم و بالذتی که میسرم میشود از خواب گریزانم . . . بی موجب نخواهد بود که بگویم تا به حال از کسی تشویق ندیده ام و کسی بهراهنمایی نپر داخته است . . .))
ما به تشویق تان می نشینیم و به راهنمایی شما همت میگذاریم . کار بس پسندیده ای است که به شعر حافظ و مولانا دل بسته اید و مایه بی خود را بر بار می سازید ، اما اشعار این بزرگان را بدقت و وسواس بخوانید ، ظرافتهای شعری و تخیل و خیال انگیزی شعر آنان را دریابید و با نگاههای ژرف و کاوشگر ببینید که چگونه معنای بسیار را در کلمات خوش آهنگ و پر استعاره پرورآ نیده اند . از زبان و بیان شعری شان بدقت استفاده برید و همینگو نه اشعار تازه و بکر نو بر دازان راهم از نظر دور ندارید و شعر خوب آنان را به مطالعه بگیرید و حظ برید . به پاس داشت ذوق ارجمند شما دوست گرامی به این شعر آکنده از صنعت شعری ، چکیده از احساس حافظ شیرین سخن توجه کنید :

سینه مالا مال در دست ای دریا فرهمی
دل ز تنهایی بجان آمد خدا راهم می
چشم آسایش که دارد از سپهر گرم رو

ساقیا جامی بهن ده تا بیا سایم دمی
زیرکی را گفتم ای ن احوال بین خندید و گفت
صعب روزی بلعجب کاری پریشان عالمی
سو ختم در چاه صبر از بهر آن شمع چگل
شاه تر کان فار غست از حال ما کو رستمی
در طریق عشق بازی امن و آسایش بلاست
ریش باد آندل که با درد تسو خواهد مرهمی
اهل کام و ناز را در کوی رندی راه نیست
رهروی باید جفا نسوزی نه خامی بیغمی
آدمی در عالم خاکی نمی آید بدست
خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم
کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی
گریه حافظ چه سنجد پیشش استغنی عشق
کاندلین دریا نماید هفت دریا شبنمی
و اینهم چند تکه بی از اشعار شما همکار عزیز :
ناله مکن آه مکش غم بیهوده مخور نهضت
کین سه نکرد بخدا هرگز هیچ دردی را دوا

مرا ز آن مغرور سر کش یکی یاد شد
در دلم احساس کشنده ایجاد شد
دلم غم گرفت ((نهضت)) د می چشم آب
خدا یا دل رفت زندگی ام بر یاد بد

مطربان بر خیزید آهنگ شادی ساز کنید
خوبان هرچه میتوانید امشب بر ماناز کنید
به چند صراحی و پیمانه کی شود چاره ما
ساقیان باده پیش آرید و خم ها باز کنید

آن بیرخم گشته ز صد جوان آراسته به
که سر به کف می نهید در رذ نام وطن

دوست عزیز شکیلا ذکریا

سلام همکار عزیز ، همکاری شما را با مجله خود تان خواهانیم . نامه را به متصدی صفحه مسابقات و سر گرمیها به منظور ((فال گیری)) سپردیم موفق باشید .

دوست عزیز سعیده معلم صنف دوازدهم لیسه آریانا

بپذیرید سلام و پرسان ما را هم . همکاری قلمی شما را خواستاریم . همکار عزیز ما مینویسند : مجله شماره (۳۲-۳۳) ۱۷ عقرب ۱۳۵۹ شما که در یک جلد نشر شده بود ، به مطالعه قرار گرفت و سر تا پا آنرا خواندم . مجله ژوندون مجله خواستنی همه خانواده ها است خواندن اشعار دلکش و پر بارش همه رامست میکند و همه از مجله ژوندون بر وفق طبع و ذوق خود بهره می برند و بنده هم یکی از علاقمندان این مجله است ، میخواستم متذکر شوم که چندی قبل شعری بنام عبد الرحمن فروتن به نشر رسید ، با این مطلع :

موج گردايم که دایم بیقرار افتاده ام
قطره اشکم ز چشم روز گار افتاده ام

در حالیکه چندین سال پیش ، غزلی به عنوان (غروب) از سید نور فرخ (سال ۵۲ مجله ژوندون شماره ۴۱) به نشر رسیده است با این مطلع :

«ای تازه نویسان!» عزیز کاری نکنید که رسوای عام و خاص گردید و «انوری دزدی» را بیاد همگان بیا ندازید و خوشتن را بفرافراز بام مسجد بنشانید . . .
 . . . گویا فکر میکنند که شعر دزدی و مقاله ربایی نوعی از شعرسرایی و مقاله نویسی است . .
 قطره اشکم ز چشم روز گسار افتاده ام
 چونکه بر چشمت زدی شیشه کبود لاجرم عالم کبودت مینهد

. . . همکار عزیز ما سعیده شعر دزدی را با پشتاره و بار، برگه و نشان دستگیر نموده است.
 لطفاً از ماجرای این دزد گیری، خوشتن را مطلع سازید.

دوست عزیز (!) ! به حال رقتبارتان متأسفیم و متعجب هستیم که چرا پدرتان به حال زن و فرزندان خویش نمی رسد و تنها بسازن سومی به ناز و عشرت زندگی میکند. گرچه در این زمینه میتوانستیم چیزهای بگویم، ولی شما واضح نساختمانید که چند سال دارید، مصروفیت شما چیست؟ و چرا پدر شما مادر و مادر اندر شما را از خانه راند؟ آیا شما به سن و سالی هستید که تک و تنها زندگی را پیش ببرید؟

عجالتاً چه کشیدگی و اختلاف نظر در میان خانواده وجود دارد؟ آیا شما مکتب را خلاص نموده اید؟ آیا میتوانید با مادر و مادر اندرتان یکجا زندگی نمایید و از همه جهات آرام باشید . . .
 تا دقیقاً از وضع و حال زندگی شما اطلاع نداشته باشیم، مشوره بی دقتی و درست عرضه نخواهیم داشت و هرچه خواهیم گفت تیر به تاریکی رها نمودن است که به نشانه اصابت نخواهد کرد. از این جهت معذور داریم ما را، به امید نامه های دیگر شما.

دوست عزیز اول زمان نبی زار متعلم صنف یازدهم لیسه میخانیکي ننگرهار

سلام های صمیمانه و دو ستانه مارا قبول کنید. دعا میکنیم که در حراست و حفاظت خداوند، تعالی باشید پارچه شعر ارسالی خویش را در صفحه برگزیده های از نوشته های شما در یکی از شماره های آینده بخوانید. موفق و کامر و باشید.

دوست عزیز رحمت الله غیرت متعلم مکتب ابتدایی اسلام قلعه پلخمری
 سلام همکار ارجمند تقاضا میروم که شعر بسیار بخوانید و هم بسیار شعر بگویید که گفته اند کار نیکو کردن از پر کردن است، اینک تکه ای از شعر شما:

خزان در رسید موسم بهار گذشت
 هنگام طرب و خوشی روز گار گذشت

و این مژده هم از ما به شما که بهار در راه رسیدن است به پیشوازش آمادگی بگیری.

و باز هم نامه ای از شما، دقت کنید:

با سلام دو باره شعر انتخابی خویش را بخوانید:

به دندان رخته در فولاد کردن به ناخن سنگ خارا را بریدن
 به فرق سر نهادن صد شتر بار ز مشرق تا به مغرب ره بریدن
 فرو رفتن به آتش دان نگونسار به پلک دیده آتش پاره چیدن
 بسی بر جامی آسانتر نماید ز بار منت دو نان کشیدن

شعر ((زندگی)) سروده طبع شما را خواندیم. احساس شما قابل ستایش است و آرزو مندیم که اشعار معاصران را بسیار بخوانید. خدا حافظ.

دوست عزیز محمد یونس از میرویس میدان

سلام علیکم همکار ارجمند. مجله ژوندون هر هفته از چاپ می برآید مگر آنکه بنابر تراکم فرمایشات مطبوعه دولتی، کارها به عقب افتاد و مجله شما، دو شماره در یک شماره از چاپ بر آید. ما همیشه کوشش مینماییم که مجله هر هفته بدست خوانند گانش برسد و بنابه شکایت شما، از مدیریت عمومی توزیع روز نامه ها خواهش میکنیم که در توزیع مجله ژوندون هم گمارند و مجله هفتگی را بعد از پانزده روز و بیست روز بدست خوانند گان و علاقمندان تسپارد.

(والسلام)

قطره اشکم ز چشم روز گسار افتاده ام
 در غروب زندگی چون شام تار افتاده ام
 و همچنان این غزل، در سال ۱۳۴۸ به پروگرام زمزمه های شب هنگام هنر و ادبیات رادیو افغانستان و هم به آواز گیلای احمد شاکر آواز خوان جوان رادیو در سال ۱۳۵۵ ثبت و چندین بار از طریق رادیو نشر گردیده است که این خود دلیل قانع کننده برای شعر دوستان و آقای شخیص عبدالرحمن فروتن از میمنه باشد که این مصراع:

قطره اشکم ز چشم روز گسار افتاده ام
 از سید فرخ میباشد، نه از عبد الرحمن فروتن. امید وارم آقای عبد الرحمن فروتن بعد از همین لحظه، در سرودن شعر توجه به خرج بدهند تا شهرت مبارکشان با کلمه سرقت، مهر و موم نگردد، به امید پیروزی های بیشتر کارکنان مجله محبوب ژوندون و مردم شریف افغانستان.

جواب نویسی:

این روزها سرقت ادبی وسعت فزاینده یی یافته است و هر که چند روزی دست به قلم برد و کتابی به مطالعه گرفت. به زعم خودش فردا مقاله یی مینویسد و نام مبارک خود را در جرگه نویسندگان و شاعران سیاه میکند و از شهرت باد آورده یی اینکار لذت ها میبرد که به چاه آسانی به اوج نام آوری نشسته است، گویا فکر میکند که شعر دزدی و مقاله ربایی نوعی از شعرسرایی و مقاله نویسی است. این دسته از اقتباس گران یا بهر بگویم سارقان ادبی تا مدت زمانی طفیلی و میکروبی در وجود آثار دیگران زندگی میکنند شاخ و برگ میکشند، به نشو و نمو میپردازند و اندک اندک بزرگ میشوند و در حلقه های ادبی راه می یابند و شعر (!) می گویند و قصه (!) می نویسند و تقریظ و نقد به جامعه پیشکش می نمایند. جریان های ادبی جامعه اگر به جوش و خروش، بالندگی و شکفتگی باشند، همان لحظه طبل رسوایی این قصه نویسان، شاعران و منتقدان ساختگی و مصنوعی را می کوبد و نقاب از چهره نا شریف شان می دردد. در غیر حواله به زمان میگردد که داور سخت گیری است و در باز یافت سره از نا سره خواهد کوشید. . . و از ما به عبد الرحمن فروتن و دیگر محققان (!) سرقت ادبی نصیحت که کاری نکنید که رسوای عام و خاص گردید و (انوری دزدی) را بیاد همگان بیا ندازید و خوشتن را بر فراز بام مسجد بنشانید. . . به حوصله همین صفحه، چیز دیگری نمی گویم.

دوست عزیز سید عبد الله متعلم لیسه مشهاج سراج سرپل

مطلب فرستاده شما به اداره رسید، بارها خدمت خوانند گان و همکاران عزیز عرض شده است که به یک روی ورق بنویسند، در غیر نوشته ارسالی شان از نشر بازمی ماند. و همینگونه است نوشته شما دوست عزیز. سلام فراموش شده آغاز کلام را حال پذیرید و به انتظار مطالب دیگر تان هستیم. خدا حافظ.

دوست عزیز شمس الدین آدین سلام علیکم همکار عزیز، قبل از همه سخن های دیگر به عرض تان برسانیم که نام متصدی صفحه خنده نسرین نیست از این بعد مطالب تان را عنوانی مجله و یا بنام همان صفحه مورد نظر تان ارسال داریم. . .

راه زندگی

غفار عریف

پیوسته بگذشته

اما خوشبختانه :

همبستگی جهانی ملل ، مبارزات استقلال طلبی ، جنبش های آزادی بخش ملی ، اقدامات پر شور و همه جانبه کمپ سوسیالیستی ، سهیم گیری هر چه بیشتر ممالک دارای رژیم های ملی و مترقی ، بیکار قهرمانانه کشور های عقب نگه داشته تمام محافل و نیرو های مترقی جهانی ، کلیه مبارزات ضد امپریالیستی ، وحدت قانونمند نیرو های اساسی انقلابی جهان ، کشور های دارای سیاست عدم انسلاک ، همه و همه به طور قاطع و بیکیفر بارو حیه یکدلی و همبستگی واقعی سیاست جهانی امپریالیزم ، جنا یا تدهشت افکنانه گروه های ارتجاعی و مشی سازش کارانه نیرو های محافظه کار داخلی را به باد انتقاد کشانیده و تحت چکمه های آهنین و ضربات خورد کننده نیم جان حیات بسر می برند. طی جلسات عمومی و کنفرانس های بین المللی ، مارش های ظفر آفرین و اعتصابات سر تاسری ، مظاهرات پر شور علیه نقض مواد اعلامیه حقوق بشر و پامال شدن شوونات انسانی که موجود اصلی آنها امپریالیسم و ارتجاع بین المللی میباشد در سراسر جهان تصاویر عملی و سازنده بعمل میاید ، قطعنامه ها صادر میشود ، استراتژی و تاکتیک محافل امپریالیستی در دفاع از رژیم های نظامی گر و فاشیستی را نوعی از تجاوز به حقوق بشر و قوانین معتبر جهانی تلقی میکنند و در دفاع ازین امر که کلیه پیشرفت های چشمگیر ساینس و تکنولوژی علم و فرهنگ ، دستاورد های ادبی

هنری ، اجتماعی و سیاسی ، فقط و فقط زاده بازوان توانای انسان زحمتکش و هدفمند است ، همبستگی بین المللی و مساعی همگانی قرار دارد .

لیک گوشه از راه زندگانی را اقلیت ها با استفاده از عقب ماندگی های فرهنگی ، کوتاهی آگاهی ، کمبود درک سیاسی ، دوری از شعور طبقاتی به مخاطره انداخته است . اقلیت های طفیلی گاهی درنگهداشت و دفاع از عقاید پوسیده ، خرافی ، در حال زوال و دوراز واقعیت و زمانی هم بسط سیمای وحشت زای بی عدالتی ، تشدید ستم سر نیزه زحمت کشان را از تهداب زندگانی (زیر بنا) و خصلت زندگانی محروم حقوق می دانند .

گروهی در زندگانی جهانی با داشتن امتیازات وافر از همه نفوذ و اعتبارات برخوردارند ، گاهی متکبرانه با غرور خود ساخته و برداخته برای نمایاندن چهره ظاهری و میان تهی خود به اجرای هر نوع (اکت) و نمایش می با لند و زمانی هم شاید به ارثی بودن امتیازات خود با داشتن اصل و نسب بنازند .

گاهی زندگانی مردم در گوشه از جهان دستخوش چپاول و یغماگری میشود و زمانی هم درخیمان ستم پیشه سدره پیشرفت عرصه های سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی ، فنی و تخنیکی در زندگانی اکثریت میشوند .

لیک برپایه موفقیت های روز افزون سه نیروی عمده عصر ما و به اتکای تجارب و رخداد های عظیم جهانی و همچنان به اطمینان بهترین ره آورد های بشریت زحمتکش می توان گفت که :

مقاومت و برج و باره شکنجه گران که در تحت سایه افکار و عقاید فرتوت و تاریخ زده بر منافع سیاسی اقتصادی و اجتماعی انسان های زحمتکش گیتی تاخت و تاز میکنند ، سخت سست بنیاد گردیده و دوران اضمحلال رانی پیمایند .

ملل ستمدیده و انسان های روزگار دیده جهان با قاطعیت و دلیری بر ضد متوبولیسیت ها ، ستمگران ، بیداد گران ، درنده خویان ، رویاه صفتان ، زشت گرایان ، تباه کاران نظامیان گران ، جهل پرستان و کلیه فرومایگانیکه ارا جیف قرون وسطایی سر میدهند به پا خاسته اند ، برای کسب استقلال سیاسی و اقتصادی و تحکیم حاکمیت ملی ، به خاطر دموکراسی ، ترقی اجتماعی و عدالت واقعی ، برای صلح و امنیت بین المللی و استقرار نظام های مترقی و دموکراتیک و راه رشد غیر سرمایه داری میرومند .

اگر الیکارشی مالی است و یا حدود سرمایه بجای صدور کالا ، اگر اتحاد مقدس بسته شد و یا اصالت فرد پیریزی ، اگر باکوئین و ماکس استیر انار شیسیم را تبلیغ میکردند و یا کلیسای کاتولیک در دادگاه تفتیش عقاید کردند و یا روش لیبرال منشانه پاسفیسیم پیش کش شد .

(با قیاد)

استعمار گران و ستم پیشگان گاهی با تحمیل فشار و حملات ددمنشانه سرزمین مردمان را به باد فنا میدهند و زمانی هم بیدوار ، مواد خام و نیرو کار زحمتکشان سر زمینی را با سرانشیم سرمایه های سود آلود به هلاکت میرسانند .

در گرداگرد کشتی زندگانی گروهی برای قایم کردن پایه های بی بند و بار قدرت خود سر زمینی را تحت تابعیت دارند و عده هم دایره گشتار بیرحمانه انسان های بی گناه و پاکیزه سر شست رادر قلمرو خود بسط میدهند و بدین ستان سود های افسانوی به بار میاورند .

گاهی اهریمنان و قاتلان سر زمین مردمان زحمتکش را به تفاله گندیده و شوره زار انحصار بدل میکنند و زمانی هم قرار داد های کمر شکن می بندند .

استعمارگران و شیوه نوین آن در تبانی بانیروهای محافظه کار داخلی گاهی در برابر زندگانی راه رشد غیر سرمایه داری به شدت مقاومت می کنند و زمانی هم کین توزانه با حیل گری و تیرتک ناسیو نالیسم محلی را تحریک میدارند .

در راه زندگانی عده از کشور ها ، مرتجعین با استفاده از کمبود ها و ضعف های بازمانده می و نوا قصص فعالیت نیرو های مترقی و دموکراتیک موفقیت حاصل کرده اند که قدرت سیاسی و اقتصادی رادر دست داشته باشند و در تعدادی از ملل جهان نیرو های کهنه کار و عقب گرا طعم تلخ شکست های سهمگین را می چشند .

بقیه صفحه ۴۱

آن مسابقات تعداد بیشتری تماشاگران دیدن نمودند و علاوه بر تعداد بیشتر تیم‌ها شرکت ورزیده بودند چنانکه در مسابقات والیبای مذکور تیم‌های پوهنتون کابل، کابورا، جهش، مشعل و تعلیم و تربیه شرکت ورزیده بودند که در پایان آن، تیم والیبای دختران پوهنتون اول - تیم مشعل دوم و تیم کابورا سوم شدند. در مسابقات باسکتبال تیم‌های الف و ب پوهنتون - الف و ب جهش پولتخنیک و تعلیم و تربیه شرکت نمودند که در مقام قهرمانی تیم الف پوهنتون قرار گرفت و تیم‌های جهش الف و ب پوهنتون دوم و سوم شدند.

در مسابقات والیبای که اخیراً از طرف ریاست عالی ورزش و کمیته ملی المپیک در جمنایوم پولتخنیک دایر گردید تیم‌های پولتخنیک، کابورا،

تعلیم و تربیه و مشعل شرکت نموده بودند که در نتیجه تیم والیبای مشعل به مقام قهرمانی رسید و تیم کابورا دوم و تعلیم و تربیه سوم شدند. در مسابقات باسکتبال ده تیم از کلب جهش، تعلیم و تربیه شرکت داشتند که در این مسابقات تیم‌های الف و ب جهش اول و دوم شدند.

مسابقات به سیستم دور بود که در ختم آن به تیم‌های برنده اول - دوم و سوم کپ‌های قهرمانی اهدا گردید و علاوه بر این هر تیم شش شش جوهره گرمیچ نیز اهداء شد.

مسابقات گروپ جدید الشمولان

شطرنج پایان یافت

ریاست عالی ورزش و کمیته المپیک چندین قبل مسابقات شطرنج را بین شطرنج‌بازان تازه وارد مسابقات بنام مسابقات گروپ جدید الشمولان در یکی از سالون‌ها دایر نمود. در این مسابقات شصت شطرنج‌باز اشتراک ورزیده و آنها یکسلسله مسابقات را طبق مقررات جدید تحت نظر عده‌ای کارکنان مسلکی ریاست و ورزش‌بازان انداخت. که این مسابقات بعد از ده دور دیدارها بین شرکت‌کنندگان اخیراً پایان یافت.

در مقررات مسابقات تشریح گردیده بود هرگاه هر اشتراک‌کننده از جمله ده مسابقه شش فیصد پیروزی را نصیب شود در مسابقات آینده در جمله بازیکنان گروپ چهارم ظاهر خواهند گردید. و همچنان هر شطرنج‌بازی که بتواند از جمله ده مسابقه ایکه انجام میدهد بیشترین امتیاز را بگیرد به حیث برندگان مدالهای طلا، نقره و برنز شناخته میشوند.

مقررات طوری وضع گردیده بود که باید هر شرکت‌کننده ده بار مسابقه را ادامه بدهد. که باتکمیل نمودن ده دوره مسابقه نتایج به صورت کل ارزیابی گردیده و

یکسلسله مسابقات را انجام دادند این ورزش استعداد های شان را برگذاری این مسابقات یکبار دیگر ارزیابی بکنند و در کارشان برای زمینه آفرامیسر ساخت تا علاقمندان يك آینده بهتر دست بکار شوند.

کازید کسب عنوان قهرمانی جهانی

شطرنج با کارپوف آماده گی میگیرد

مسابقات مقدماتی را جهت مقابله شدن با کارپوف انجام دهد و خیال دارد با کارپوف مقابل شود.

مسابقات کاندیدهای مسابقه با کارپوف که در یکی از شهرهای ایتالیا دایر گردید رابرت یونیورسیت بر دیگران در خشید اودریک دیدار خود با کور چيوني شطرنج باز دیگری از اتحاد شوروی که این هم از چهره‌های برارنده شطرنج اتحاد شوروی است در برابر حریف کارپوف در حرکت سی و یکم شکست خورد و از بازی کنار رفت یونیورسیت در مسابقه خود با کارپوف از دانه‌های سفید کار خواهد گرفت.

ورزش شطرنج هم در جهان ورزش مقام خوبی را کسب نموده و از شهرت و محبوبیت زیاد برخوردار میباشد. مخصوصاً این شهرت و محبوبیت از زمانی زیاد اوج گرفت که انا تولی کارپوف چهره معروف شطرنج اتحاد شوروی با پیروزی هایش در سرتاسر اتحاد شوروی و جهان بود.

یک خبر مربوط به دیدارهای جهانی شطرنج حاکی از آنست که رابرت یونیورسیت شطرنج باز معروف جمهوری دموکراتیک آلمان برای کسب مقام قهرمانی یکسلسله

جشن مهر گ

کلب تفریحی هوتل انترو کافیتی منتال

در خدمت همه

عالی ترین تسهیلات برای سرگرمی همشهریان عزیز و گرامی
با استندرد بین المللی میدان های ورزشی بازی تنیس -
اتاق بلیارد - پنگت پانگ - شطرنج و غیره -
همه روزه در خدمت علاقمندان قرار دارد .
بیاید از این چانس خوب استفاده کرده اوقات فراغت خویش
را به سرگرمی فرحت بخشی سپری نمایید .
عضویت کلب ورزشی بازی تنیس ماهوار فی نفر مبلغ ۶۰۰
افغانی و عضویت کلب بلیارد پنگت پانگ و شطرنج ماهوار فی نفر مبلغ
۳۰۰ افغانی می باشد .
برای معلومات بیشتر به تلفون ۳۱۸۱۶ شعبه فروشات و ارتباط
عامه هوتل انترکانتی منتال تماس حاصل فرمایند .

کنجکاو و پر تمنای مادر و برادرش
لخت شد و بر ختخوا بش که
هنوز گرمی چند دقیقه قبل بدن
او را در خود نگهداشته بود
رفت و تنها حرفی که زد این
بود :

آخر مادر چقدر سرد است ،
چقدر سرد است ...

گلناز از جایش برخاست ،
اول بتوراروی او کشید و بعد هرچه
در اتاق پیدا میشد رویش انداخت
و با چشمهای وحشتزده بیدن
لرزان او که در زیر کلی ازبتو
پارچه و لباسهای کهنه و بفچه
میلر زید و بالا و پایین میرفت
خیره شد ،

لرزه شدید پسر بیچاره يك
ساعت و شاید هم بیشتر طول
کشید ، آنوقت بشدت تب
کرد ، همانطور طاقباز خوابیده
بود و کوچکترین حرفی نمیکرد ،
چشمهای ما تشربه سقف دوخته
بود ،

گلناز روکشهای سنگین را از
روی او برداشت و سعی کرد
سر موزون او را با دستهای
یخ زده اش سرد کند ، زن بیچاره
تا غروب با نو میدی و وحشت در
اتاق قدم زد و بالا و پایین
رفت ، نمیدانست چه کند ، فکرش
از کار افتاده بود ، بی در پی
از اتاق بیرون میرفت و بر میگشت
و با ترس و اضطراب و چشمهای
از حرفه در آمده و لبریز از وحشت
بدیوارهای عریان و سقف ازهم
پاشیده نگاه میکرد ناگهان حس
کرد که دیگر گر سینه نیست ،
مثل کسی بود که از سرما یا گرسنه
مای بیش از اندازه گریخته شده
باشد ، اعصابش از فرط گر -
سنگی و رنج از کار افتاده بود و
دیگر هیچ چیز حس نمیکرد ،

آفتاب تازه غروب کرده بود ،
ناگهان نور امید در دل مگناز
درخشید و با خود گفت :

((آیا هیچ کس پیدا نخواهد
شد که در برابر این همه بدبختی
پولی بمن قرض بدهد ؟
بعد بیاد همسایه ها و مغازه

پسری که در برابر این همه بدبختی
پولی بمن قرض بدهد ؟
بعد بیاد همسایه ها و مغازه
خانه سفید برای ما غذا میارن .

هر رنگی در مینا تور

اصلا مینا تور کلمه فرانسوی بوده و ظریف کاری را معنی میدهد، یعنی هر قدر که یک تابلوی مینا تور ظریف و ریز تر کار شود به همان قدر، با ارزش تر بوده و میناتور گفته میشود و بطور عموم هنر مینا توری سبک بهزاده سه بخش عمده تقسیم میشود.

۱- تذہیب سبک بهزاد.

۲- تصویر سبک بهزاد.

۳- تشعیر سبک بهزاد.

و مقامیسه هنر مینا توری با ریا لیزم باید گفت که: این هنر با ریا لیزم فرقی زیادی دارد، زیرا در هنر ریا لیزم پر سبکتیف و آنا تومی و سایه ها و پردازها استفاده زیادی بعمل می آید در حالیکه هنر مینا توری از این قاعده متثنی است. اما باید گفت که تنها سبکات در این شیوه باید حفظ گردد. و اما با سایر سبک این سبک تفاوت کلی دارد، مثلاً با کو بیزم هنر مینا توری هیچ مقامیسه نمیشود و ...

* در مورد بکار بردن رنگ ها در هنر مینا توری چه نظر داری؟

با توجه با اینکه نقاشی مینا توری از نظر رنگ آمیزی و سرشازی رنگها، رقیبی ندارد، لازم می آید تا هنر آموزان در دنیای رنگ ها و طریقه ترکیب و رابطه هر رنگ با رنگهای دیگر مطابقت و تجربیات عمیق بدست آورند. برای آنکه در غنای رنگهای نقاشی کشورمان نظر کلی داشته باشیم، کافی است تا به آثار مینا توری هنرمندان چیره دست و معروف از سرفردت نگاه کنیم. هماهنگی و ترکیب رنگها در این نقاشی ها اعجاز آمیز است. ظاهراً هر رنگی در مینا تور، مرز و محدود خود را دارد، اما در مجموع این رنگ ها، بطریقی غریب و حدتی را القاء میکند که مشخصاً مینا تور کشور عزیز ما افغانستان است ...

* در نقاشی مینا تور از کدام نوع رنگ استفاده مینمایم؟

در هنر مینا توری از همان اصل و معدنی استفاده بعمل می آید. و بنده نیز مانند سایرین

از رنگهای آبی و دیگر ترکیبات رنگها استفاده میکنم. ناگفته نماند که بصورت عموم در نقاشی مینا توری از رنگهای مانند: لاجورد، شنگرف، (سرخ)، رنگار (سبز) و زریسنخ (زرد) بیشتر کار میشود. و این نوع رنگ ها از جمله رنگ اصل است که در گذشته زیاد مورد استعمال داشت، البته رنگ طلائی و نقره ای را نیز باید در جمله این رنگها اضافه کرد.

و در قدیم چون رنگهای آبی که امروز در دسترس نقاشان است موجود نبود لاجرم هنرمندان برای رنگ آمیزی تابلوها از مواد معدنی و رنگهای معدنی و طبیعی که خود میساختند استفاده میکردند و لی حالاً آن طریقه ها و شیوه ها تقریباً فرا-

بقیه صفحه ۴۵

جوانان و روابط...

دست میدهد و او بخاطر گرفتن انتقام شوهرش را نزد دوستان و آشنا یانش خرد میسازد و تحقیرش میکند. و اکثر مرد ها در این مورد کمتر حوصله دارند و برای اینکه اعاده حیثیت نموده باشند ناگهان عصبانی میشوند و آنچه را که نباید بگویند به زبان می آورند و این امر بیشتر بر روابط خانوادگی زن و شوهر تاثیر سوء میگذارد و اکثر از همین جاست که جدایی و از هم پاشیدن روابط خانوادگی شان شروع میشود.

پس ببینید که زندگی در ابتدا اگر از یک بوسه آغاز می یابد، بالاخره بکجا می انجامد. خوشبختانه امروز زنان و مردان یا بهتر است بگوییم، جوانان ما در یافته اند که زندگی خانوادگی و ادامه آن مستلزم مراعات نمودن یک سلسله نزاکت ها و قوانین است که باید از طرف زن و مرد مراعات شود. وقتی بین زن و شوهری تفاهم وجود داشته باشد. و در پهلوی آن محبت و صمیمیت هرگز محیط نا مساعد خانوادگی بوجود نخواهد آمد.

شاید این سوال نزد تان خلق گردد که چرا بعضاً در بین جوانان

موش گشته است اما هستند نقاشان که در تابلوهای شان از رنگ های قدیمی که بیشتر شان ساخته خودشان است استفاده میکنند.

تابلوها ییکه با این نوع رنگ ها مانند لاجورد، طلا، نقره و غیره استفاده میشود چون بهای زیادی را ایجا ب میکند از این رو تابلوی که توسط این رنگ ها کار میشود از ارزش و پختگی بیشتری برخوردار میباشند و من نیز از رنگ لاجورد در بعضی از تابلوهایم استفاده میکنم.

در مورد کارت چه فکر میکنی، چقدر وقت دیگر لازم است تا کارت از پختگی لازم و بیشتری برخوردار گردد؟

در مورد کارها یم خود چیزی اظهار نمیدارم و نباید چیزی بگویم و به مصداق مثل مهر و ف که (شنیدن کی بود مانند دیدن) قضاوت را به هنر دوستان، هنر

میشود که محیط پاک و خالصی از هرگونه شک و تردید را در خانواده لکه دار سازد وجود دوستان و آشنایان که بعضاً در بین شان اشخاصی موجود اند که شایسته دوستی و رفت و آمدرا ندارند این اشخاص با حرکات و نگاه های

شانسان میگذاردیم. اما در مورد بخش دیگر سوالتان با یک عرض کنم که: هنر مینا تور بخصوص سبک بهزاد یک هنر مشکل و پیچیده است. در حالیکه تعداد زیادی این هنر را تعقیب می نمایند ولی تنها سه یا چهار استادی که نام شان را قبلاً ذکر کردم در کشورمان دیده میتوانم که کارهای شان از پختگی، زیبایی و اصالت زیاد برخوردار است. و من هم نمیدانم که چه مدتی و وقت لازم است و چقدر سالها را باید پشت سر گذاشت تا کارم به پختگی برسد. و شعری از خواجه عبدالله انصاری بیا دم آمد که میگوید:

الهی اگر خام پخته ام کن-
و اگر پخته ام سوخته ام کن
عموماً در نقاشی های مینا توری گذشته صحنه های از جنگ، شکار و غیره دیده میشود
بقیه در صفحه ۵۴

دور از نزاکت و اخلاق باعث میشود. که حس بدگمانی را در میان زن و شوهر جوان ایجاد نماید و از همین جاتخم نفاق کاشته میشود و توسط همین دشمن به ظاهر دوست آبیاری میگردد. بالاخره نتیجه این میشود که روابط سالم و پاک زن و شوهر از هم پگسلد و بیاشد همانطوریکه بارها گفته ایم باز هم میگویم در انتخاب دوست و رفیق خیلی محتاط باشید زیرا رفیق بد بزرگترین دشمن خوشبختی و سعادت خانوادگی است.

خوشبختانه امروز جوانان ما برآستی به این نکته ملتفت گشته اند و از همین رو در انتخاب دوست و رفیق زیاد احتیاط میکنند. و نمی گذارند که زندگی خوش خانوادگی شان دستخوش بازیچه دیگران قرار گیرد. و حقیقت هم همین است باوجود اینکه رابطه میان زن و شوهر همانقدر که محکم است گاهی اتفاق می افتد که این استحکام بایک سخن بی جا و بی مورد متزلزل گردد. پس چه بهتر که قبل از وقوع حادثه علاج آن گرفته شود یعنی قبل از اینکه رابطه نیک خانوادگی از هم بیاشد و شیرازه خوشبختی خانواده از هم پگسلد. باید در مورد انتخاب دوست و رفیق زیاد متوجه بود.

نگرشی به سینمای

از کارگری به نام نیکا ندرو ف استفاده کرد که شباهت فیزیکی زیادی به ولادیمیر ایلیچ داشت اما مطلقاً آموزش باز یگری ندیده بود و از این گذشته تلاشی هم برای نقش لنین به کار نبرد صحنه های پر جمعیت فیلم که

لنین را در میدانی در تما سن نزدیک با توده های انقلابی نشان می دهند وزیر پرتو های مزا حسم نور افکن های که از جهت عکس می تا بند محو می شوند هنوز بسیار نیرومند و موثر به نظر می آیند .

باقیدارد

هر رنگی در میناتور...

بندی میناتور را می کشیدند و کار رنگ آمیزی را بعدها هنر آموزان میگذاشتند .

هنر آموزان را ابتدا به رنگ آمیزی بخش های ساده و آسانی داشتند و به همان نسبت که در کار پیشرفت میکردند ، برنگت آمیزی قسمت های مهمتر و پیچیده تر را به آنها تکلیف می کردند یک هنر آموز با این شیوه تعلیم در هفده سالگی ، میتوانست یک اثر مینا توری را به تنهایی رنگ آمیزی کند . این طریقه تربیت نقاشان ، نسل به نسل ادامه می یافت و هنر آموزان جوان پس از گذراندن دوره های فشرده و جدی تعلیم ، خود استاد می شدند . و به تربیت نسل دیگر نقاشان همت می گماشتند .

آنچه در نزد این هنرمندان بیش از همه جلب نظر میکرد ، احساسات عاشقانه و مستانه شان برای خلق هنری بود . و در تاریخ ها آمده است که این نقاشان بهنگام خلق یک اثر دچار جذبه و شور میشدند ، و آثار یک توسط کلک این هنرمندان با این احساس بوجود می آمد از جمله شکارهای روزگار خود بشمار می رفت .

خوب عمر ذکر یا می خواهم آخرین سوال را از شما نمایم ، آیا می خواهی این رشته را تعقیب نما . بی یا در نیمه راه رها ییش کنی ؟ - آرزو دارم که با تمام قوت این رشته را تعقیب کنم البته در بهلولی آن می خواهم هنر خطاطی را و مجسمه سازی را نیز یاد بگیرم ولی شاید مسلک همین هنر میناتوری باشد که حالا آن را تعقیب میکنم و می خواهم ساینس را نیز در بهلولی این هنر ها فرا گیرم . عمر ذکر یا ز محبتت تشکر آرزو میکنم که در کار هایت موفق باشی

و در کارهای خودت نیز ایضا صحنه ها دیده میشود ، آیا نمی شود که زندگی امروزی را در تابلو ها ی تان انعکاس دهی ؟

- سوال مشکلی می نماید ، چون من یک نوآموزم این سوال را باید از استادان بنمایم ولی تا جایکه دیده شده تنها شکار و جنگ نه بلکه دیگر رخ داد های زندگی نیز در تابلو های مینا توری منعکس شده است ، اما چون از قدیم در تابلو های مینا توری صحنه های شکار ، جنگ ، بزم موسیقی و غیره انعکاس یافته است و ما هم برای حفظ اصالت این هنر این صحنه ها را در آثارمان انعکاس میدهم و میا وریم . و اگر میناتور را با سبک ریا لیزم امتزاج بدیم و صحنه های از زندگی امروز را ترسیم کنیم شاید همان چیزی بدست آید که شما سوال آن را کردید و من نمیدانم که تا امروز چرا این کار را نکرده اند .

چند نوع مینا توری را میشناسی ؟

- اگر چه من آنقدر معلومات کافی در این زمینه ندارم ولی با آنهم به سبک بهزاد آشنا هستم و خودم نیز آن را تعقیب میکنم به آثار محمد هروی آشنا بودم ، سبک ایران ، سبک هند ، سبک کشمیر عراق ، بخارا ، هادی نجویدی و محمد نجویدی را میشناسم . ولی برای من از همه مهم سبک بهزاد است .

* در مورد شیوه آموزش هنر نقاشی در گذشته چه میدانی ؟

- اگر از نزدیک بیک تابلوی مینا توری از روزگار گذشته متوجه شوم که هنر آموزان جوان کارگاه ها ، رنگ آمیزی میناتور ها را بر عهده داشتند . استادن در آن طرح اصلی را و استخوان

مسلح چون ۱۹۱۷ به دستور دولت موقت نطق لنین از زوره پوش خطاب به جمعیت کرد آمده در ایستگاه فنلاند ، میتینگ نزدیک ((سمو لنی)) شلیک توپخانه رزمنا و ((اورورا)) یورش توفانی به کاخ زمستان . این فصل ها خاطر باز سازی رویداد ها از روی اسناد و خاطرات شما هدان عینی با دقت ژرف کاو تاریخی و با الهام از روحیه نبرد انقلابی بر تمام فیلم بر تری دارند این صحنه ها هستی مستقلی می یابند و در شمار فیلم های تاریخی مستند در می آیند از نظر تماشاگران این صحنه ها صرفاً بریده های سی از یک اثر هنری نیستند بلکه فیلم های مستندی به شمار می روند که رویداد های حقیقی انقلاب را به تصویر می کشند بهترین تصاویر

لاریسا در حال اجرای یکی از صحنه های فیلم

بهترین تصاویر فصل ها هیچ گاه فراموش نمی شوند . نیروی مقاومت تا پذیر جمعیتی که توفان آسا به کاخ زمستان یورش می برند چکمه ملوانی که تاج زینت بخش سر در آهنگ کاخ را خود می کند برش های بیایی سریع تصاویر تظاهرات و تیراندازی سر بازان طنین ریتیم تیربار را منعکس می سازد .

در فیلم اکتر بود که نخستین تلاش برای ترسیم سیمای لنین بدون استفاده از روش های مستند به کار رفت این نشستن برای این مقصود به جای باز یگران حرفه ای

می لرزد موج شکن نیرومند از میان امواج متلاطم ره می گشاید رزمنا و انقلاب مفرور و شکست ناپذیر به سوی شکوه و جاودا - نگی بیش می رود . صحنه با یان این فیلم ناز دودنی با غرور و افتخار اعلام می کند که انقلاب شکست ناپذیر است .

این نشستن و همکارانش پس از بزرگداشت او لنین انقلاب (۱۹۰۵) به درخواست دولت شوروی کار بر روی فیلم اکتر مربوط به انقلاب کبیر سو سیالستی (۱۹۱۷) را آغاز کردند .

تدارک برای فیلم اکتر رزمنا و یوتیو مکین آغاز شد . این نشستن به اتفاق شاکر و دستیارش گریگوری الکساندروف کار خود با گردآوری تعداد بی شماری

از اسناد و مدارک در بازه زمینه جینی تحقق و پیشرفت پیر و - مندانه انقلاب سوسیالیستی شروع کردند سپس به یافته های خود درباره وقایع فبروری تا اکتبر ۱۹۱۷ در پتر و گراد بستند . کردند که به فیلم وحدت و زیبایی بخشید

صحنه های پر جمعیت بهترین فصل های فیلم هستند و پرکشش ترین و حساس ترین مراحل انقلاب را نشان می دهند تیرباران تظاهرات کنندگان غیر

اعلامیه وزارت...

دادن تو جهات این اجلاس
از مسایل مبرم و داغ کشور
های اسلامی ندارد.

برای جلو گیری از همچو
تلاش های خدعه آمیز بذل
توجه نمود و گوشتش
نمایند تا کنفرانس وقت
خود را وقف مسایلی نه
نماید که وحدت جهان
اسلام را صدمه میزند،
تابه این ترتیب پیروزی
آنها در مبارزه مشترکشان
علیه دشمنان تا مین گردد.

واما در مورد تصمیم
مربوط به تعلیق عضویت
جمهوری دموکراتیک افغان-
ستان در سازمان کنفرانس

اسلامی باید گفت که این
تصمیم کاملاً غیر عادلانه و
بدون هرگونه دلیل میباشد
بنابراین وزارت امور خارجه
جمهوری دموکراتیک افغان-
ستان با صلاحت تا کید
میدارد که هرگونه فیصله
وتصمیمی که درین اجلاس
در غیاب هیات نمایندگی
افغانستان اتخاذ گردد
جمهوری دموکراتیک
افغانستان خود را بدان مقید
ندانسته و تاجا بیکه به
کشورها مربوط میشود فاقد
اعتبار قانونی خواهد
بود.

بقیه صفحه ۷

دیگر قلت چوب و...

انجنیر نوایی

تاجیکیکه این موضوع به وزارت معادن و
صنایع تعلق میگیرد ما میگوئیم موضوع را
به مقامات مسوول پیشنهاد کنیم و چنین زمینه
را به وجود آوریم و در مورد موسسات دیگر
میتوانیم بگویم در صورتی که دو نوبت کار به
گونه بی در نظر گرفته شود که نوبت نخست
از ساعت ۸ صبح آغاز و تا ۴ بعد از ظهر دوام
آورد و نوبت دوم از ساعت ۷ شام شروع و
برای مدت هشت ساعت ادامه یابد با توجه به
اینکه سه ساعت از چهار بعد از ظهر تا هفت
شام را این موسسات در حال تعطیل کار قرار
میگیرند میتوان انتظار داشت که بخشی از
مشکلات کمبود برق در این ساعات که نیازمندی
فراوانتری به آن محسوس است از میان برود.
در پهلوی این مسایل یاد آوری این نکته
هم ضروری است که استفاده از انرژی برق
برای پخت و پز با داشتن دو خصوصیت
بهترین و ارزانهترین بیشتر مورد علاقه و توجه
مردم قرار دارد و همین امر هم سبب کمبود
آن می گردد - چرا که ظرفیت تولیدی مامعزود
است و نمیتواند بیشتر از آن زمینه مصرف
داشته باشد و همین نکته است که باید
خانواده های ماهر آنها در نظر داشته باشند و
در مصرف برق تاجای امکان زیاده روی نکنند
و در همین جای سخن این یاد آوری هم بیجا
نیست که مشکل انرژی تنها مشکل کشور
کشور ما نیست و امروز حتی پیشرفته ترین
کشورهای جهان هم با آن روبرو می باشند
در مورد استفاده از گاز مایع تولیدی خود ما

شماره ۴۳

برف میبارد

برف میرقص
برف همچون بر گهای خشک پاییزی
بر روی بامهای شهر میریزد
صحن خانه روی جاده
سوده کافور پاشیده
یکطرف غم
یکطرف شادی
کوچه ها خالی
من ز پشت پنجره درگیر و دار زندگی
غرق در رویای حزن انگیز رویای جوانی
یادم آمد سالها زین پیش
روزهای برف و باران
در کنار کرسی گرم زمستان
بابه حیدر خان دهقان قصه میگفت
قصه های رزمی و حماسه دوران پیشین را
قصه باستانی
از نیاکان همایی
داستان بلخ بامی
قصه گو درز نامی
از هجوم لشکر سرمست توران
از دلیری های پر شور نیاکان
از کک کهزاد و رستم
رستم و سپهراب ناکام
قصه زور آوری بی پهلوان سام سام نریمان
قصه سیمرغ داستان
از درفش کاویانی
از سرود جاودانی
حکمت و آیین زردشت
شعله های آتش بر زین زردشت
در میان قصه خوانی
گاه میگفت:
و چه خوش بود آنز ما نشاد مانی
زندگی با فرو آزادی عهد باستانی
ای جوان زنده دل ای شهسوار شهباز کشور
هوش دا رای مرد دوران ساز کشور
زندگانی چیست دانی کار زار مرگ و هستی
گاه زحمت گاه ذلت گاه مستی
در بر پیکار دشمن چون در خست سرو پایا
استوار و پایدار ویا بیر جا
باهمه پستی بلندی گفته بودم زندگی زیباست
«آری آری زندگی زیباست»
زندگی آتشکهی دیرینه پا برجاست
چون بیغورزش رقص و جلوه اش در هر کران پیدا است
ورنه خاموش است خاموشی گناهماست
زندگی را شعله باید بر فرو زنده
شعله ها را همیشه سوزنده

اجسام شفاف

معلم در بین صنف رو یکی از شاگردان لایق کرد و پرسید :
 - نام یکی از اجسام شفاف را که با آن بتوان از یک طرف، طرف دیگر را دید برایم بگو !
 شاگرد بلافاصله جواب داد :
 خوب آقای معلم صاحب اینکه شما می‌گویید معلومدار است ؟
 خوب چه است ؟
 آب مرتبان شیشه بی است

ارسالی دل آغا وحیدی

خانم - داکتر چه خالک ب سرم شد .. بچیم ریزش کرده وبه همین وضع مانده است .
 داکتر - غصه نخورید خانم اگر همینطور باقی بماند بسیار بچه هوشیار و درس خوان باقی می ماند .

شما سواد دارید

مسافری در بین سر ویس به مردی که سواد نداشت همسفر شد در راه در کنشارش
 پرو فیسوری نشست بود ومجله می خواند...
 مرد که سواد نداشت ، مجله را از او گرفتو شروع کرد به نگاه کردن...
 پرو فیسور پرسید :
 شما سواد دارید ؟
 بلی که دارم !
 پس برای چه مجله را بر عکس گرفته اید ؟
 برای اینکه کسی دیگر اینطور نمیتواند مطالعه کند .

ارسالی محمد سلیم لطیف زاده

وقتیکه خانم از یک حادثه ترافیک جان به سلامت برده وعکاسان وخبرنگاران میخواهند
 راپودی از آن حادثه بگیرند .

ژوندون

باز هم اسکا تلندی ها

مکتا ویش اسکا تلندی رو به دو ستنش که برای دیدن او آمده بود کرد و گفت :
 - بلی ... من در وصیت نامه ام نوشته ام که به هر کدام از مستخدمینم که پیش از
 ده سال در منزل ام کار کرده باشد برایش ده هزار دلار بدهند !
 دوستش سری تکانداد و گفت :

سواه ... واقعا که تو آدم درست و دلباز وسخاوت مندی هستی ؟...
 مکتا ویش بلا فاصله حرف او را قطع کرد :- نی... نی جانم ... هیچ اینطور نیست .
 آخر من هیچ مستخدم را پیش از ۲ سال زیاد تر در بین خانه نگهداری نمی کنم :

ارسالی محمد عارف چوبک

بنون شرح

شرم دارم

طیب رادیدند که هرگاه بگو ر-
 ستان میرسید دستمال بروی خود
 گرفته وزود تیر می شد مردم سبب
 آنرا پرسیدند گفت : از مردگان این
 گورستان شرم دارم زیرا هر کدام
 شربت مر را خورده است
 مرده است .

ارسالی عزیز احمد ولی زاده

بنون شرح

چرا میخندیم؟

با ب هو ب میگوید: از خنده مردن، شیک ترین نوع مردن است!

اگر تو نه خندی، زندگی به ریش تو می خندد!

(از ضرب المثل های هندی)

وقتی که می خندی اوضاع از تو فرار میکنند!

(از ضرب المثل های چینی)

اگر بی پولی، بخند تادر دش کمتر بشود!

(از ضرب المثل های فرانسوی)

حتی وقتی که میمیری بالبخند بازندگی و داغ کن!

(از ضرب المثل های تایلندی)

در دو غم از خنده میترسند!

(از ضرب المثل های فرانسوی)

همه می خواهند بخندیم تا

مجال بی به غم ندیم که خانه دل

ما را تسخیر کند. خندیدن حضاری

است که خود را از شر حمله

و هجوم اندوه و نگرانی و ناامیدی

در آن بنهان میکنند.

یک فیلسوف آلمانی میگوید:

- خود خنده چیزی مهم نیست،

یک عکس العمل طبیعی انسان

است که خودش نفی عاید

انسان نمی کند و لی اثر مهم

خنده آنست که برای چند لحظه و

دقیقه آدمی را از ((جلی بودن))

دور می کند.

یک روانشناس میگوید:

آن لحظه که مغز ما از فکر کردن

تهی می شود و حساب زندگی -

چه مثبت و چه منفی از فکر مادی و

میگردد آن لحظه خوشتر -

یعنی لحظات زندگی -

گی ما است و فقط ((خندیدن))

قا در است که چنین لحظات گرا -

نسبانی را برای انسان به وجود

آورد.

چرا و کی میخندیم؟

نابت شده که انسان برای

خندیدن احتیاج به شریک دارد

زیرا مادر تنهایی به قدرت می

خندیم خنده حالت واگیری دارد

و گاه اتفاق افتاده که ما از غش

غش خنده دیگران بدون دلیل -

مردی بر اثر پا گذاشتن روی یک پوست کیله به زمین می خورد و در گل و لای جوی آب فرو میرود قهقهه می خندد.

((برگسون)) همچنین از داستان

پیرزنی می گوید که در بستر

مرگ افتاده و اکثر بر بالین

او نشسته بود، آقشای دا کتر

گو یا غذای چاشت آش خورد و

بود و شکمش مدام غرغر میکرد و

گاهی هم صداهای عجیبی از او

بگوش میرسید. پیرزن در حال

احتضار که میدانست هر لحظه

جراغ عمرش در خطر خاموش

شدن است از شنیدن صدای

غرغر شکم دا کتر قهقهه می خندید!

او مرگ را فراموش کرده بود و

تمام حواسش متوجه غرغر شکم

جناب دا کتر بود! ... و بلاخره

هم در زیر قهقهه خنده جان سپرد!

این قصه نشان میدهد که

انسان برای خندیدن به نازا حتی

های خنده دیگران حتی در دم

مرگ هم آمادگی کامل دارد و در

حقیقت این اعمال و حالات و گفتار

دیگران است که ما را می خنداند

لیجنا ب گرفت.

دا کتر بسیار ممنون هستیم

مریضی رو به دا کتر معالج خود کرد و گفت:

- دا کتر جان ... بسیار ممنونم که حس شوایی مرا معالجه کردین ... حالا بگوید برای

این معالجه چقدر پول بدهم؟

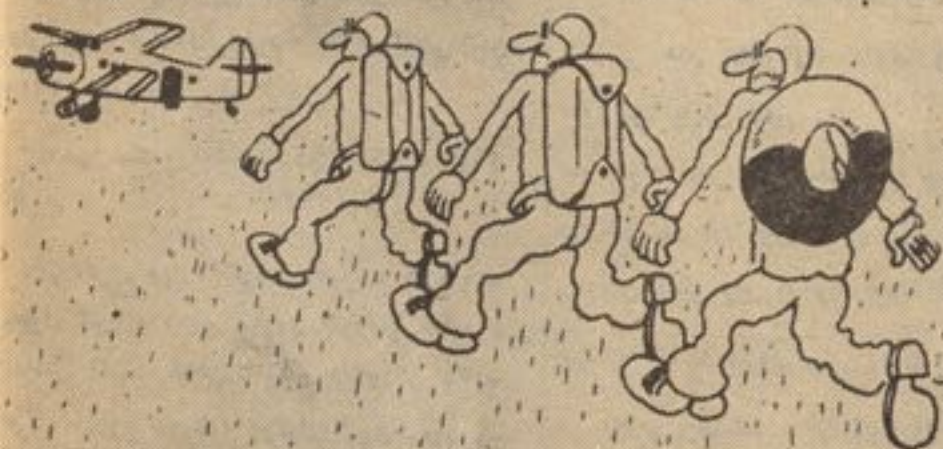
دا کتر گفت:

- پنجاه دالر

مریض با صدای بلند فریاد کشید:

- چی گفتین ... چقدر ... چهل دالر؟

- نی جانم ... گفتیم هفتاد دالر ...

غیرمسلمگی لو بغار و

دوام ورکړ. نن سمو دوف دیوه ښوونکي په توګه، او شیلینا بیرته زموږ دکتورقصر ته ددوو مسلکو نویه لرلوسره راسته شوه چې یو دسولو هنر اوبلن ښوونکي وظيفه ده. مارینا ویتوفسکایا چې په ۱۳ کلنۍ زموږ سټډیو ته راغله او اوس کولای شي چې ددبالت دنغا ډیره مشکله برخه هم عملی کړي. مارینا اوس ځوانو هنر مندانو ته دزده کړې ورکولو دنده په غاړه لري.

ددغه گروهې هنري ډله په ډیره ښه توګه هغه څه چې دهنر ښوونکو ارزووی دتندارو د پاره وړاندې کوي او دموډن دبالت دنداری د خلکو دهیلو سره سم دتنداره کونکو ته څرګند وي. ددغې هنري ډلې دهمېو دتندارو څخه چې څه موده دمخه ئې وړاندې کړې دي په لاندې ډول دي: دجرت شعر- دیوه اکت بالت د نشو ستالوویچ په مرسته، (دتلندلاره) اوداسی نوری.

تاسی په کوم پرتسبب سره دغې سټډیو او دغې هنري ډلې ته ئې هنرمندان مني؟

زموږ دسټډیو دروازه دهر هغه چا په مخ خلاصه ده چې ددبالت دنغا سره مینه لري او غواړي چې خپل فارغ وخت دنغا زده کولو صرف کړي.

دتیرو شلو کلونو په موده کې زموږ دتیاتر له خوا په سل ګونو کسانو ته دبالت دنغا په برخه کې زده کړه ورکړې شوي ده. موږ په خپل دغه تیاتر کې دماشومانو دنغا برخه هم لرو اوددغه کورس موده پنځه کاله ۱۲ کل شوي.

موږ اوس یوه نوی برخه په کار اچولي ده چې په هغه کې هر څوک اوبه هر عمر دهنر ښوونکي کولای شي چې برخه واخلي. ددی څخه زموږ هدف ددی چې موږ کولای شو هر هغه چاته چې دبالت دهنر سره مینه ولري زده کړه ورکړو. دغه هنري کمپنۍ اوس (۲۵۰) هنرمندان لري.

ددغې سټډیو لګښتونه دچاله خوا ورکول کېږي؟

دزده کړې دپاره لګښت دهیچاپه غاړه نه اچول کېږي. ذهفو پیاوړو ښوونکو دپاره د معاش لګښت ددغې فلزاتو دفابریکي دکار-گری اتحادی له خوا ورکول کېږي. موږ یو شمیر دتفرین کولای لرو چې ددغو کولو لګښت هم دهیچاپه غاړه نه دی ورکړې شوی. ددغه تیاتر داپتیایو دسامان آلاتو دپاره دکتورقصر له خوا دلګښت اندازه برابرېږي.

ډیر پیاوړی دبالت دهنر لوبغاړی له موږ سره دنغا په زده کړه کې مرسته کوي، اود بالشوی دتیاتر پیاوړی هنرمندان زموږ دهنري دتندارو په تولید کې له موږ سره مرسته کوي. زموږ داکثرو نمایشونو په برخه کې پیاوړی هنر مند او دبالت ماستر لیونید باکو بسن ستر رول لوبولای دی.

(۱۷۱۵) کلونو دپاره موږ دبالشوی دتیاتر څخه ښه اختله دبالشوی دتیاتر پیاوړو هنر مندانو زموږ سره ستره مرسته کړې ده او اکثراً موږ دبالشوی دتیاتر څخه وړیا مرستی لایه لاسه کړې دي.

څه موده دمخه زموږ دتیاتر نوم په رسمي توګه دبالشوی دتیاتر ستوری لقب غوره کړ.

بقیه صفحه ۳۹

تذکره الاولیای عطار

حلاج نسبت به حقانیت خویش یقین عجیبی دارد. یقین نه که اصلاً چیزی برتر از تعیین به او خود را حق می خواند. یعنی اودرواقع

انسان را یگانه حقیقت مسلم جهان می داند.

ماحصل اندیشه او، ثبوت نقش آفریننده او این شمار تهستون شو، بیا هم انسان، و انسان سالاری است.

بیا باید تا با هم از زبان عطار بسزورگ اندیشی های حلاج را بشنویم و بر گفته های خود پایان دهیم:

صد هزار آدمی گرد آمده بود. نقل است که درویشی در آن میان از او پرسید: عشق چیست؟ پس دیگر روز او را بیردند تا بکشند.

چیز است. گفت: امروز بینی و فردا و پس فردا آن روزش بکشند. و دیگر روز سوختند و سوم روزش بریاد دادند. یعنی عشق این است.

پس در راه که می رفت، می خرامید، دست گفتند:

موږ دخپلې شلمې کالیزې دتمانځله په وخت کې په دی بریالی شوو چې یوشمیر په زړه پورې دنداری دهنر ښوونکو دپاره وړاندې کړو. یوه په زړه پورې دتنداره چې د (۱۵) جمهوریتونو څخه نمایندګی کوي بوابره شوی ده. ددغې دنداری دایرکتر دبالت دنغا ماستر کالینا شا خوسفکایا ده. او مو زیږد کمپوز کونکي ئې (دونایفسکي) ده. داپرنیایا- کوبسن په مرسته دنوی دنداری چې (دشودالی) په بنسټ ولاړ ده او داتاتار دکمپوز کونکي یارولین له خوا ورسره مرسته کيږي په کار اچوي.

تجارب و آموزش

۱- آیا بزرگان خا نواده آما- دګی لازم را برای حل مشکل دارند؟

۲- آیا بزرگان به قدر کافی منصف هستند؟

۳- آیا مطرح کردن مسا یل خا نوادګی مو جب کدورت همسر نمی شود؟

۴- علاوه بر اینها، بسا او- قات زن و شوهر، از ینکه مشکلات خود را با کسان دیگر در میان می گذارند، احساس شرمساری نمی کنند و یا اینکه د خالت افراد و اشخاصی دیگر وضع را بدتر نمی کند؟

زندګی خانوادګی دهر قدمو در هر لحظه از خود خوا ستی- های دار د و مقتضیات که اگر هو شیا رانه و خرد مندان به آن برخورد نشود هر آن مشکلی بر مشکلات قبلی افزود می ګر دد مګر زن و شو هر با تجر به واکا همی- تواند از آغاز مشکلات را نادیده گیرد و با مفا همه و به غر ض د- شتن زندګی شاد و مسعود و به- منظور زندګی مشترک، هدف مشترک و خانواده مشترک با همه قضایا بر خورد منطقی و عا قلا نه داشته باشد.

می شود به این خا نواده خا- نواده پیروز مند نام داد.

بقیه صفحه ۲۸

ورزش های ملی

(وطني)) بنام اینکه ((بنی آدم اعضای یکدیگرند)) در محضر ورزشکاران سراسر جهان، خاصاً آنانیکه با شمول خویش در المپیا ی بین المللی ۱۹۸۰ ما سکو با گردن فرازی و پیروزی کامل و چشمگیر، افتخارات عظیم معنوی را برای هو وطنان و هموطنان خویش کسب میکنند، از صمیم قلب اهداء میکنم ((.

نشر این کتاب مفید و ارزنده را به مؤلف و ناشر تبریک میگو ییم و در انتظار کار های تازه تر و کاملتر در زمینه مسایل مربوط به فرهنگ عامه میباشیم.

تجربہ

در حاشیہ اعلامیہ، ج، د، ۱۰ :

از راهی که برگزیده ایم بر نمی گردیم

های استعمار، ارتجاع و امپریالیزم را هما نظریه تا حال با دادن جواب دندان شکن نقش بسر آب ساخته اند، با پایمردی و دلیری باز هم نقش بر آب خواهند ساخت.

ولی حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان همان طوریکه در اعلامیه تاریخی چار دهم می سال ۱۹۸۰ اعلام داشته است آماده و حاضر است که مطابق به متن همان اعلامیه و همان موضع گیری صاد قانه با ممالک همسایه به مذاکره نشسته و در جهت حل مسایل مربوط و رفع تشنجات در منطقه مفاهمه و مذاکره نماید. حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان عقیده مند است که کشور های ذیدخل به عنوان ابراز حسن نیت فعالیت های ضد افغانی شانرا متوقف و راه مفاهمه و مذاکره را باز نمایند.

مردم افغانستان و حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان عقیده مند است که صلح و امنیت کامل زمانی در منطقه کاملاً اعاده خواهد شد که روابط نیک حسن هم جوار ی بین کشور های منطقه بر قرار شود. این موضوع جواب گوی مصالح کشور ها و خلق های منطقه ما می باشد. زنده باد صلح در جهان و منطقه ما.

مدیر مسؤول : راحله راسخ خرمی
معاون : محمد زمان نیکرایی
آمر چاپ : علی محمد عثمانزاده
آدرس : انصاری واپ-جوار ریاست
مطابع دولتی - کابل
تلفون مدیر مسؤول : ۲۶۸۴۹
تلفون ارتباطی دفتر : ۲۱
تلفون توزیع و شکایات : ۲۶۸۵۹

دولتی مطبعه

و فعالیت متمر کار اجتماعی به آنها بخاطر رفاهیت وطن محبوب ما تا این خواهد شد. حکومت به تاسی از اصول اساسی ج، د، ۱۰ یکبار دیگر تضمین می کند که برای کوچی ها، قبایل و مالداران نه تنها استفاده مجانی از چراگاهها بشکل عادلانه مهیا ساخته می شوند بلکه حق حرکت آزاد آنها در کشور تاکید می گردد. . . . تحولات مثبتی که در کشور در دست انجام است و برگشت روز افزون افغانهای خارج از وطن، موجبات خشم محافظان ارتجاعی و امپریالیستی را فراهم نموده است. . . .

ارتجاع و امپریالیسم بادیستاری همقطاران ارتجاعی و عقب گسرای خود از همان نخستین روز های پیروزی انقلاب ملی و دموکراتیک آور در صدد آن بوده اند تا با برآه انداختن موانع و دسایس سد راه انقلاب مردم افغانستان شوند. این تلاش های مذبو حانه بخصوص پس از پیروزی مرحله نوین انقلاب نور ابعاد وسیع تری یافت ولی آن خیره سران، آن دشمنان واقعی پیشرفت بشریت با این اعمال خویشتن چنین می پنداشتند و می پندارند که می توانند با برآه انداختن دسایس و توطئه ها و ارتکاب اعمال وحشیانه و خلاف کرامت انسانی مردم آزاده افغانستان را از راهی که انتخاب نموده اند برمی گردانند؟ و کسی مردم زحمتکش افغانستان که سالها زیر بار ظلم و ستم و استبداد و استثمار رنج برده، حاصل کارش را عده یی از مفت خواران وابسته به امپریالیزم ربوده بودند، هرگز از راهی که انتخاب نموده اند راه انقلاب راه اعمار وطن، راه شکوفان ساختن وطن، راه بهروزی خلق بر نخواهند گشت و همه دسایس و توطئه

دستخوش پی کردها و آزار امین این جاسوس و سفاک نامدار، شده بودند، فریب دهند، ولی پس از پیروزی مرحله نوین و تکاملی انقلاب نور و استقرار روز به روز اوضاع در وطن عودت دسته جمعی هزاران هموطن فریب خورده و فراری ظلم امین و باند جنایتکارش یکی دیگر از نمود های پشتیبانی مردم از انقلاب و هکذا اطمینان آنها به آینده و به حیات بهروز فردا میباشد که باز گشت ده ها هزار نفر از ساکنین روستا ها و شهر های وطن و ادامه این پروسه مویده روشن و گویای دیگری است از وحدت دولت و مردم و اطمینان و اتکای مردم به سیاست حزب دموکراتیک خلق افغانستان و حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان.

حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان بخصوص پس از پیروزی مرحله نوین و تکاملی انقلاب نور بطور مستمر آغوش وطن را برای پذیرش آن عده از هموطنان شریف ما که فریفته تبلیغات سوء و دروغین و دور از واقعیت دشمنان انقلاب شده اند و تا هنوز در خارج از کشور باقی مانده اند، صمیمانه و صادقانه باز گذاشته است عفو عمومی آن عده از هموطنان ماکه تا هنوز در خارج مانده اند و دست شان بخون پاک هموطنان بی گناه و زحمتکش ما آلوده نشده. یکبار دیگر از طرف حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان طی اعلامیه تاریخی ۲۷ جدی ۱۳۵۹ موكسد گردید.

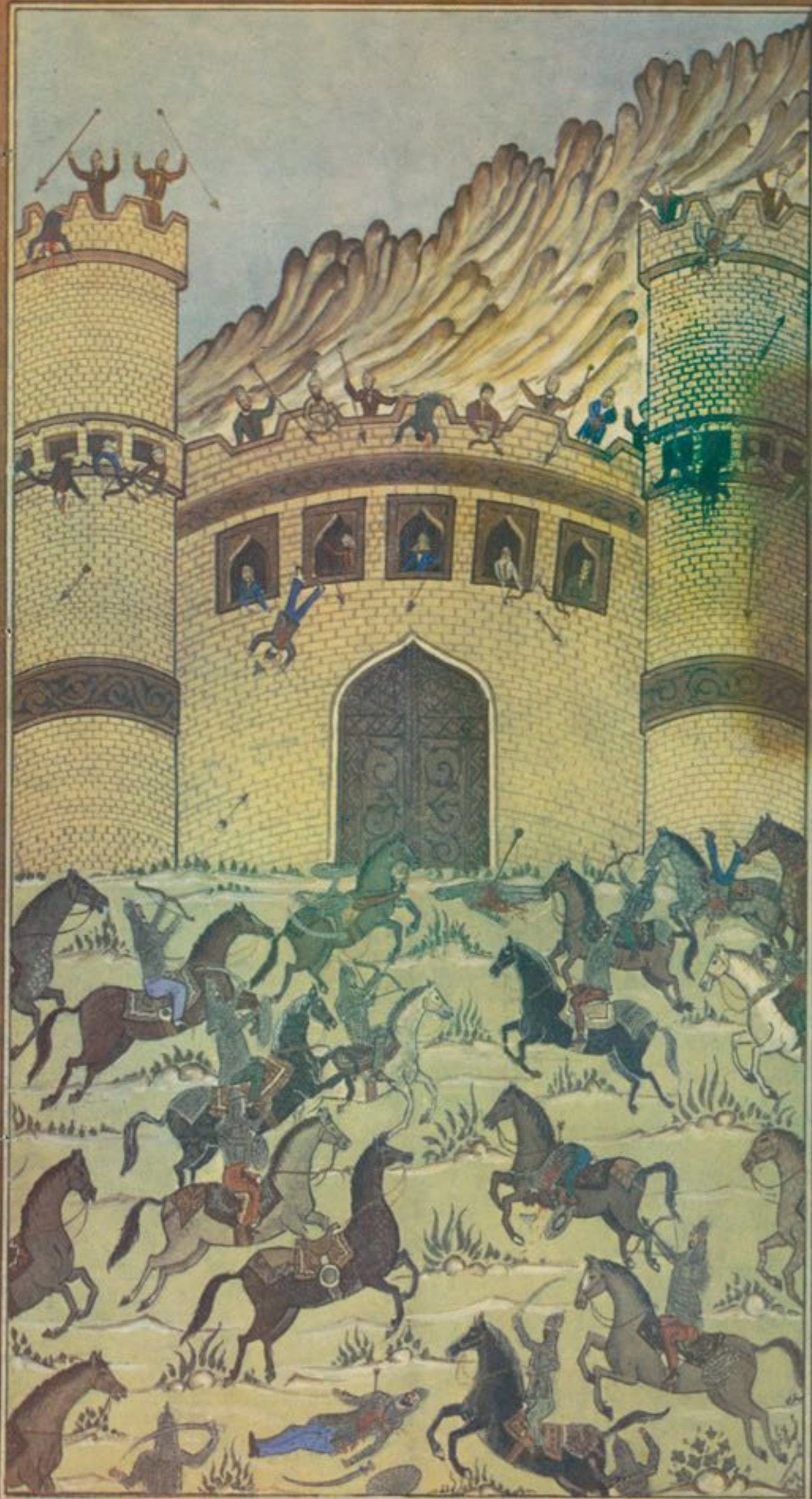
درین اعلامیه جمله چنین گفته می شود: . . . حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان با اعلان آمادگی برای پذیرفتن افغانهای خارج از کشور خاطر نشان می کند که تمام شرایط لازم زندگی آبرومند

تحولات مثبت و دموکراتیکی که با پیروزی مرحله نوین و تکاملی انقلاب نور در وطن ما برآه افتاده است عملاً از طرف توده های ملیونی مردم با ابعاد روز تا روز گسترده تر مورد تأیید و پشتیبانی قرار می گیرد. این تأیید و پشتیبانی از درک و احساس مردم م ناشی شده است چه مردم زحمتکش و شریف ما بخوبی در عمل دیدند که دولت مردمی شان هر آنچه می گویند و وعده می دهد در معرض عمل قرار می دهد.

تأیید، دفاع و پشتیبانی مردم هکذا متضمن تحکیم هرچه بیشتر نهاد حکومت مردمی و دموکراتیک افغانستان، انکشاف اقتصاد دی بنفع مردم و در جهت ارتقای سطح حیاتی زحمتکشان و تعمیم نظم عامه و مراعات همه جانبه و دقیق قانون نیز می باشد.

پشتیبانی مردم از سیاست حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان ضمن ملاقات های ببرک کارمل منشسی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان به نمایندگان اقوام و ملیت های مختلف مردم که از نقاط مختلف کشور برای این منظور آمده بودند، بخوبی نمودار گشت.

با پیروزی انقلاب نور و هکذا مرحله نوین و تکاملی آن، مفت خواران و مرتجعین چون ساحه را برخود تنگ دیدند بسد ستیاری امپریالیسم و ارتجاع منطقه بنای قرار را گذاشته و در حاشیه جنوبی شرقی و غربی سرحدات کشور ما مستقر شدند، آنها توانستند عده ای از هموطنان شریف ما را که

پادشاه سلیمان و وزیران
و پادشاهان و وزیران

هنرمینا توری، ترکیبی از زیبایی و نازک خیالی و مخلوطی از رنگهاست که اعجاب انگیز است.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library